

Fra: [Henriette Fagerberg Erichsen](#)
Til: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [ts Info](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: Sv: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263 (Sagsnr.: 2020 - 3)
Dato: 8. oktober 2020 12:34:33
Vedhæftede filer: [InlineImage 1.png](#)

Tak for henvendelsen.

Advokatrådet har besluttet ikke at afgive høringssvar.

Med venlig hilsen

ADVOKATSAMFUNDET
RETSSIKKERHED · UAFHÆNGIGHED · INTEGRITET

Henriette Fagerberg Erichsen
Sekretær

Advokatsamfundet, Kronprinsessegade 28, 1306 København K
D +45 33 96 97 28

hfe@advokatsamfundet.dk - www.advokatsamfundet.dk

Til: info@trafikstyrelsen.dk (info@trafikstyrelsen.dk)
Fra: Michelle Stubberup Jacobsen (mstu@tbst.dk)
Titel: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Sendt: 08-10-2020 12:04

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk **senest torsdag den 5. november 2020**, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526
E-mail: mstu@tbst.dk

Fra: [Kim Fusager Balle](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: Høringssvar BR18 - J.nr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 12:28:14
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[Fælles høringssvar fra Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIO Arbejdsgiverne.docx endelig.docx](#)

Hermed høringssvar vedr. BR18. omkring ventilation fra Blik-og Rørarbejderforbundet og Teknik Arbejdsgiverne

Med venlig hilsen

Kim Fusager Balle

Forbundssekretær

Direkte +45 3638 3607   Mobil +45 5153 3146   kfb@blikroer.dk

Nyropsgade 14   Telefon +45 3638 3638   forbundet@blikroer.dk
1602 København V.   www.blikroer.dk

Kig efter OK-mærket, når du vælger fagforening

Fælles høringssvar fra Blik-og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

J.nr. BS0400-00263

Til:

info@tbst.dk

Cc. mstu@tbst.dk

Afsender:

Blik-og Rørarbejderforbundet

Nyropsgade 14

1607 København V.

Ventilation

Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne afgiver enslydende høringssvar på ventilationsområdet. Indledningsvis ønsker vi først og fremmest at slå fast, at et godt indeklima, er essentielt i forhold til at sikre beboere og brugeres overordnede trivsel og sundhed i bygninger.

Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne er oplyst om, at de aktuelt foreslåede ændringer til ventilationskapitlet indgår som første fase i en kommende gennemgribende revision af kapitel 22. Anden fase vil efter planen gennemføres i løbet af 2021. Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne har til det kommende revisionsarbejde af kapitel 22 udarbejdet et fælles oplæg.

For TEKNIQ Arbejdsgiverne og Blik- og Rørarbejderforbundet er det helt afgørende, at denne og den påtænkte senere revision af bygningsreglementet ikke går på kompromis med eksisterende krav til indeklimaet.

Vi lægger særlig vægt på at en ny regulering ikke må føre til en de facto forringelse af indeklimaet i bygninger, og særligt ikke i bygninger beregnet for beboelse, pasning, undervisning og generel offentlig adgang. Forudsætningen for fortsat at sikre et godt indeklima i bygninger er, efter vores fælles opfattelse, at kapitel 22 indeholder præcise minimumsværdier til relevante parametre for indeklimaet, herunder luftskifte, CO₂, temperatur, fugt mm., samt naturligvis at disse minimumsværdier dokumenteres, kontrolleres og efterleves i praksis.

Det anbefales derfor, at der udover de eksisterende værdikrav, som fremgår af bygningsreglementet i dag (hhv. krav til luftskifte og maksimalt CO₂-indhold i indeluften) tilføjes et nærmere bestemt værdikrav vedrørende luftfugtighed i kapitel 22.

Dokumentation af indeklima

Der findes i dag mulighed for løbende opsamling af indeklimadata. Der bør ved den kommende revision indføres krav om relevante indeklimadata for alle nye og renoverede bygninger, uanset valg af ventilationssystem. Der findes allerede lignende krav om måling af energiforbrug til større varmeproducerende anlæg og varmtvandsproduktion. En dataopsamling pålægger ikke bygningsejer en væsentlig ekstraudgift i forhold til den opnåede værdi i at befinde sig i en sund bygning, uanset om det er lokaler i beboelse, pasning, erhverv eller undervisning.

Undervisningsrum

I mere end en generation har undersøgelser på danske skoler vist, at indeklimaet er alt for ringe. I en undersøgelse fra Realdania og DTU fra 2017 er det dokumenteret, at bygningsreglementets grænse for CO₂-indhold i luften blev overskredet i 91 procent af undersøgte klasseværelser på et eller andet tidspunkt i løbet af skoledagen.

Et stort studie fra DTU i 2015 har desuden dokumenteret, at elever på skoler med et mekanisk ventilationsanlæg klarer sig statistisk signifikant bedre i de nationale test end elever på skoler, hvor man ikke har nogen ventilation og er henvist til manuel åbning af vinduerne.

Yderligere har en række aktører, herunder blandt andet Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne, i efteråret 2020 udgivet en rapport om indeklimaet i undervisningsrum, der underbygger sammenhængen mellem indeklima og indlæring.

Herudover henledes opmærksomheden på udtalelserne fra tre danske forskere fra henholdsvis DTU, Aarhus Universitet og Aalborg Universitet til Videnskab.dk den 8. september 2020, hvor det konkluderes, at situationen med Covid-19 har tydeliggjort behovet for dokumenteret luftskifte via ventilationssystem.

Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne mener derfor, at det er afgørende, at opholdsrum i daginstitutioner, undervisningsrum i skoler og lignende skal ventileres med et ventilationssystem, der sikrer et dokumenteret

luftskifte i forhold til lokalets anvendelse, så der sikres et godt indeklima set over hele bygningens brugstid.

Erstatningsluft/udeluft

Der skal til en bygning sikres balanceret tilførsel af udeluft i forhold til det udsugede. Den indblæste udeluft må ikke medføre, at indeklimaet forringes unødigt i komfortzonen. Ved forceret udsugning, eksempelvis ved brug af emhætte, foreslås det at angive en acceptabel afvigelse af indeklimakrav som spidsbelastningssituation (svarende til funktionskrav i §411 om temperatur på varmt brugsvand ved tapsted). Ved normal drift af ventilationssystem skal forudsat indeklima kunne fastholdes uanset vejrmæssige påvirkninger.

Driftsmæssig sikring af indeklimaet

Bygningsreglementet stiller i dag krav til bygning og installationer før ibrugtagning. Fastholdelse af de forudsatte værdier i den efterfølgende driftsfase ligger i hænderne på bygningsejeren.

Der bør fastsættes krav til årlig eftervisning af de forudsatte driftsparametre, herunder kontrol af føringsvejenes renholdelse. Dette er allerede et krav i henhold til DS 447, men fremgår ikke direkte af kravteksten i bygningsreglementet.

Mulighed for dispensation fra indeklimakrav

Det bør på linje med brand- og sikkerhedsbestemmelser i §13, stk. 2 ikke være muligt at opnå dispensation fra bygningsreglementets sundhedsmæssige bestemmelser, der kan medvirke til forringelser i indeklimaet, herunder det dokumenterede luftskifte med komforttilpasset indblæsningsluft.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	§ 443 Stk. 2. Boligens grundluftsskifte skal tilvejebringes med et ventilationssystem. Hvis ventilationen foretages med et mekanisk ventilationsanlæg, skal dette have indblæsning i beboelsesrummene og udsugning i bad, wc-rum, køkken og bryggers. Ventilationsanlægget skal have varmegenvinding, der forvarmer indblæsningsluften. Såfremt et andet ventilationssystem anvendes, skal dette på en tilsvarende måde kunne opfylde bygningsreglementets krav og tillige skal det sikres at primærenergibehovet ikke forøges.
Kommentar:	Krav i §443 stk. 2 til den indblæste luft i andre ventilationssystemer end det mekaniske ventilationsanlæg med varmegenvinding skal gøres tydeligere, og sikres dokumenteret på samme niveau.

Forslag til ændring:	§ 443 Stk. 2. Boligens grundluftsskifte skal tilvejebringes med et ventilationssystem, der skal have indblæsning i beboelsesrummene og udsugning i bad, wc-rum, køkken og bryggers. Anvendes et mekanisk ventilationsanlæg skal dette have varmegenvinding, der forvarmer indblæsningsluften. Ved anvendelse af andet ventilationssystem end balanceret mekanisk ventilationsanlæg med varmegenvinding, skal det dokumenteres, at ventilationssystemet lever op til samme kravniveau for indeklima og energi.
----------------------	---

Paragraf/tekst:	§ 447, stk. 1, affattes således: »Opholdsrum i daginstitutioner, undervisningsrum i skoler og lignende skal ventileres med et ventilationssystem. Hvis ventilationen foretages med et mekanisk ventilationsanlæg, skal dette omfatte både indblæsning og udsugningsamt varmegenvinding, der forvarmer indblæsningsluften. Såfremt et andet ventilationssystem anvendes, skal dette på en tilsvarende måde kunne opfylde bygningsreglementets krav og tillige skal det sikres at primærenergibehovet ikke forøges.«
Kommentar:	Krav til den indblæste luft i andre ventilationssystemer end det mekaniske ventilationsanlæg med varmegenvinding skal gøres tydeligere, og sikres dokumenteret på samme niveau.
Forslag til ændring:	§ 447, stk. 1; Opholdsrum i daginstitutioner, undervisningsrum i skoler og lignende skal ventileres med et ventilationssystem, der sikrer et tilstrækkeligt luftskifte i forhold til lokalets anvendelse. Komforttilpasset indblæsningsluft skal tilføres opholdsrummet svarende til den udsugede luftmængde. Ved anvendelse af andet ventilationssystem end balanceret mekanisk ventilationsanlæg med varmegenvinding, skal det dokumenteres, at ventilationssystemet lever op til samme kravniveau for indeklima og energi.

Fra: [Ernst Jan de Place Hansen](#)
Til: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: Høring om BR18 med svarfrist 5. nov.
Dato: 29. oktober 2020 17:43:58

Kære Michelle og Tania,

I forbindelse med den igangværende høring om ændringer til BR18, vil jeg påpege et par forhold, som bør ændres som konsekvens af de ændringer I foreslår:

- §180, stk. 2: Her bør 'vej' udgå, som følge af ændringen til §177, nr. 2 og 3, hvor afstand til skel mod vej erstattes af afstand til modstående vejlinje
- §182, stk. 1: Her bør der henvises til §176, samme måde som det sker i § 180, stk. 1
- §183: Tilføj "mod nabo og sti" efter "fra skel", for at afstemme med §182, stk. 2

Overvej i øvrigt at skrive §180, stk. 2 ind i §181, stk. 1 og tilsvarende §182, stk. 2 ind i §183, stk.

1. Det vil mindske gentagelser og risiko for at der optræder modstridende tekst.

Det kunne håndteres som følger:

- Slet §180, stk. 2
- Omskriv §181,stk. 1 til følgende:
Bygninger omfattet af § 180 kan opføres nærmere skel mod nabo og sti [‘vej’ er slettet jf. min bemærkning ovenfor] end 2,50 m, hvis de opfylder følgende betingelser:
  - 1) Ingen del ...
  - 2) ...
  - 3) ...
  - 4) *Bygningen må ikke være integreret i den primære bebyggelse*

og tilsvarende for §182 og 183

Jeg ved ikke, om det er relevant at sende det som et formelt høringssvar, da det dybest set er redaktionelle kommentarer, men lad mig vide, hvis I foretrækker det.

mvh

Ernst Jan de Place Hansen

Seniorforsker, civilingeniør, Ph.D.
Fagredaktør på SBI-anvisning om Bygningseglementet
BUILD - Institut for Byggeri, By og Miljø | Sektionen for Byggeteknik og Proces

T: 9940 2229 / 2347 8733 | Email: deplace@build.aau.dk | Web: www.build.aau.dk, www.sbi.dk
Aalborg Universitet København, A.C. Meyers Vænge 15, 2450 København SV

BUILD - Institut for Byggeri, By og Miljø er fusionen mellem Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) og Institut for Byggeri og Anlæg.

BUILD
AALBORG UNIVERSITET

Fra: [Gunde Odgaard, BAT Kartellet](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Charlotte Bardy Aaen, BAT Kartellet](#)
Emne: Høringssvar for Bygge- anlæg- og trækartellet til bekendtgørelse om ændring bygningsreglementet 2018 (BR18).
Dato: 5. november 2020 13:28:38
Vedhæftede filer: [Høringssvar for Bygge- anlæg- og trækartellet til bekendtgørelse om ændring bygningsreglementet.doc](#)

Kære TBST, hermed høringssvar fra BAT..

Venlig hilsen

Gunde Odgaard

København, den 5. november 2020

Høringssvar for Bygge-, Anlæg- og Trækartellet til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 - BR18

Af Gunde Odgaard, sekretariatschef i Bygge-, Anlægs- og Trækartellet.

Bygge-, Anlægs- og Trækartellet skal hermed afgive høringssvar til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelsen om bygningsreglementet.

Det drejer sig om udluftning, ventilation og indeklima.

Helt generelt kan man sige, at indeklimaet i fremtiden spiller en større og større rolle for vores almene sundhedstilstand.

Erhvervsudviklingen, og det at vi flytter ind mod byerne, betyder, at vi kommer til at opholde os inden døre i en større og større del af vores tid end vi gør nu, og end hvad vi har gjort tidligere.

Det er et emne, der forskes i, f.eks. på Massachusetts Institute of Technology, hvor deres forskning viser, at indeklima i fremtiden vil blive en hel central parameter for den almene sundhedstilstand blandt verdens befolkning.

Vi ved også, at indeklima har en hel central og afgørende effekt på indlæring.

Der er et hav af undersøgelser, der viser hvordan iltindhold, CO2 indholdet, temperatur, fugt og andet påvirker ikke bare skolebørns og studerendes evne til at indlære, men vores alle sammens evne til at fungere optimalt.

Ikke mindst har Realdania, sammen med Danmarks førende forskere fra DTU, Build og Aarhus Universitet og en række kommuner på dette felt, bevist sammenhængen mellem et godt og et dårligt indeklima i forhold til indlæringsevnen.

Arbejdsmiljømæssigt vil indeklima naturligvis også spille en stor rolle.

Den måde vi fungerer og præsterer på i vores arbejde, har også en stor afhængighed af det indeklima, der er på den pågældende arbejdsplads.

Det er nok ikke gået nogens næse forbi, at vi nu står i en pandemi og, at smittespredningen er luftbåren. Måske det også spiller ind i forhold til ændringen i bekendtgørelsen.

Derfor må der på ingen måde slækkes på kravene. Tværtimod vil det være yderst hensigtsmæssigt, om en ændring af bekendtgørelsen faktisk fører til, at ikke bare eksisterende krav bliver overholdt og kontrolleret og, at der er sanktioner, hvis ikke kravene overholdes, men at kravene til indeklima faktisk skærpes.

I Bygge- Anlægs, og Trækartellet antager vi derfor, at man også inddrager Sundhedsministeriet, Undervisningsministeriet, Forskningsministeriet og Beskæftigelsesministeriet i denne proces. Gerne også Arbejdstilsynet og det Nationale Forsknings Institut for Arbejdsmiljø, når man ændrer bekendtgørelsen om ventilation.

Desuden må vi forvente, at man fra Boligministeriets og TBST's side har sat sig grundigt ind i de analyser, der er udarbejdet i regi af Realdania sammen med landets førende eksperter og den internationale litteratur på området. Før man begynder at ændre i betingelserne og metoderne for ventilation og udluftning.

Det vil også være relevant at rejse spørgsmålet, om man fra ministeriets og TBST's side allerede ved, om der findes alternative teknologier til mekanisk ventilation, som kan klare kravet, eller om det er noget, der er i undersøgelsesfasen?

Står der en producent af et eller andet produkt og venter i kulissen og presser på for at få ændret bekendtgørelsen? Eller hvad er anledningen egentlig?

Når man i dag gang på gang kan se, at allerede eksisterende krav ikke opfyldes, hvad er så anledningen til, at man vil ændre bekendtgørelsen i stedet for at sikre at allerede eksisterende krav overholdes med kendte metoder?

Sagt med andre ord, så er denne her sag lidt større - har lidt større betydning og lidt mere afgørende betydning – for de fleste menneskers ve og vel end en revision af kapitel 22 i BR18 formelt set foreskriver.

Dette høringssvar sendes også til de 4 ovennævnte ministerier.

Venlig hilsen

Gunde Odgaard, sekretariatschef i BAT, 40747475

Fra: [Henriette Mygind Krempel](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Tania Bach Frydensberg](#); [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Birger R. Kristensen](#); [Caroline Simone Evers](#); [Hanne Sørensen](#)
Emne: j.nr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 11:54:00
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[høringsvar om ændring af BR18.pdf](#)

Vedlagt fremsendes Byggeskadefondens høringssvar.

Med venlig hilsen

Henriette Mygind Krempel
Juridisk chef, advokat
3376 2159 / hmk@bsf.dk

BYGGESKADDEFONDEN
Studiestræde 50
1554 København V.
33762000 / bsf@bsf.dk
<http://www.bsf.dk>

Denne e-mail og alle vedhæftede filer kan indeholde fortroligt materiale, der kun er beregnet for adressaten,
og som ikke må udleveres eller kopieres til uvedkommende. Har du ved en fejltagelse modtaget denne e-mail,
bedes du venligst omgående meddele os dette. På forhånd tak.

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Den 5. november 2020

J.nr.

Hanne Sørensen
Telefon direkte 3376 2154
E-post has@bsf.dk

Byggeskadefondens høringsvar om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Byggeskadefonden har modtaget Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18) i høring.

Byggeskadefonden har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Henriette Mygind Krempel
Juridisk chef, Advokat

Fra: [Henrik Lindved Bang](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: SV: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 16:58:59
Vedhæftede filer: [Ændring af bekendtgørelse for bygningsreglementet - Bygherreforeningens høringssvar.pdf](#)

Jeg sender vedhæftet Bygherreforeningens høringssvar.

Venlig hilsen

Henrik Lindved Bang
Direktør, PhD

Bygherreforeningen
BLOX, Bryghuspladsen 8
Indgang C, 3. sal
1473 København K
+45 4042 5575
hlb@bygherreforeningen.dk
www.bygherreforeningen.dk

Fra: Michelle Stubberup Jacobsen <mstu@tbst.dk>
Sendt: 8. oktober 2020 12:05
Til: ts Info <info@trafikstyrelsen.dk>
Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk **senest torsdag den 5. november 2020**, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526

E-mail: mstu@tbst.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Bygherreforeningen

BLOX, Bryghuspladsen 8

Indgang C, 3. sal

1473 København K

Hanne Ullum, hu@bygherreforeningen.dk, telefon 53586674

Generelle bemærkninger:

Bygherreforeningen takker for muligheden for at kommentere på ovenstående høring.

Generelt finder vi, at flere af forslagene er forbedring, og vi har derudover specifikke kommentarer til nogle af de konkrete ændringsforslag

Ændring af reglerne for overgangsordningen for anvendelse af anerkendte statikere

Vi har i medlemskredsen noteret os nogenlunde de samme udfordringer, som er angivet i begrundelsen for forslaget om at forlænge overgangsordningen for anerkendte statikere indtil udgangen af 2021. Der synes at være en flaskehals, som presser sagsbehandlingstiden og priserne på ydelsen op, såvel som at markedet endnu ikke er helt trykke ved afgrænsningen af ydelsens omfang. Det ses som uforståeligt store prisforskelle, og generelt en noget dyrere ydelse, end man har set tidligere.

Vi bakker derfor op om at forlænge overgangsordningen og at fortsætte arbejdet med at definere forventningen til ydelsernes omfang bedre.

Præcisering af reglerne om den certificeredes virke og tilhørende dokumentation

I forlængelse af foregående punkt er det vigtigt både nu og fremover at følge markedet og lytte til de usikkerheder, som bygherrer og rådgivere melder om. Det er afgørende, at man ikke oplever usikkerheder om roller og ansvar i projekterne, som manifesterer sig som risici omkring ydelserne.

Ophævelse af reglerne for bygværksprojekterende for de bærende konstruktioner

Forslag om ophævelsen af krav om, at der udpeges en særlig bygværksprojekterende, begrundes med, at det vedrører, hvordan rollen organiseres. Det er i princippet forståeligt, at det ikke er nødvendigt eller relevant at beskrive organiseringen i bygningsreglementet.

Vi finder dog, at opgaven, som den er beskrevet i kapitel 31, er væsentlig for at sikre, at kvaliteten af projektet følges til dørs og foreslår derfor, at man flytter teksten i §530 til en vejledningstekst under afsnit om dokumentation for bærende konstruktioner.

Branchen vil herefter kunne håndtere organiseringen i fx ydelsesbeskrivelser og kontraktgrundlag.

Ændring af reglerne om risikoklasser og brandklasse 1

Vi tilslutter os forslaget om en udvidelse af risikoklasse 1 som det er foreslået. Det er et eksempel på konkrete sager, som præciseres i bygningsreglementet og som her også hensigtsmæssigt fører til en mindre administrativt omfattende håndtering af visse sager.

Ændring af reglerne om ventilation

Også her tilslutter vi os forslaget, som vil gøre det muligt at afprøve mindre teknologitunge løsninger, hvor det kan forsvares i forhold til det samlede energiforbrug. Det giver rum for innovation og afprøvning af nye løsninger.

Det vil dog være fornuftigt at supplere med en mulighed for at anvende rentabilitetsprincipperne. I ganske mange eksisterende bygninger er det nærmest umuligt at indføre mekaniske anlæg, fordi pladsen er for trang. Det gør, at mange bygherrer er nødt til at søge dispensation for reglerne, hvis de skal renovere og efterleve nye krav i bygningsreglementet. Et rentabilitetsprincip, som supplerer energirammen, vil gøre det muligt at gennemføre fornuftige ventilationsprojekter, som i dag gennemføres med dispensation.

Tekstnære bemærkninger:

Nej

Paragraf/ tekst:	-
Kommentar:	-
Forslag til ændring:	-

Fra: [Hanne Niemann](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: t.j.nr. BS0400-00263
Dato: 28. oktober 2020 14:18:46
Vedhæftede filer: [Skabelon til høringsvar.docx](#)

Kære alle

Hermed CBS, EDAs svar til høringen

Hilsen

Hanne

Venlig hilsen / Kind regards,

[Hanne Niemann](#)
Koordinator

Campus Services
Ejendomme og Arealer (EDA)

Mob.: +45 41852564
Hni.cs@cbs.dk

**Drypper vandhanen?
Er toilettet stoppet?
Er gulvet beskidt?**

**Det ordner
Campus Services.**

DaluxFM Helpdesk

CBS

Your email

Your name

Your phone number

Continue

Du skal blot fortælle os, hvad problemet er - og det gør du via Campus Services Helpdesk.

Hent app'en DaluxFM Helpdesk i App Store eller Google Play.

Første gang du logger ind, skal du skrive dine login-informationer:

- 1 Skriv "CBS" i customer feltet
- 2 Skriv din e-mailadresse - uden store bogstaver
- 3 Udfyld felterne med navn og telefonnummer

CAMPUS SERVICES - EJENDOMME OG AREALER

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

CBS

Afdelingen for Ejendomme og Arealer (EDA)

Solbjerg Plads 3

2000 Frederiksberg

Kontaktperson og kontaktoplysninger

Hanne Niemann, koordinator

Hni.cs@cbs.dk

Generelle bemærkninger:

Medarbejdere i afdelingen har gennemlæst det fremsendte materiale.

Der er intet i det fremsendte, som giver grund til bemærkningen udover, at de foreslåede ændringer er mere end velkomne

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	<i>[Her bedes angivet præcist, hvilken bestemmelse, der konkret afgives kommentar(er) til ved angivelse af "Kapitel, paragraf, stykke, nummer og litra, fx "Kapitel 26, § 489, stk. 1, nr. 1, litra a"). I det omfang et konkret tekstafsnit foreslås erstattet eller ændret, bedes afsnittet fra høringsudgaven indsættes her.]</i>
Kommentar:	<i>[Her bedes konkrete kommentarer til afsnittet i høringsudgaven anført.]</i>
Forslag til ændring:	<i>[Her bedes angivet konkrete forslag til tekst, som efter høringspartens opfattelse bør erstatte/ supplere/ uddybe teksten i høringsudgaven.]</i>

	<i>Er der behov for yderligere kommentarfelter, kan de blot kopieres og indsættes nederst.]</i>
--	---

Paragraf/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Fra: [Michael Plesner](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Frederik Busck](#)
Emne: j.nr. BS0400- 00263 - høringssvar BR18
Dato: 5. november 2020 08:33:05
Vedhæftede filer: [H ringssvar_BR18_CPH Village.pdf](#)

Kære jer

Vedhæftet følger vores bemærkninger til TBSTs  ndringsforslag til BR18 vedr. ventilation.

Gode hilsner

Michael Plesner
Co-founder

M. (+45) 51 22 98 92
A. Refsh levej 161F, Copenhagen
E. mdp@cphvillage.com

4. november 2020

Høringssvar vedr. ændringer af Bygningsreglement BR18

Vi har med glæde læst ændringsforslagene til Bygningsreglementet BR18 stillet af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen (TBST).

Specifikt glæder det os, at der med ændringsforslaget vedrørende ventilation lægges op *“teknologineutralitet”*.

I den offentlige debat er der med rette stigende fokus på behovet for nytænkning og produktivetsforbedringer i byggesektoren.

Vi mener, at det vil fremme nytænkning i byggebranchen, når staten stiller mål og krav til byggeriet, der i videst muligt omfang er teknologineutrale.

Friheden til at tænke og implementere nye løsninger er nemlig en helt nødvendig forudsætning for, at iværksættere i byggebranchen kan tilvejebringe de ideer der fremmer produktivitet og kvalitet i byggeriet.

Og nye ideer er der brug for. Ikke mindst set i lyset af de mange bygningsrelaterede målsætninger, der findes både nationalt og kommunalt. Den grønne omstilling stiller store krav til CO₂- og ressource reduktion, men der også behov for helt nye løsninger, hvis vi skal sikre målene om betalelige boliger, blandede byer og øget folkesundhed.

Vores oplevelse af det gældende Bygningsreglement BR18 - og udviklingen i lovgivningen der har ledt til BR18 - er, at denne har forsøgt at bevæge byggeriet i en grønnere, sundere og mere sikker retning gennem øget teknificering og øgede krav til enkeltkomponenter og valget af løsninger i byggeriet.

En udfordring med dén tilgang er, at det i mange byggesager skaber meromkostninger og kilder til fejl og ulykker uden at man når de tilsigtede mål.

Et eksempel på dette er de gældende krav til ventilation. Her er der i BR18 stillet en række krav, som dikterer en ofte meget teknisk løsning.

Med vores egne byggerier, der udmærker sig ved at være beboelsesejendomme med 2 værelses boliger under 45m², har vi som påkrævet installeret en stor mængde af mekaniske ventilationsanlæg med genindvinding af varme.

Derigennem har vi også på en meget direkte måde oplevet, hvilke udfordringer sådanne tekniske løsninger specifikt i små boliger.

Det vi især har bemærket er (a) installationsfejl og (b) støj i boligerne fra anlæggene samt hertil den meget centrale udfordring, der følger af støj; at beboere slukker anlæggene.

Samlet set betyder det, at der i vores mange boliger ofte er et indeklima som er dårligere i praksis, end det burde være i teorien.

Teknikken dur altså ikke altid som ønsket. Faktisk er den ofte meget skrøbelig, når at der kommer mennesker ind i billedet.

En alternativ retning til øget teknificering kan lidt karikeret kaldes *keep it simple*. Her skal statens krav til bygningernes performance i videst muligt omfang løses med hjælp af simple og naturlige / passive løsninger.

Gennem vores 6 år i byggebranchen er vi blevet bekendte med en lang række andre aktører, der som os også ønsker at innovere byggeriet i dén retning.

Med ændringen af bekendtgørelsen om bygningsreglementet får vi nu mulighed for at tage et skridt i dén retning ved at løse energi- og indeklimakrav med en bredere palette af ventilationsløsninger, herunder naturlig ventilation. Det er positivt.

Af samme årsag mener vi også, at begrebet og tanken bag teknologineutralitet med fordel kan bredes ud til øvrige områder af byggelovgivningen, som vej til at sikre øget innovation og produktivitetsstigninger i en stagneret byggesektor.

Ét lovgivningsområde som også kunne gøres mere teknologineutralitet er lovgivning relateret til forsyning. Her er der i dag løsninger der direkte forbydes (Elvarmeforbud) og andre løsninger favoriseres som fjernvarme. Intentionen bag en sådan styring af løsninger er god, men den form for styring er ikke fleksibel overfor skiftende kontekst og kan direkte bremse udviklingen af gode løsninger.

Som et eksempel giver elvarme i stigende grad mening. Med en øget andel af grøn strøm og øget isoleringsmængde i nybyggeri er forudsætningerne i dag en anden end da der blev nedlagt forbud mod elvarme. Særligt anvendt i små, velisolerede boliger hvor energiforbruget er meget lavt kan elvarme være med til at fremme billige, bæredygtige og fleksible boliger.

Den grønne omstilling kræver stor innovationskraft i byggesektoren, hvis missionen skal lykkes. Både højteknologiske løsninger såvel som de mere simple løsninger skal i spil afhængigt af konteksten.

Teknologineutralitet fra national side er afgørende for at de rette løsninger bliver brugt i de rette kontekster. Det kan vi som iværksættere kun hilse velkommen.

Med venlig hilsen

Michael Plesner
CPH Village Holding ApS

Frederik Busck
CPH Village Holding ApS

Fra: [Dennis Engmann](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: J. nr. BS0400-00263
Dato: 2. november 2020 09:43:59
Vedhæftede filer: [Høringssvar BR18 - DABYFO kreds Nordjylland.docx](#)

Hej,

På vegne af DABYFO kreds Nordjylland, fremsendes hermed høringssvar på ændringsbekendtgørelse af BR18.

Ved eventuelle spørgsmål til det fremsendtes forståelse, står undertegnede til jeres fulde disposition.

Venlig hilsen

Dennis Engmann
Bygningskonstruktør

Byggeri, BLF
By- og Landskabsforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 2032

www.aalborg.dk
facebook.com/aalborgkommune
www.linkedin.com/company/aalborg-kommune/

Kommunen må efter reglerne i databeskyttelseslovgivningen kun kommunikere om fortrolige og følsomme oplysninger via sikker kommunikation. Hvis du giver os personoplysninger, bliver de registreret. Læs om dine rettigheder og hvordan vi behandler personoplysninger på www.aalborg.dk/gdpr

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

DABYFO kreds Nordjylland

Formand Johanne Lundager – jlu@vesthimmerland.dk / sekretær i arbejdsgruppen Dennis Engmann dennis.engmann@aalborg.dk

Generelle bemærkninger:

Hele kap. 8 er efterhånden meget svært fremkommeligt og vejledningen må virkelig gerne være med illustrationer.

Vejledningerne på hjemmesiden findes i en forældet udgave, hvis man på forsiden trykker på "Bygningsreglementets vejledninger" under overskriften "Vejledninger". Det er ikke hensigtsmæssigt at vejledningerne findes i flere udgaver, både under det enkelte kapitel (som vel må være de gældende) og som en fælles indgang, hvor vejledningerne er forældet.

Vi har mange uhensigtsmæssige udfordringer i forhold til fx overdækninger/drivgange på landbrugsejendomme, overdækninger på fx læsseramper ved butikker, forsamlingshuse og lignende, overdækninger på institutioner, der alle forudsat de kræver byggetilladelse, ikke kan holdes i en BK1 og for den sags skyld heller ikke KK1 grundet risikoklasse og konsekvensklasse. Det betyder at fx en børnehave der vil lave et halvtag på bygningen på fx 50 m² skal have både certificeret brandrådgiver og certificeret/anerkendt statiker på projektet, hvilket betyder en omkostning der væsentligt overstiger omkostningerne til selve byggeriet, det er ikke hensigtsmæssigt, og det er relativt simple konstruktioner, og der opfordres til at lave undtagelser til disse ting. Vi har haft ansøgere der har frafaldet deres ansøgning igen om blandt andet en overdækket drivgang til en kostald, da vi lavede krav om at der skulle tilknyttes certificeret brandrådgiver, idet drivgangen er en tilbygning til en stald over 600 m². Igen vil omkostningen til en certificeret brandrådgiver her være større end selve omkostningen til byggeriet.

Vi mangler en klar definition på begrebet "brandmæssigt fritliggende". Den kan læses på flere måder, både at bygningen skal være helt fritliggende med fx 5 m til nærmeste bygning, eller den kan også læses som at bygningen kan være en tilbygning til eksisterende byggeri, der laves som en selvstændig brandsektion. Vi bliver udfordret af vores ansøgere på dette, og vi har brug for en klar definition på begrebets betydning.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	§ 4 indsættes efter nr. 7 som nr. 8: »8) Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde som er omfattet af mastelovens § 1, stk. 2, nr. 4 og 5.«
Kommentar:	<i>Vi har brug for en præcisering af hvad denne bestemmelse indeholder. Vi gætter på at det kan være til udbygning af 5G netværket, men der må være en maksimal størrelse på disse adgangspunkter som er undtaget, som bør præciseres.</i>
Forslag til ændring:	Ingen, da vi mangler ovennævnte præcisering.

Paragraf/ tekst:	§ 121, nr. 1, affattes således: »1) Bygningsafsnit i anvendelseskategori 1, hvis etagearealet er større end 1.000 m ² , og som er indrettet til industri- eller lager.«
Kommentar:	<i>Det bør vel rettes til "industri- og lagerbygninger", som er det "kendte" begreb.</i>
Forslag til ændring:	§ 121, nr. 1, affattes således: »1) Bygningsafsnit i anvendelseskategori 1, hvis etagearealet er større end 1.000 m ² , og som er indrettet til industri- eller lagerbygninger.«

Paragraf/ tekst:	§ 121 indsættes som stk. 2 og stk. 3: »Stk. 2. I bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m ² , som er indrettet til avlsbygninger, skal der være brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning. Stk. 3. Telte er ikke omfattet af stk. 1. I telte skal der dog opstilles brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning
---------------------	---

Kommentar:	<i>Det bør vel hedde "avls- og driftsbygninger" som er det "kendte" begreb, ellers falder driftsbygningerne jo helt ud, hvilket vel ikke er tanken.</i>
Forslag til ændring:	<p>Stk. 2. I bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m², som er indrettet til avls- og driftsbygninger, skal der være brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.</p> <p>Stk. 3. Telte er ikke omfattet af stk. 1. I telte skal der dog opstilles brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning</p>

Paragraf/ tekst:	<p>123, nr. 1, affattes således:</p> <p>»1) Bygningsafsnit i bygninger i én etage i anvendelseskategori 1, med et etageareal større end 2.000 m², med undtagelse af:</p> <p>a) Bygningsafsnit til kontor på højst 5.000 m².</p> <p>b) Bygningsafsnit i avlsbygninger.</p> <p>c) Bygningsafsnit til industri og lager med en brandbelastning på højst 250 MJ/m².</p> <p>d) Bygningsafsnit til industri og lager på højst 5.000 m², med en brandbelastning på højst 800 MJ/m².«</p>
Kommentar:	<p><i>Det bør vel hedde "avls- og driftsbygninger" som er det "kendte" begreb, ellers falder driftsbygningerne jo helt ud, hvilket vel ikke er tanken.</i></p> <p><i>Det bør vel rettes til "industri- og lagerbygninger", som er det "kendte" begreb.</i></p>
Forslag til ændring:	<p>123, nr. 1, affattes således:</p> <p>»1) Bygningsafsnit i bygninger i én etage i anvendelseskategori 1, med et etageareal større end 2.000 m², med undtagelse af:</p> <p>a) Bygningsafsnit til kontor på højst 5.000 m².</p> <p>b) Bygningsafsnit i avls- og driftsbygninger.</p> <p>c) Bygningsafsnit til industri- og lagerbygninger med en brandbelastning på højst 250 MJ/m².</p> <p>d) Bygningsafsnit til industri- og lagerbygninger på højst 5.000 m², med en brandbelastning på højst 800 MJ/m².«</p>

Paragraf/ tekst:	<p>I § 177 indsættes efter nr. 2 som nr. 3:</p> <p>»3) Mod vej må højden ikke være over 0,4 x afstanden til modstående vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.«</p>
Kommentar:	<i>Hvad er en vejlinje? Det vil være en kæmpe hjælp hvis styrelsen vil illustrere det i vejledningen, så ingen (herunder ganske almindelige borgere) er i tvivl om lovens hensigt.</i>

Forslag til ændring:	Har ikke et forslag, da vi ikke ved, hvad styrelsen mener her. Hvis det er vejskel/skel mod vej, der menes, bør styrelsen skrive det i stedet for "vejlinje".
----------------------	---

Paragraf/ tekst:	I § 178 indsættes efter nr. 4 som nr. 5: »5) Mod vej må højden ikke være over 1,0 x afstanden til nærmeste vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.«
Kommentar:	1) Samme kommentarer som i § 177 (hvad er en vejlinje ?) 2) Når der står "linje" alle steder, bedes I også stave det her med j (linje og ikke linie ☺) 3) Med den foreslåede løsning kan man bygge et A-hus nærmest i vejskel.
Forslag til ændring:	Samme kommentarer som i § 177 (hvad mener styrelsen med vejlinje ?)

Paragraf/ tekst:	I § 179, nr. 1 og 2, udgår »vej«.
Kommentar:	Skorstene og pools mv kan placeres direkte i vejskel – det kan ikke være hensigtsmæssigt.
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	§ 186 affattes således: »§ 186. For fritliggende færdigproducerede sanitetsbygninger omfattet af § 5, stk. 1, nr. 15, kan kommunalbestyrelsen ikke nægte at godkende højde- og afstandsforhold når: 1) Den maksimale højde på sanitetsbygningen målt fra terræn ikke overstiger 4,00 m, og 2) mindsteafstand til skel mod nabo og sti ved sommerhuse er 5,00 m og ved øvrigt byggeri 2,50 m.«
Kommentar:	I vejledning om byggesagsbehandling efter BR18 står der under 2.2.4 som vejledning til sanitetsbygninger efter § 5, at bygningerne kan opføres alle steder uden tilhørsforhold, og uden krav om at bygningen skal være offentlig. Mener styrelsen virkelig at man kan lave en "tilbygning" til fx sit enfamiliehus eller etageejendom i byzone samt til sommerhuse i sommerhusområder på op til 25 m ² , uden byggetilladelse når blot man kalder det en sanitetsbygning ?

	Vi mangler en klar definition på hvad en sanitetsbygning er, og hvad formålet er med dem, og hvad formålet skulle være med at undtage dem for krav om byggetilladelse. Vi syntes at bestemmelsen giver mening i forhold til toiletbygninger på fx rasteplasser eller i byrum, altså offentligt tilgængelige, men ikke på private ejendomme.
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	<p>§ 493, stk. 1, nr. 1, affattes således:</p> <p>»1) Brandklasse 1 (BK1), som omfatter følgende bygningsafsnit, der udføres i overensstemmelse med de præ-accepterede løsninger, som er beskrevet i Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – Brand, og hvor der alene anvendes simple brandtekniske installationer og håndslukningsudstyr:</p> <p>a) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der er henført til anvendelseskategori 1, og har et samlet etageareal på højst 600 m²,</p> <p>b) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der helt eller delvist er henført til anvendelseskategori 4, hvis bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende i forhold til øvrig bebyggelse og skel, og har et samlet etageareal på højst 600 m²,</p> <p>c) tilbygninger til eksisterende byggeri med bygningsafsnit, som helt eller delvist er henført til anvendelseskategori 4, uanset om bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende, såfremt tilbygningen er brandmæssigt fritliggende i forhold til øvrige bygningsafsnit, og at bygningsafsnittet har et samlet etageareal på højst 600 m², og</p> <p>d) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der er henført til anvendelseskategori 2, 3 og 5, hvis bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende.«</p>
Kommentar:	<p>Pkt. d) Hvorfor ikke skrive maks. størrelsen her, når maks. størrelsen for bestemmelserne under pkt. a, b og c er nævnt?</p> <p>Vi ved godt at det står i bilag 1, tabel 2, men det vil også hjælpe meget at skrive maks. grænsen i selve lovteksten.</p>
Forslag til ændring:	d) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der er henført til anvendelseskategori 2, 3 og 5, hvis bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende og er på højst 150 m ² «

Fra: [Thomas G. Frydensbjerg](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#); [Dabyfo Info](#)
Emne: j.nr. BS0400-00263: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 12:33:59
Vedhæftede filer: [image002.png](#)
[image003.png](#)
[DABYFO Høringssvar - Ændringer til BR18_05-11-2020.docx](#)

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Hermed DABYFO, Kreds Vestjyllands bemærkninger til høringen vedr. ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Er der spørgsmål til det fremsendte, er I velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Thomas G. Frydensbjerg

Byggesagsbehandler | Bygningskonstruktør BTH

Teknik & Miljø
Byggeri og Ejendomsdata
Torvet 5, 7400 Herning
Direkte tlf.: 96 28 80 96
E-mail: bjgtf@herning.dk

Teknik og Miljø
www.herning.dk

E-mail: byggesag@herning.dk
Telefon nr.: 96 28 80 15

Herning Kommune behandler og gemmer alle dokumenter i alle sager elektronisk. Hvis du vil se de oplysninger, vi har registreret om dig, så kontakt sagsbehandleren af denne sag, som vil hjælpe dig videre. Du kan også læse mere om dine rettigheder og behandling af dine oplysninger her: herning.dk/digitalisering/dpo-og-databeskyttelse.

Bemærk:

Grundet situationen i Danmark er Herning Rådhus kun åben med forudgående aftale. Vi vil besvare både skriftlige og telefoniske henvendelser. Vi håber på forståelse for situationen. Vi håber på forståelse for situationen.

Fra: Dabyfo Info <info@dabyfo.dk>

Sendt: 19. oktober 2020 10:31

Til:

Emne: VS: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Kære kredsformænd.

I indsender stadig selv jeres høringssvar

Hav en god dag

Med venlig hilsen

Marietta Kolind
Sekretariatsleder

Kirke Værløsevej 22
3500 Værløse
Tlf: 4444 5630

info@dabyfo.dk
www.dabyfo.dk

Fra: Michelle Stubberup Jacobsen <mstu@tbst.dk>

Sendt: 8. oktober 2020 12:05

Til: ts Info <info@trafikstyrelsen.dk>

Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18),
TBST journalnr. BS0400-00263

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk
senest torsdag den 5. november 2020, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526
E-mail: mstu@tbst.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Dabyfo – Forum for Danske Bygningsmyndigheder, Kreds Vestjylland

Kredsformand Thomas G. Frydensbjerg, bjgtf@herning.dk tlf. 96 28 80 96

Generelle bemærkninger:

Indholdet af ændringsforslaget er en positiv præcisering af reglementet. DABYFO, Kreds Vestjylland vurderer, at der er flere gode tilpasninger som bidrager til en bedre og nemmere forståelse af reglerne.

Præciseringen af reglerne om den certificeredes virke og ophævelsen af reglerne om den bygværksprojekterende, vurderes at bidrage til en øget fleksibilitet i dokumentationen af bærende konstruktioner på tværs af de forskellige aktører i byggeprocessen.

Ændringerne i risikoklasserne og dermed også de byggerier som kan indplaceres i brandklasse 1, vurderes at være i tråd med det branchen efterspørger. Ændringen vurderes ikke at have indflydelse på sikkerhedsniveauet, da forudsætningerne for brandklasse 1 er uændrede.

At ventilationskravene gøres teknologineutrale er i tråd med mange af de forespørgsler kommunerne modtager. Det bemærkes med positivitet, at kravet om emhættes afkast til det fri fastholdes.

Ændringerne af byggeretten i forhold til afstanden til »vej«, vurderes at medføre en øget sagsbehandling af de byggerier som er omfattet af § 179. Vi vurderer, at ændringen vil medføre en øget sagsbehandling i form af helhedsvurderinger på afstanden til vej for samtlige af de omfattende byggerier, da byggeretten dette forhold fjernes uden en erstatning som i § 177 og § 178. Det vil få en indirekte økonomisk indflydelse på kommunerne sagsbehandling samt en øget sagsbehandlingstid.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	<p>7. § 16 affattes således:</p> <p>»§ 16. Ved ansøgning om byggetilladelse til byggearbejder i konstruktionsklasse 2-4 skal der tilknyttes en certificeret statiker, der sikrer, at byggearbejdet er i overensstemmelse med kapitel 15, samt sikrer at dokumentation herfor er fyldestgørende, opfylder sit formål og er kontrolleret, jf. kapitel 30.</p> <p>Stk. 2. Ansøgeren skal for de bærende konstruktioner sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«</p>
Kommentar:	I § 497, står der, at det er bygningssejeren der er ansvarlig. Der bør konsekvensrettes således at ordlyden er ens i begge afsnit.
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	<p>24. § 123, nr. 5, affattes således:</p> <p>»5) Bygningsafsnit i anvendelseskategori 2 og 3, der har et etageareal større end 1.000 m², beliggende i bygninger i mere end en etage.«</p>
Kommentar:	<p>Der er i § 123 en ens ordstilling som gør læse/forståelsen genkendelig og let overskuelig.</p> <p>Det er os uklart, hvorfor at ordstillingen i nr. 5 ændres, når den ikke ændres i de andre 8 punkter.</p> <p>Ændringen af ordstillingen vurderes at medføre usikkerhed omkring forståelsen, da ordstillingen pludselig ændres i ét af punkterne. Bestemmelsen ændrer ikke betydning, skærpes eller lempes, hvorfor vi finder ændringen unødvendigt, hvis ikke alle 9 punkter ændres tilsvarende.</p>
Forslag til ændring:	Hvis det TBSTs vurdering, at ordstillingen og dermed forståelsen er bedst ved ændringsforslaget, bør ordstillingen ændres og tilpasses i alle 9 punkter.

Paragraf/ tekst:	<p>32. I § 177 indsættes efter nr. 2 som nr. 3:</p> <p>»3) Mod vej må højden ikke være over 0,4 x afstanden til modstående vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.«</p> <p>og</p> <p>34. I § 178 indsættes efter nr. 4 som nr. 5:</p> <p>»5) Mod vej må højden ikke være over 1,0 x afstanden til nærmeste vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.«</p>
Kommentar:	<p>Det er vores vurdering, at der mangler en klar definition af vejlinjen. Vi vurderer der kan opstå tvivl i vurderingen af veje med fortov, veje uden fortov, veje hvor der er grøfter, grusveje, fælles adgangsvej og ved tinglyste vejretter mv.</p> <p>Vejloven omtaler også en udefineret vejlinje i § 40 stk. 5.</p>
Forslag til ændring:	<p>Vi anbefaler, at vejlinjen defineres nærmere eller der anvendes en anden term end vejlinjen.</p> <p>Vi vurderer at vejskel eller kørebanekant er definitioner som allerede bruges i bygge- og vejloven som klare defineret eller fastsatte linjer.</p>

Paragraf/ tekst:	35. I § 179, nr. 1 og 2, udgår »vej«.
Kommentar:	<p>Vi noterer os, at TBST er blevet opmærksom på, at der ikke er hjemmel i byggeloven til at regulere en bygnings afstand til skel mod vej. Der er imidlertid hjemmel til at regulere forholdet mellem en bygnings højde og dens afstand til vej.</p> <p>Når »vej« udgår af byggeretten for hævet opholdsarealer, udestuer, udvendige trapper, altaner, skorstene, tagterrasser, svømmebassiner samt solcelleanlæg eller solfangere og lignende, skal afstanden til vejen for disse byggerier helhedsvurderes.</p> <p>Med den nuværende bestemmelse fortages der ikke en helhedsvurdering af afstandens kravet til vej, da dette er omfattet af byggeretten. Ophævelsen af denne byggeret vil medføre en øget sagsbehandling på de tidligere nævnte byggerier. En øget sagsbehandling som vurderes at have økonomisk indflydelse få kommunerne og evt. længere sagsbehandlingstid.</p>

Forslag til ændring:	
----------------------	--

Paragraf/ tekst:	51. § 497 affattes således: »§ 497. For byggeri omfattende konstruktioner eller konstruktionsafsnit, som er indplaceret i konstruktionsklasse 2-4, skal bygningsejeren sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«
Kommentar:	I § 16, står der, at det er ansøgeren der er ansvarlig. Der bør konsekvensrettes således at ordlyden er ens i begge afsnit.
Forslag til ændring:	

Fra: [Jan K. Olesen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: j.nr. BS0400-00263 - Høringssvar over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 11:07:55
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[Høringssvar \(BR18\).TBST journalnr. BS0400-00263.docx](#)

Med venlig hilsen

Jan K. Olesen

Faglig Konsulent

Bygningsingeniør

T 89406341, M +4529209465

E jao@aarhus.dk

TEKNIK OG MILJØ

Byggeri

Karen Blixens Boulevard 7

8220 Brabrand.

www.aarhus.dk

byggesag@mtm.aarhus.dk

Aarhus Kommune registrerer og bruger de oplysninger, du giver os i forbindelse med din henvendelse. Vi bruger oplysningerne for bedre at kunne besvare din henvendelse. Aarhus Kommune er dataansvarlig for behandling af personoplysninger, og du kan læse mere om kommunens behandling af personoplysninger her:

<https://aarhus.dk/databeskyttelse/byggeri>

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

DABYFO – Østjylland

V/ **Jan K. Olesen**

Faglig Konsulent

Bygningsingeniør

T 89406341, M +4529209465

E jao@aarhus.dk

Generelle bemærkninger:

Genindførelse af bestemmelsen (nr. 32) om skråt højdegrænseplan i forhold til modstående vejside er uhensigtsmæssig.

Bestemmelsen vurderes at være én uhensigtsmæssig overregulering af de bebyggelsesregulerende bestemmelser, og vil medføre et betydeligt forøget resurseforbrug.

Tekstnære bemærkninger:

Nr. 32	Kap. 8 §177 indsættes efter nr. 2 som nr. 3 3) Mod vej må højden ikke være over 0,4 x afstanden til modstående vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.
--------	--

<p>Kommentar:</p>	<p>Vi kan ikke se, at der skulle være væsentlige argument for at genindføre det skrå højdegrænseplan mod modsat vejlinje for fritliggende enfamiliehuse, tofamiliehuse med vandret lejlighedsskel og dobbelthuse med lodret lejlighedsskel.</p> <p>Enfamiliehuse er ofte placeret på grunde af en begrænset størrelse, hvor det nuværende skrå højdegrænseplan målt fra naboskel og sti, ofte bliver afgørende for bygningens højde, i de tilfælde hvor forholdet er udfordret.</p> <p>Bestemmelsen blev i sin tid afskaffet efter ønske fra kommunernes bygningsmyndigheder, idet den var for restriktiv i forhold til de ønsker der er om placering af enfamiliehuse i forhold til skel mod vej.</p> <p>Bestemmelsen medførte før sin afskaffelse et betydeligt resurseforbrug i forbindelse med ansøgning om dispensationer, og deraf følgende naboorienteringer efter det daværende dispensationssystem!</p> <p>Genindførelse af bestemmelsen vil kræve et betydelig resurseforbrug efter det nugældende tilladelsessystem, med udfærdigelse af helhedsvurderinger og deraf følgende partshøringer og unødige diskussioner med genboer.</p> <p>Resurseforbrug = med DUT-midler!!!!</p> <p>I høringsbrevet er ændringen begrundet med:</p> <p><i>"Det skrå højdegrænseplan har til formål at sikre, at bebyggelse ved modsatliggende vejlinje ikke bliver påført gener i form af lystab og indblik."</i></p> <p>Med et skrå højdegrænseplan på 0,4 x afstanden til modsatte vejlinje, bliver bebyggelsen ved den modsatliggende vejlinje sikret bedre betingelser ift. Lystab og indbliksgener, end den nabo der har skel direkte op til den berørte bygning. Hvorfor denne forskelsbehandling?</p> <p>Boligbebyggelser i to etager og en højde på 8,5 m er ikke usædvanligt, både hvad angår nybyggeri og påbygning af overtager på eksisterende boliger. Vi imødeser derfor flere udfordringer med bestemmelsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En bebyggelse med en højde på 8,5 m, vil med det angivne skrå højdegrænseplan skulle holdes 21,25 m fra den modsatte vejlinje. Altså 13,25 m inde på grunden ved en vejbredde på 8 m, og 11,25 m inde på grunden ved en
-------------------	--

	<p>vejbredde på 10 m.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det vil få væsentligt indflydelse på disponering af grunden, og hensynet til boligens opholdsarealer. De fleste ønsker et opholdsareal væk fra vejsiden. Det samme hus med en højde på 8,50 m må jf. byggeretten på 1,4 X afstand til naboskel og sti placeres i en afstand på 6,07 m fra disse skel! - Mange eksisterende enfamiliehuse vil ikke have mulighed for en ekstra etage, selvom det energimæssigt kan være en fordel at bygge i to etager frem for ét plan. - Da det er mange år siden bestemmelsen har været gældende (BRS98), er der tilladt rigtig meget bebyggelse siden, som ikke overholder bestemmelsen – her kan "sædvane" være i modstrid med bestemmelsen. - Det antages, at bestemmelsen vil medføre flere helhedsvurderinger og partshøringer, og dermed forsinke/forlænge sagsbehandlingen. - En forøget resurseforbrug vil medføre større byggesagsgebyr, i de kommuner der opkræver gebyr efter forbrugt tid! <p>Bestemmelsen vurderes at være én uhensigtsmæssig overregulering af de bebyggelsesregulerende bestemmelser.</p> <p>Hvis det er med ønsket om at regulere forholdet mellem en bygnings højde og dens afstand til skel mod vej, kan der udarbejdes lokalplaner, der tager højde for det.</p>
Forslag til ændring:	<p>Da der i byggelovens § 8 ikke er hjemmel til at fastsætte afstandskrav i forhold til vejskel, vil vi opfordre til, at der arbejdes på at indføre en sådan bebyggelsesregulerende mulighed, så den bebyggelsesregulerende afstand til skel mod vej på 2,50 m kan fortsætte eller genindføres.</p> <p>Alternativt kan der arbejdes med en byggeret med et skråt højdegrænseplan i forhold til vejskel ved egen grund:</p> <p>Maksimal højde er 1,5 x afstand til skel mod vej.</p>

	<p>Dette vil medføre, at et enfamilieshuse kan placeres med følgende afstande til vejskel, og stadig respektere forholdene omkring indsiget og skygge med genboer!</p> <p>Følgende eksempler for afstand til vej, der med en sædvanlig vejbredde på 8 - 10 m vil respektere genboernes forhold omkring indblik og skygge, idet genbohusene vil blive placeret længere fra hinanden end to tilsvarende huse, der har fælles naboskel:</p> <p>Sædvanligt etplanshus med sadeltag:</p> <p>H=3,00 m medfører afstand til vej på 2,0 m</p> <p>Sædvanligt etplanshus med fladt tag:</p> <p>H=3,8 m medfører en afstand til vej på 2,53 m</p> <p>Sædvanligt hus i 2 etager uden kælder:</p> <p>H= 7,2 m medfører afstand til vej på 4,80 m</p> <p>Hus i 2 plan med kælder:</p> <p>H= 8,50 m medfører afstand til vej på 5,67 m</p>
--	---

Fra: [Dansk Arbejdsgiverforening](#)
Til: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: SV: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Dato: 8. oktober 2020 14:38:26

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Susanne Borvang
Chefsekretær

Fra: Michelle Stubberup Jacobsen <mstu@tbst.dk>
Sendt: 8. oktober 2020 12:05
Til: ts Info <info@trafikstyrelsen.dk>
Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk **senest torsdag den 5. november 2020**, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526
E-mail: mstu@tbst.dk

Fra: [Per Reinholdt](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 09:18:19
Vedhæftede filer: [Høringssvar_DCL_BR18_20201105.docx](#)

Kære modtager.

Hermed høringssvar fra DCL vedr. BR18, journal BS0400-00263

Mvh,

Per Reinholdt
Direktør

NY ADRESSE!!

Dansk Center for Lys
Borupvang 9
DK-2750 Ballerup
Tlf.: +45 47 17 18 00

Direkte: +45 23 99 90 13
E-mail: pr@centerforlys.dk
www.centerforlys.dk
LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/danish-lighting-center-dansk-center-for-lys/>

Fra: Dansk Center for Lys <information@centerforlys.dk>
Sendt: 8. oktober 2020 12:13
Til: Per Reinholdt <pr@centerforlys.dk>
Emne: VS: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Fra: Michelle Stubberup Jacobsen <mstu@tbst.dk>
Sendt: 8. oktober 2020 12:05
Til: ts Info <info@trafikstyrelsen.dk>
Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk **senest torsdag den 5. november 2020**, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority

Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526

E-mail: mstu@tbst.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Dansk Center for Lys – Borupvang 9 – 2750 Ballerup

Per Reinholdt, Direktør. pr@centerforlys.dk - +45 2399 9013

Generelle bemærkninger:

Vi selv faldet over, og er af interessenter i DCL blevet gjort opmærksom på nogle forhold, der efter vores mening bør rettes op i BR18/bilag til BR18, som ikke nødvendigvis er omfattet af denne høring. Vi håber dog, at emnerne vil blive behandlet alligevel.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	Kapitel 18, §382, overskrift samt punkt 3: <i>Arbejdsrum mv. og fælles adgangsveje skal:</i> <i>3. Forsynes med automatisk dagslysstyring, hvis der er tilstrækkeligt dagslys.</i>
Kommentar:	Der insisteres tilsyneladende relativt ofte på automatisk dagslysstyring i trappeopgange med dagslysadgang. Det giver ikke meget mening, efter DCLs opfattelse. Man vil typisk via styring sørge for, at lyset i trappeopgange med tilstrækkelig dagslysadgang ikke er tændt i dagtimerne/i de lyse timer. Forsyningen til lyset vil så slå til via en lux-sensor, n�r dagslyset er vigende. En teknik derfra kan så være, at lyset tændes på et lavt, sikkerhedsskabende niveau, når der er lysbehov. Bev�gelsessensorer vil så sørge for, at lyset intensiveres, når der er aktivitet og dæmpes igen, når der ikke længere er aktivitet i trappeopgangen. En anden teknik er, at sp�endingen til en akustisk styring aktiveres ved vigende dagslys, og at lyset s� t�nder omgående, når der er aktivitet.
Forslag til �ndring:	Tilføje: <i>"Kravet om automatisk dagslysstyring gælder ikke i trappeopgange, hvor en automatisk styring, som er tilpasset vigende dagslys, sørger for tilstrækkelig belysning, når der er behov"</i>

Paragraf/ tekst:	Kap. 5 – Brand - Bilag 12: Præ-accepterede løsninger - Brandtekniske installationer, 5.5.3 Standarder og vejledninger: <i>Projekteres der efter DS/EN 50172 Belysningssystemer til nødudgange, kan pkt. 4.4 udelades, da det vurderes ikke nødvendigt at etablere panikbelysning i rum større end 60 m².</i>
Kommentar:	Det virker ikke logisk for DCL, at man vil udelade panikbelysningen i rum større end 60m ² . Det er vel netop inde midt i Bilka, at man har brug for panikbelysning til at finde frem til flugtvejene, hvis der bliver helt mørkt?
Forslag til ændring:	Kan det tænkes, at man skulle have anvendt termen "mindre" i stedet for "større" en 60 m ² ??

Paragraf/ tekst:	Bilag 12 til Bygningsreglementets vejledning til kap. 5- Brand 5.5.4.1 Vedrørende læseafstand skal flugtvejsarmatur udført som plexiglasplade med lyskilde umiddelbart oven over dimensioneres som et belyst skilt.
Kommentar:	I DS/EN1838 skelnes der imellem eksternt belyst og internt belyst skilt. Hvordan skal "belyst" i Vejledningsteksten opfattes? Som eksternt eller som internt? Hvis det skal opfattes som eksternt belyst betyder det, at læseafstanden på den type flugtvejsskilte skal regnes med en anden faktor (jævnfør formlen i DS/EN1838 for beregning af læseafstand) end for internt belyste skilte, og derved bliver læseafstanden i princippet halveret. Denne type skilt er anvendt i de sidste 25 år, og har altid haft status som et internt belyst skilt.
Forslag til ændring:	Henvisningsarmaturets læseafstand skal fremgå af armaturproducentens datablad med baggrund i gældende standarder.

Fra: [Simon Bay Nielsen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Eva Voigt](#)
Emne: Vedr. BS0400-00263 Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)
- vort j.nr. H.23-20-028
Dato: 5. november 2020 17:03:59
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[Høringssvar H.23-20-028.pdf](#)

Kære Michelle Stubberup Jacobsen, Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Vedlagt findes Dansk Ejendomsmæglerforenings høringssvar til ovenstående.

God weekend.

Med venlig hilsen

Simon Bay Nielsen
MÆGLERFAGLIG KONSULENT
Ejendomsmægler, MDE
Juridisk- og mæglerfaglig afdeling

Islands Brygge 43
2300 København S
Tel: 32 64 45 31
Mail: sbn@de.dk

Læs hvordan, hvorfor og hvornår vi behandler dine personoplysninger i vores [Persondata- og cookiepolitik](#).

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Dansk Ejendomsmæglerforening, Islands Brygge 43, 2., 2300 København S
Simon Bay Nielsen, tlf. 3264 4531, sbn@de.dk

Generelle bemærkninger:

Dansk Ejendomsmæglerforening (DE) takker for muligheden for i ovenstående høring at afgive svar.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	<p>45. § 443 affattes således:</p> <p>»(...)</p> <p><i>Stk. 3. Køkkener i boliger skal forsynes med emhætte. Emhætten skal have regulerbar, mekanisk udsugning, afkast til det fri og tilstrækkelig effektivitet til at fjerne fugt og luftformige forureninger fra madlavning.</i></p> <p>(...)«</p>
Kommentar:	<p><i>Det synes tilfældet, at man gerne øger fleksibiliteten ift. renovering af boliger, samt gerne vil fremme alternative ventilationsformer, hvor dette ikke giver køb på det grundlæggende krav til funktion. Desuden lempes bestemmelserne for den meget specifikke placering af emhætter, forventeligt ud fra en betragtning om, at den ønskede funktion kan opnås, trods alternative placeringer og løsninger.</i></p> <p><i>Det bør overvejes, hvorvidt det tillige er på tide at sløjfe kravet om afkast til det fri, så længe emhætten er tilstrækkelig effektiv. Det er DE's opfattelse, at det for ændringer/flytning af køkken i</i></p>

	<i>den ældre bygningsmasse giver udfordringer, der reelt set bliver forhindret/besværliggjort med et formkrav, nærmere end et spørgsmål om selve funktionen.</i>
Forslag til ændring:	<i>45. § 443 affattes således: »(...) Stk. 3. Køkkener i boliger skal forsynes med emhætte. Emhætten skal have regulerbar, mekanisk udsugning og tilstrækkelig effektivitet til at fjerne fugt og luftformige forureninger fra madlavning. (...)«</i>

Fra: [Michael Folmer Wessman](#)
Til: [ts Info](#); [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Cc: [Esben Marcher](#)
Emne: Mærket j.nr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 16:15:01
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[2020-11-05 - DLs høringssvar til ændring af bygningsreglement.pdf](#)

Kære TBST

Hermed fremsendes Dansk Lives bemærkninger til den aktuelle høring omkring ændringer til bygningsreglementet.

Giver vores bemærkninger anledning til spørgsmål står vi naturligvis til rådighed for en uddybning.

Med venlig hilsen

Michael Folmer Wessman

Medlemsansvarlig

+45 2046 4532 | michael@dansklive.dk

**DANSK
—LIVE**

[Dansk Live - Interesseorganisation for festivaler og spillesteder](#)

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Sendt til info@tbst.dk og cc. til mstu@tbst.dk

Mærket j.nr. BS0400-00263

Torsdag d. 5. november 2020

Vedr. Svar til høring over udkast til ændring af bygningsreglement

På vegne af de landets festivaler og spillesteder fremsender Dansk Live hermed svar til høring over ændringer af bygningsreglementet.

Overordnet vil Dansk Live gerne kvittere for de foreslåede ændringer da flere af dem er relevante lempelser med stor betydning for koncertarrangørerne.

Vi har løbende været i en god og konstruktiv dialog med styrelsen især omkring brandregler og vejledning og er glade for at der bliver lyttet og handlet på vores standpunkter.

Vi oplever dog, at der på konstruktionsområdet fortsat er behov for at styrke klarheden omkring brug og undtagelser for midlertidige koncertsituationer og sikre en mere fyldestgørende og fleksibel vejledning, der tager bedre hensyn til branchens specielle karakter.

Til den aktuelle høring har vi derfor følgende bemærkninger:

Vedr. Ændring af reglerne for overgangsordningen for anvendelse af anerkendte statikere

Vi er enige i den bagvedliggende analyse og mener tilsvarende at der behov for en forlængelse af overgangsordningen for anvendelse af anerkendte statikere.

Vedr. Præcisering af reglerne om den certificeredes virke og tilhørende dokumentation

I forlængelse af præciseringen af reglerne for den certificeredes virke og tilhørende dokumentation, vil Dansk Live gerne gøre opmærksom på, at mange arrangører fortsat finder bestemmelserne, herunder undtagelsesmulighederne for fx festivaler og andre kortvarige events vanskelige at gennemskue – og dermed ikke fuldt i overensstemmelse

med den hensigt, som Boligministeren gav tilsagn om i svar til boligudvalget i begyndelsen af december 2019.

I forlængelse af tilsagnet fra Boligministeren er der blevet udviklet en række vejledninger til brandområdet, hvilket er godt. Efter vores opfattelse er der dog tilsvarende et behov for at styrke vejledningen til konstruktionsområdet – således fx at trivielle konstruktioner eller genbrug af konstruktioner kan gøres enklere og mindre tidskrævende at håndtere.

Dansk Live stiller sig gerne til rådighed for en uddybende dialog herom.

Vedr. Ændring af reglerne om transportable konstruktioner

Dansk Live mener at det er positivt og relevant at kvadratmetergrænsen lempes. Udlejningstelte til events er ofte modulbaseret i længder på 3m og vi vil derfor foreslå, at grænsen ved justeringen ændres til 110 m². På den måde kan standardopsætninger med modulopbyggede telte på fx 9x12 meter eller 6x18 meter indeholdes, da de giver et samlet kvadratmeterareal på 108 m², hvilket kun er marginalt mere end de foreslåede 100 m².

Vedr. ændringer til installationer af varsling, slangevinder og automatiske sprinkleranlæg samt krav om brandventilation (samlet)

Dansk Live finder det meget positivt at der foretages lempelser til installationer af varslingsanlæg, slangevinder og automatiske sprinkleranlæg ved opsætning af telte.

Det er ydermere positivt at telte undtages fra kravet om automatisk brandventilation.

Giver ovenstående bemærkninger til høringen anledning til spørgsmål står Dansk Live naturligvis til rådighed for en uddybning.

Med venlig hilsen

Dansk Live

Fra: [Caroline Simone Evers](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Sanne Steen Petersen](#); [Bent Madsen](#); [Natalia Rogaczewska](#); [Christina Iversen](#); [Anni Pedersen](#); [Caroline Eilert Bjørkholm](#); [Mikkel Jungshoved](#)
Emne: J.nr. BS0400-00263 - Høringssvar - ændring af BR 18
Dato: 5. november 2020 13:05:58
Vedhæftede filer: [image636495.png](#)
[image021636.png](#)
[image204052.png](#)
[20201105 - Høringssvar - Ændring af BR18.pdf](#)

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Vedhæftet fremsendes BL's høringssvar til ovennævnte høring.

Med venlig hilsen

Caroline Simone Evers

Juridisk konsulent

+45 3376 2045

+45 2089 2295

cse@bl.dk

Corona: Ansatte, valgte, beboere og andre med interesse for, hvordan den almene sektor håndterer konsekvenserne af corona-udbruddet i Danmark, kan finde svar og informationer på **BL.dks corona-site**.

Du kan naturligvis også fortsat møde os på **BL.dk**, på **LinkedIn** eller modtage vores **nyhedsbreve** og blive opdateret på den almene sektor, ny lovgivning, kurser og arrangementer.

den 5. november 2020

Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har den 8. oktober 2020 udsendt en høring over udkast til ændring af bygningsreglement (BR 18).

BL har følgende bemærkninger:

Forlængelse af overgangsordning

BL finder det aldeles positivt, at Trafik- Bygge- og Boligstyrelsen forlænger overgangsordningen for anerkendte statikere indtil udgangen af 2021. Dette medvirker således til igangsættelse af fremrykkede renoveringer af almene boliger.

Ændring af reglerne om risikoklasser

Der sker en udvidelse af risikoklasse 1, således at denne også indeholder forsamlingshuse på op til 150 kvadratmeter med plads til 150 personer, hvis der er adgang direkte til det fri fra alle opholdsrum. Dette finder BL positivt, da det medfører, at det er muligt for de almene boligorganisationer at opføre forsamlingshuse med denne fysiske indretning og størrelse.

BL har ikke yderligere bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Bent Madsen
Adm. direktør

Fra: [Tine Weissappel Holmboe](#)
Til: [ts Info](#); [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Cc: [Ulla Michael](#)
Emne: Høringssvar/ j.nr. BS0400-00263
Dato: 4. november 2020 15:59:19
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[BR18_Høringssvar_20201104.pdf](#)

Kære Michelle Stubberup Jacobsen og Tania Bach Frydensberg,

Modtag venligst høringssvar fra Danske Arkitektvirksomheder vedr. TBST's høring af 8. oktober 2020 om ændringer i bygningsreglementet.

Med venlig hilsen

Tine W. Holmboe
Ledelseschef

Danske Arkitektvirksomheder
Vesterbrogade 1E, 2. sal
1620 København V

M 24 23 16 25
tw@danseark.dk
www.danseark.dk

Høringssvar fra Danske Arkitektvirksomheder

Att.
Michelle Stubberup Jacobsen, mstu@tbst.dk
Tania Bach Frydensberg, tfry@tbst.dk

Danske Arkitektvirksomheder
Vesterbrogade 1E, 2. sal
1620 København V

Tlf. 32 83 05 00

info@danskeark.dk
www.danskeark.dk

Dato: 04.11.2020

Høring over udkast til ændring af bygningsreglement

Med henvisning til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens høring af 8. oktober 2020 takker Danske Arkitektvirksomheder for muligheden for at kommentere høring og indsender hermed Danske Arkitektvirksomheders høringssvar.

Generelt byder Danske Arkitektvirksomheder ændringerne velkommen – her kan især fremhæves:

Præcisering af reglerne om den certificeredes virke og tilhørende dokumentation

- At vi ser meget positivt på, at reglerne for den certificeredes virke justeres, således at det bliver entydigt, hvad den certificeredes virke omfatter, og hvad det betyder "at udfærdige" – samt også det forhold, at der foretages mindre justeringer af indholdet af en start- og slut-erklæring. Vi mener, at det er en konstruktiv ændring.

Ophævelse af reglerne for bygværksprojekterende for de bærende konstruktioner

- At forslaget om, at kapitel 31 ophæves for at skabe mulighed for øget fleksibilitet i måden, hvorpå et byggeri organiseres, også opfattes som et positivt tiltag.

Ændring af reglerne om risikoklasser

- At vi mener, det er et både fornuftigt og rationelt forslag, at udvidelsen af risikoklasse 1 udvides (så den også omfatter mindre byggeri på højst 150 m² i anvendelseskategori 2, 3 og 5).
- At vi bakker op om ændringen af risikoklasse 2 og 3 (hvilket indebærer, at der er flere bygninger, der omfattes af henholdsvis brandklasse 2 eller 3 i stedet for henholdsvis brandklasse 3 eller 4).

Ændring af reglerne om brandklasse 1

- At vi finder det fornuftigt og rationelt, at mindre byggeri på højst 150 m² i anvendelseskategori 2, 3 og 5 omfattes af brandklasse 1.

Ændring af reglerne om ventilation

- At vi finder det særdeles fornuftigt samt logisk, at krav til ventilationsanlæg, der anvendes til at ventilere boliger, som ikke er enfamiliehuse, gøres teknologineutrale.

Tekstnære spørgsmål:

Emne/ tekst:	"TBST foreslår på denne baggrund, at overgangsordningen for anerkendte statikere forlænges indtil udgangen af 2021."
-----------------	--

Danske Arkitektvirksomheder henleder opmærksomheden på, at overgangsordningen standsede pr. 01.07.2020 og stiller derfor spørgsmål til, hvordan det håndteres administrativt, at der vel er et udestående for den resterende del af 2020?

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Administrerende Direktør, Cand.Oecon.

Afsender:

Kontaktperson: Tine W. Holmboe, twh@danskeark.dk, tlf. 24231625

Danske Arkitektvirksomheder, Vesterbrogade 1E, 2. sal, 1620 København V

Fra: [Isabel Brylov](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: Høringssvar - j.nr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 13:07:57
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[Danske Beredskaber Høringssvar Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 .pdf](#)

Hej,

Vedhæftet er Danske Beredskabers høringssvar til Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263.

Forsat god dag.

Med venlig hilsen

Isabel Brylov

Organisationskonsulent

Tlf. 6024 7267

Danske Beredskaber

H. C. Andersens Boulevard 23, 3.
DK-1553 København V.
www.danskeberedskaber.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018

Afsender:

Organisation/Navn og Adresse: Danske Beredskaber, H.C. Andersens Boulevard 23, 3. DK-1553 København V

Kontaktperson og kontaktoplysninger: Isabel Brylov, ibr@danskeberedskaber.dk

Generelle bemærkninger:

Danske Beredskaber skal igen henlede opmærksomheden på, at kravene til bygningers brandsikkerhed har ændret sig væsentlig ved de seneste ændringer af bygningsreglementet, jf. formuleringen af de nedenfor nævnte formålsbestemmelser:

BR 15: Redningsberedskabet skal have forsvarlig mulighed for redning og slukning.

BR 18 (jan 2018): Redningsberedskabet skal have forsvarlig mulighed for redning og begrænsning af brandspredning.

BR 18 (juli 2018): Redningsberedskabet skal have forsvarlig mulighed for redning og begrænsning af brandspredning, der er nødvendig for personredning.

BR 18 (juli 2020): Det sikres, at redningsberedskabet har forsvarlig mulighed for redning af personer og for at gennemføre det slukningsarbejde og den begrænsning af brandspredning, som er nødvendig herfor.

Ændringerne svarer ikke til de krav, der stilles til redningsberedskabets opgaveløsning, jf. beredskabslovens § 1, stk. 1, hvorefter det kommunale redningsberedskabs opgave er at forebygge, begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder terror- og krigshandlinger eller overhængende fare herfor.

Beredskabsloven begrænser sig således ikke til personredning, men også til redning af værdier, herunder dyr og bygninger, hvilket ikke alene afspejler sig i reguleringen af de brand- og eksplosionsfarlige virksomheder men også i uddannelsen af redningsberedskabet.

Disse uoverensstemmelser mellem de to lovgivninger, som de kommunale redningsberedskaber tidligere har gjort opmærksom på, er ikke acceptable.

Endelig skal Danske Beredskaber igen påpege, at det af vejledningen om redningsberedskabets indsatsmuligheder, kap. 5, ikke fremgår, hvad der er insatstaktisk traditionelt i forbindelse med udendørs arrangementer, herunder camping- og salgsområder.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Kapitel 2, § 6 b, stk. 1, nr. 1. <i>»Mastesejl, parasoller, telte i 1 etage og lignende, kun til privat brug».«</i>
Kommentar:	Danske Beredskaber bemærker, at man ud over telte i 1 etage kan undlade at søge byggetilladelse for mastesejl, parasoller og lignende, til privat brug. Formuleringen "og lignende" bør fjernes, da hensynene bag kravet ikke er tilstrækkelig tydeligt. Således vil lægmand med en afklarende formulering bedre kunne iagttage disse ved dennes vurdering af, om den transportable konstruktion er omfattet af stk. 1 eller ej.
Forslag til ændring:	Danske Beredskaber mener derfor, at der bør ændres til: <i>"Mastesejl, parasoller og telte i 1 etage, kun til privat brug"</i>

Emne/ tekst:	Kapitel 2, § 6 b, stk. 1, nr. 2. <i>»Mastesejl, parasoller, telte i 1 etage og lignende, der ikke er til privat brug med et samlet areal på højst 100 m².«</i>
Kommentar:	Danske Beredskaber bemærker, at arealet er hævet fra 50m ² til 100m ² . Med det angivne areal kan man, med udgangspunkt i de præ-accepterede løsninger vedr. personbelastningen angivet i tabel 2.2 i bilag 4 til kap. 5 holde private arrangementer i telte i 1 etage for mere end 150 personer.

	<p>Dette giver ikke et sammenligneligt sikkerhedsniveau som tidligere, hvor telte oftest blev anvendt til 3 personer pr. m² for stående, og en maks. personbelastning på 150 personer.</p> <p>Vi mener i Danske Beredskaber, at arealet på maks. 50 m² bør fastholdes og den nuværende tekst til § 6 b, stk. 1, nr. 2, bibeholdes. Hvis dette ikke er en mulighed, vil vi i Danske Beredskaber anbefale, at der i § 6 b, stk. 1, nr. 2 indskrives "dog maks. 150 personer.</p> <p>Baggrunden for dette er, at der skal være varslingsanlæg eller det skal dokumenteres, at der kan foretages en anden tilstrækkelig varslings af personer i forsamlingssteltet. (nyt: §93 stk. 3). Se kapitel 19 i ændringsbekendtgørelsen.</p> <p>Hvis der skal udføres en dokumentation for varslings af personerne i et telt til mere end 150 personer bør disse være omfattet af krav om byggetilladelse, således at teltet indplaceres i en brandklasse og der skal en certificeret brandrådgiver indover, eller der skal udføres teknisk byggesagsbehandling. En vurdering af hvordan der kan etableres varslingsanlæg eller foretages en anden tilstrækkelig varslings af personer i forsamlingsstelt bør foretages af en person, der har de kompetencer, der er nødvendige for at udarbejde og kontrollere den brandtekniske dokumentation.</p> <p>Det er ligeledes ikke tydeligt, om ændringen betyder, at der ikke er mulighed for, at midlertidige konstruktioner kan placeres tættere på bygninger end 7,5 meter.</p>
Forslag til ændring:	<p>Arealet på maks. 50 m² bør fastholdes og den nuværende tekst til § 6 b, stk. 1, nr. 2, bibeholdes. Hvis dette ikke er en mulighed, mener vi i Danske Beredskaber, at der i § 6 b, stk. 1, nr. 2, bør indskrives "<i>dog maks. 150 personer</i>", så det fremgår således: »2) Mastesejl, parasoller og telte i 1 etage, der ikke er til privat brug med et samlet areal på højst 100 m², <i>dog maks. 150 personer.</i>«</p> <p>Ligesom i forrige bemærkning mener vi i Danske Beredskaber, at "og lignende" bør fjernes fra § 6b, stk. 1, nr. 2.</p>
Emne/ tekst:	<p>Kapitel 4, § 6 b, stk. 2, nr. 1-3:</p> <p>»1) Alle telte og lignende i mere end 1 etage.</p>

	<p>2) Mastesejl, parasoller, telte og lignende, der ikke er til privat brug, med et samlet areal på mere end 100 m².</p> <p>3) Transportable konstruktioner i mere end 1 etage.«</p>
Kommentar:	Danske Beredskaber henstiller til, at formuleringen ændres i overensstemmelse med bemærkningerne til § 6 a.
Forslag til ændring:	<p>Teksten ændres til:</p> <p>»1) Alle telte i mere end 1 etage.</p> <p>2) Mastesejl, parasoller og telte, der ikke er til privat brug, med et samlet areal på mere end 50 m².</p> <p>3) Transportable konstruktioner i mere end 1 etage.«</p>

Emne/ tekst:	<p>Kapitel 10, § 23, stk. 2.</p> <p>Ændring af "byggeri" til "byggearbejdet" i teksten:</p> <p>»2) Oplysning om og dokumentation for, hvorledes byggearbejdet opfylder §§ 126-133 vedrørende redningsberedskabets indsatsforhold, herunder hvorvidt byggeriet er indsatstaktisk traditionelt, jf. § 510.«</p>
Kommentar:	Danske Beredskaber savner argumentation for ændringen af "byggeri" til "byggearbejde" i teksten i høringssvar og ønsker ændringen uddybet.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	<p>Kapitel 13, § 42.</p> <p>Ændring af "byggeri" til "byggearbejdet" i teksten:</p> <p>»For byggearbejdet omfattet af brandklasse 2-4, jf. kapitel 27, skal der med færdigmeldingen indsendes en sluterklæring, jf. § 509, stk. 1, der er udfærdiget af den certificerede brandrådgiver.</p> <p>Stk. 2. For byggearbejdet i brandklasse 4 skal der ligeledes indsendes en sluterklæring, jf. § 509, stk. 2, der er udfærdiget af den brandrådgiver, der er certificeret til at udføre tredjepartskontrol.«</p>
-----------------	--

Kommentar:	Danske Beredskaber savner argumentation for ændringen af "byggeri" til "byggearbejdet" i teksten i høringssvar og ønsker ændringen uddybet.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Kapitel 19, § 93 indsættes som stk. 3. <i>»Stk. 3. Forsamlingstelte, der opstilles midlertidigt i op til 6 uger, er ikke omfattet af stk. 1, såfremt det dokumenteres, at der kan foretages en anden tilstrækkelig varsling af personer i forsamlingsteltet.«</i>
Kommentar:	Danske Beredskaber er betænkelige ved, at man ikke nærmere har defineret hvilken varslingsprocedure, der skal tilknyttes et alternativ til et varslingsanlæg for forsamlingstelte over 150 personer. Varsling rummer ikke alene hensynet om at give besked om behov for evakuering, men ligeledes registreringstid til opdagelse af brand, og alternativt skal sikres en lav reaktionstid. Særligt for anvendelse af teltet til mange personer uden øvre maks. grænse. Funktionskrav bag denne ændring bør tydeliggøres for at sikre et uændret sikkerhedsniveau. Ligeledes hvordan det skal dokumenteres.
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	Kapitel 20, § 121, nr. 1, affattes således: <i>»1) Bygningsafsnit i anvendelseskategori 1, hvis etagearealet er større end 1.000 m², og som er indrettet til industri- eller lager.«</i>
Kommentar:	Den anførte ændring medfører at avls- og driftsbygninger til dyrehold ikke fremadrettet vil skulle forsynes med slangevindere, såfremt etagearealet overstiger 1.000 m ² . Dette må anses for endnu en forringelse af brandsikkerhedsniveauet for avls- og driftsbygninger til dyrehold. Disse bygningsafsnit kan i forvejen opføres med et væsentligt lempeligere brandsikkerhedsniveau, sammenlignet med andre bygningsafsnit i anvendelseskategori 1,

	<p>herunder industri- og lagerbygninger. Der skal, jf. BR-18, § 82, stk. 1, sikres acceptable forhold for redning af dyr. Det er i den forbindelse yderst relevant, at personer på stedet kan foretage en indledende indsats, med henblik på at sikre acceptable forhold. Slangevindere har en kastelængde (mindst 10 m ved samlet stråle), som medvirker til at brande kan slukkes/begrænses på relativ stor afstand - sammenlignet med eksempelvis håndildslukkere. Derudover sikrer den kontinuerte vandforsyning, at der vil kunne foretages slukning/begrænsning indtil redningsberedskabets ankomst. Slangevindens simple betjening medfører desuden, at personer/personale normalt kan anvende denne uden forudgående træning. Danske Beredskaber finder den foreslåede ændring bekymrende, idet manglende udstyr til at foretage en indledende og forsvarlig indsats, vil forringe mulighederne for sikring af acceptable forhold til dyreredning. Danske Beredskaber må således opfordre til at avls- og driftsbygninger til dyrehold, med større etageareal end 1.000 m², fortsat forsynes med slangevinder.</p>
Forslag til ændring:	Avls- og driftsbygninger bør være omfattet af kravet til slangevinder.

Emne/tekst:	<p>Kapitel 20, § 121, nr. 1, affattes således:</p> <p><i>»1) Bygningsafsnit i anvendelseskategori 1, hvis etagearealet er større end 1.000 m², og som er indrettet til industri- eller lager.«</i></p>
Kommentar:	<p>Danske Beredskaber er ligeledes betænkelige ved, at man lempet for krav om sprinkling af industri- og lagerbygninger, hvis brandbelastningen er højst 250MJ/m².</p> <p>Dette giver blandt andet mindre fleksibilitet i driften af bygningerne og pålægger ejer en øget kontrolfunktion og forståelse af oplagets art og omfang for at iagttage de driftsrelaterede betingelser der ligger i valg af designs for bygningen.</p> <p>Der angives desuden ikke en maksimumgrænse i areal af denne type anvendelse, hvilket bekymrer Danske Beredskaber i forhold til den samfundsmæssige forståelse af mulige konsekvenser for bygning, drift og nabogener ved en brand i denne type bygninger.</p>
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	<p>Kapitel 21, I § 121 indsættes som stk. 2:</p> <p><i>»Stk. 2. I bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m², som er indrettet til avlsbygninger, skal der være brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.«</i></p>
Kommentar:	<p>Det anføres i ændringen, at der i avlsbygninger, som antages at skulle sidestilles med de tidligere "avls- og driftsbygninger til dyrehold", skal være brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning. Det fremgår ikke af funktionskravet, hvad der menes med "indledende slukning", herunder hvorvidt brandslukningsmateriellet vil skulle dimensioneres ud fra forekommende brande i bygningerne. Sammenholdt med den foreslåede ændring i kapitel 20, er det nærliggende at antage, at det er hensigten at brandslukningsmateriellet anført i nærværende ændring, kan udføres med mindre kapacitet og slukningsevne end slangevidere. Der skal, jf. BR-18, § 82, stk. 1, sikres acceptable forhold for redning af dyr. Det er i den forbindelse yderst relevant, at personer på stedet kan foretage en indledende indsats, med henblik på at sikre acceptable forhold. Det er ydermere væsentligt, at der vil kunne foretages slukning/begrænsning indtil redningsberedskabets ankomst. Danske Beredskaber er derfor meget bekymrede, såfremt det er hensigten, at avlsbygninger fremadrettet vil kunne forsynes med brandslukningsmateriel med en ringere slukningsevne end slangevindere. Danske Beredskaber må således opfordre til, at avls- og driftsbygninger til dyrehold, med større etageareal end 1.000 m², fortsat forsynes med slangevinder eller brandslukningsmateriel med tilsvarende slukningsevne.</p>
Forslag til ændring:	<p>Det bør fremgå, at der i bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m², som er indrettet til avlsbygninger, skal forsynes med en slangevinder eller brandslukningsmateriel med tilsvarende slukningsevne.</p> <p>Danske Beredskaber mener dermed, at stk. 2 bør ændres til:</p> <p><i>»Stk. 2. I bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m², som er indrettet til avlsbygninger, skal forsynes med en slangevinder eller brandslukningsmateriel med tilsvarende slukningsevne, så der kan foretages en indledende slukning.«</i></p>

Paragraf/ tekst:	Kapitel 21, § 121, stk. 3: »Stk. 3. Telte er ikke omfattet af stk. 1. I telte skal der dog opstilles brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.«
Kommentar:	Foruden ovenstående bemærkning mener vi i Danske Beredskaber, at der i kapitel 21, § 121, stk. 3, bør indskrives ”, som er indrettet til mere end 150 personer,”. Der bør være en grænse på 150 personer, ift. hvornår der skal være brandslukningsmateriel i telte. Den aktuelle tekst siger, at der i ethvert telt skal være brandslukningsmateriel.
Forslag til ændring:	Danske Beredskaber forslår derfor en ændring til: »Stk. 3. Telte er ikke omfattet af stk. 1. I telte, som er indrettet til mere end 150 personer , skal der dog opstilles brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.«

Emne/ tekst:	Kapitel 22, § 122, indsættes som stk. 2: »Stk. 2. Telte er ikke omfattet af stk. 1.«
Kommentar:	Danske Beredskaber er bekymret for de krav der er til telte og deres udførelse eller andre midlertidige konstruktioner; <i>”Teltdugen til forsamlingsstelte til mere end 150 personer, skal udføres af et brandmæssigt egnet materiale.</i> <i>Inden for felter på 1.000 m² kan salgsboder opstilles i ubrudt række. Der er derfor ikke krav til længden på en ubrudt facadelængde. For at der ikke sker brandspredning mellem felterne skal det sikres, at facaderne er udført en af følgende muligheder:</i> <i>I materialer som svarer til mindst B-s1, d0 [Klasse A materiale] (Gipsplader, brandimprægneret træ, og lign.)”</i> I Danske Beredskaber er vi tvivlende over for, om det stadig er en mulighed at teltdugen bortbrænder, som der antydes. Danske Beredskaber vurderer dermed en risiko for at hensynet bag § 82, stk. 1, punkt 5, ikke kan iagttages med teltdugens brandegenskaber, og dermed at der er tale om en u hensigtsmæssig lempelse i forhold til hensynet bag § 82:

	<i>"5) Det sikres, at redningsberedskabet har forsvarlig mulighed for redning af personer og for at gennemføre det slukningsarbejde og den begrænsning af brandspredning, som er nødvendig herfor."</i>
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	<p>Kapitel 23, § 123, nr. 1, c.</p> <p>§ 123, nr. 1, affattes således:</p> <p><i>»1) Bygningsafsnit i bygninger i én etage i anvendelseskategori 1, med et etageareal større end 2.000 m², med</i></p> <p><i>undtagelse af:</i></p> <p><i>c) Bygningsafsnit til industri og lager med en brandbelastning på højst 250 MJ/m².«</i></p>
Kommentar:	<p>Heraf fremgår det, at bygningsafsnit til industri og lager med en brandbelastning på højst 250 MJ/m² undtages. I Danske Beredskaber vil vi hertil bemærke, at der kan forekomme større brande i industri og lagre, som selvom der er en mindre brandbelastning, omvendt kan bygges meget store.</p> <p>Generelt vil vi i Danske Beredskaber henlede opmærksomheden på, jf. fremtidige kapitel 23, § 123, nr. 1, b og c, at der af fremtidig lovgivning ikke vil være nogle arealmæssige begrænsninger for avlsbygninger eller for industri- og lagerbygninger med en brandbelastning på højst 250 MJ/m² ift. sprinkling. Dette betyder, at disse dermed kan udføres uden øvre grænse, hvilket vi i Danske Beredskaber ikke finder hensigtsmæssigt.</p>
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	<p>Kapitel 23, § 123, nr. 1, affattes således:</p> <p><i>»1) Bygningsafsnit i bygninger i én etage i anvendelseskategori 1, med et etageareal større end 2.000 m², med undtagelse af:</i></p> <p><i>b) Bygningsafsnit i avlsbygninger.«</i></p>
---------------------	--

Kommentar:	<p>Avlsbygninger vil med den nuværende formulering af BR-18, § 123, nr. 1, skulle udføres med automatisk sprinkleranlæg, når etagearealet er større end 5.000 m². Den anførte ændring medfører, at avlsbygninger fremadrettet aldrig vil skulle forsynes med automatisk sprinkleranlæg uagtet etagearealets størrelse. Det betyder endvidere, at avlsbygninger vil kunne udføres uden øvre begrænsning i størrelsen af den enkelte brandmæssige enhed. Ændringen vil således tilsidesætte hensynet om, at brand- og røgspredning skal begrænses i den tid, som er nødvendig for evakuering/redning. Dette må anses for endnu en forringelse af brandsikkerhedsniveauet for avlsbygninger. Disse bygningsafsnit kan i forvejen udføres med et væsentligt lempeligere brandsikkerhedsniveau, sammenlignet med andre bygningsafsnit i anvendelseskategori 1, herunder industri- og lagerbygninger. Kravet om automatisk brandalarmanlæg ved etageareal større end 2.000 m², kan blandt andet udføres som simple anlæg uden overførsel til redningsberedskabet og uden krav om akkrediteret inspektion. Danske Beredskaber finder den foreslåede ændring, hvor avlsbygninger vil kunne udføres uden automatisk sprinkleranlæg uanset størrelsen af den enkelte brandmæssige enhed, som værende stærkt bekymrende. Dette skal ses under hensyntagen til, at redning af dyr typisk er meget tidskrævende, hvorfor det er væsentligt, at brand- og røgspredning begrænses imens redningen pågår. Danske Beredskaber må således opfordre til, at den nuværende grænse for udførelse af automatisk sprinkleranlæg i avlsbygninger fastholdes uændret.</p>
Forslag til ændring:	<p>Litra b) affattes således:</p> <p>Bygningsafsnit i avlsbygninger på højst 5.000 m².</p>

Paragraf/ tekst:	<p>Kapitel 25, § 123, indsættes som stk. 2:</p> <p><i>»Stk. 2. Telte med en brandbelastning på højst 800 MJ/m² etageareal er ikke omfattet af stk. 1.«</i></p>
Kommentar:	<p>Vi mener i Danske Beredskaber, at der i kapitel 25, § 123, stk. 2, bør indskrives, at der er tale om telte med en "dokumenteret" brandbelastning på højst 800 MJ/m² etageareal, der ikke er omfattet af stk. 1.</p> <p>Samtidig mener vi i Danske Beredskaber, at der ligeledes bør indskrives "til industri og lager". Begrundelsen for dette er, at det er vanskeligt at sprinkle et forsamlingsstelt, hvor det vurderes, at brandbelastningen overstiger 800 MJ/m². Derfor bør det</p>

	præciseres, at der er tale om telte til lager og industri. Derudover vil man i forsamlingsstelte skulle redegøre for, at brandbelastningen ikke overstiger 800 MJ/m ² , hvis ikke det præciseres, at der kun er tale om telte til industri og lager.
Forslag til ændring:	I Danske Beredskaber foreslår vi, at der ændres til: »Stk. 2. Telte, <i>til industri og lager</i> , med en <i>dokumenteret</i> brandbelastning på højst 800 MJ/m ² etageareal er ikke omfattet af stk. 1.«

Emne/ tekst:	Kapitel 27, § 128. Udeladelse af sætning: <i>»så redningsberedskabet har adgang til at foretage en redningsindsats ved brug af redningsåbningerne.«</i>
Kommentar:	Med den manglende sætning kan hensynet tolkes derhen, at beredskabet ikke skal foretage redning ved brug af redningsåbningerne og den eksisterende formulering understregning af hensynet svækkes. Det vil være i strid med hensynet i § 126, Stk. 2: <i>"Design, projektering og udførelse skal ske under hensyn til, at: punkt 2, Det i og uden for byggeriet er muligt at fremføre det nødvendige udstyr til redning af personer samt til slukningsarbejde i forbindelse hermed."</i> Man kan således foranlediges til at tolke ændringen derhen, at redningsåbninger alene skal iagttage et hensyn omkring røgudluftning og anskrig.
Forslag til ændring:	Punktet opretholdes uændret: <i>"I bygninger med redningsåbninger, hvor redningsåbningerne kun kan nås af redningsberedskabets stiger, skal der være udlagt brandredningsarealer, så redningsberedskabet har adgang til at foretage en redningsindsats ved brug af redningsåbningerne."</i>

Paragraf/ tekst:	Kapitel 28, § 135, stk. 1. <i>»Stk. 1. For bygningsafsnit i risikoklasse 2-4 skal funktionsafprøvning og kontrol for følgende brandtekniske installationer foretages af et akkrediteret inspektionsorgan, der er akkrediteret i henhold til DS/EN/ ISO/IEC 17020 –</i>
---------------------	---

	<p><i>Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer:</i></p> <p>1) <i>Automatisk brandalarmanlæg, ABA-anlæg.</i></p> <p>2) <i>Automatisk brandventilationsanlæg, ABV-anlæg.</i></p> <p>3) <i>Automatisk sprinkleranlæg, AVS-anlæg.</i></p> <p>4) <i>Automatisk tryksætningsanlæg, ATA-anlæg.</i></p> <p>5) <i>Brandmandselevator.</i></p> <p>6) <i>Flugtvejs- og panikbelysningsanlæg.</i></p> <p>7) <i>Varslingsanlæg.»</i></p>
Kommentar:	<p>Danske Beredskaber finder det uklart hvad der er bevæggrunden for at fjerne inspektionen ARS-anlæg, AGA-anlæg og iltreduktionsanlæg. Disse fjernes inden de overhovedet er begyndt at blive inspiceret. De tre nævnte anlæg indgår oftere og oftere i dagens bygningsmasse, hvor for eksempel et ARS-anlæg træder ind som erstatning for et AVS-anlæg. Derfor mener vi i Danske Beredskaber, at der som minimum bør være en tekst om, at såfremt anlægget erstatter for eksempel et i lovgivningen krævet AVS-anlæg, så skal ARS-anlægget inspiceres. Men er det noget som indsættes som værdisikring af for eksempel et serverrum, så er det ikke nødvendigvis relevant i forhold til byggeloven. Dog bemærkes, at serverrum kan udgøre væsentlig og vital kommunikationsinfrastruktur, der således efterlades ringere sikret.</p>
Forslag til ændring:	<p>Det gør fremgå, at såfremt anlægget erstattes af et i lovgivningen krævet AVS-anlæg, så skal ARS-anlægget inspiceres.</p>

Emne/ tekst:	<p>Kapitel 29, § 141, stk. 3.</p> <p>Reduktion af antal installationer der skal foretages inspektion på af akkrediteret inspektionsfirma, idet iltreduktionsanlæg og automatisk gasalarmanlæg udgår.</p> <p>»Stk. 3. For bygningsafsnit i risikoklasse 2-4 skal den løbende funktionsafprøvning og kontrol af følgende brandtekniske installationer foretages af et akkrediteret inspektionsorgan, der er akkrediteret i henhold til DS/EN/ ISO/IEC 17020 - Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer:</p>
-----------------	---

	<p>1) Automatisk brandalarmanlæg, ABA-anlæg.</p> <p>2) Automatisk brandventilationsanlæg, ABV-anlæg.</p> <p>3) Automatisk sprinkleranlæg, AVS-anlæg.</p> <p>4) Automatisk tryksætningsanlæg, ATA-anlæg.</p> <p>5) Brandmandselevator.</p> <p>6) Flugtvejs- og panikbelysningsanlæg.</p> <p>7) Varslingsanlæg.«</p>
Kommentar:	<p>Det bekymrer Danske Beredskaber, at man fjerner kontrol af følgende anlæg:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Automatisk gasalarmanlæg, AGA-anlæg. 2. Automatisk rumslukningsanlæg, ARS-anlæg. 3. Iltreduktionsanlæg. <p>Særlig iltreduktionsanlæg, som man i bilag 12 tillægger samme sikkerhed som et sprinkleranlæg med formuleringen:</p> <p><i>"Et iltreduktionsanlæg etableres for at kunne begrænse omfanget af en brands udvikling på niveau med et sprinkleranlæg. Et Iltreduktionsanlæg etableres normalt kun i bygningsafsnit, hvor der er begrænset personophold, f.eks. som frost- og kølelagre og automatlagre."</i></p> <p>Uden kontrol svækkes sikkerhedsniveauet i forhold til § 122 efter Danske Beredskabers vurdering.</p> <p>Mulighed for at anvende de nævnte slukningsmidler som et alternativ til sprinkling bør fjernes ligeledes i bilag 12.</p>
Forslag til ændring:	Danske Beredskaber anbefaler at de fjernede anlæg bevares i § 141.

Paragraf/ tekst:	<p>Side 6 i høringsbrev, punktet <i>"Præcisering af reglerne om funktionsafprøvning for bygningsafsnit i risikoklasse 2-4"</i>.</p> <p>For bygningsafsnit i risikoklasse 2-4 præciseres det, at der alene er krav om akkrediteret funktionsafprøvning af brandtekniske installationer til sikring af personsikkerhed.</p>
---------------------	---

Kommentar:	Flere af disse anlæg har også funktion for redningsberedskabet, hvorfor det bør præciseres, at flere anlæg også kan have funktion for redningsberedskabets indsats, eksempelvis ATA og ABV.
Forslag til ændring:	

Paragraf/tekst:	Bilag 1 – Tabel 2 – Risikoklasser.
Kommentar:	Under Risikoklasse 2 – Anvendelseskategori 6, er der angivet, at øverste etage højst er 9,6 m over terræn. Det synes umiddelbart at være irrelevant, hvor mange etager der ligger over et bygningsafsnit placeret i terrænniveau.
Forslag til ændring:	Fjernelse af teksten " <i>øverste etage højst 9,6 m over terræn</i> ".

Paragraf/tekst:	Bilag 1 – Tabel 2 – Risikoklasser.
Kommentar:	Under Risikoklasse 3 – Anvendelseskategori 3, er der angivet, at øverste etage højst er 22.0 m over terræn. Det synes umiddelbart at være irrelevant, hvor mange etager der ligger over et bygningsafsnit placeret i terrænniveau i højst 2 etager.
Forslag til ændring:	Fjernelse af teksten " <i>øverste etage højst 22.0 m over terræn</i> ".

Fra: [Sekretariat for Danske Bygningskonsulenter](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: Høringssvar vedr. j.nr. BS0400-00263
Dato: 9. november 2020 09:38:59
Vedhæftede filer: [201109 Høringssvar BR18 Klimaskærm Danske Bygningskonsulenter.pdf](#)
Prioritet: Høj

Til rette vedkommende

Her fremsendes Danske Bygningskonsulenter's høringssvar til udkast for ændring af BR18, mærket j.nr. BS0400-00263. Tak for udsættelse af afleveringsfrist til i dag.

Kontakt os gerne ved eventuelle spørgsmål eller kommentarer.

Med venlig hilsen

Sekretariat for Danske Bygningskonsulenter

Elisabeth Dreier

Tlf.: 6543 1130

Læs mere om os på www.danskebygningskonsulenter.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Klimaskærm, ved Danske Bygningskonsulenter
Bredbjergvej 44
5230 Odense M.
Tlf.: 65431130

Klimaskærm Faggruppeformand, Vivi Gilsager, tlf.: 40172342,
klimaskaerm@danskebygningskonsulenter.dk

Generelle bemærkninger:

Afrunding af resultat for trykprøvning

Vi hilser det velkomment, at der gennemføres en præcisering af, at resultatet af trykprøvning afrundes til én decimal.

Forslag til undersøgelse om tæthedskvalificering

Jf. BR18 anvendes trykprøvning som dokumentation for overholdelse af kravet om tæthed. Dette vil sige, at formålet med at trykprøve en bygning er i forhold til BR18 at teste, om en bygning er tæt nok – **og ikke hvor tæt bygningen er.**

Udelukkende angivelse af et præcist tal som resultat medfører desværre unødige diskussioner om rigtigheden af tallet og misforståelser ved udførelse af energirammeberegninger.

Vi foreslår derfor, at Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen undersøger, om kravene til trykprøvningsrapporten på sigt bør udvides med en indplacering af bygningen på en skala fremfor kun at opgive et præcist tal. En skala vil også gøre det nemmere at få et samlet overblik.

Helt konkret vil det betyde, at ved evaluering og i trykprøvningsrapporten indplaceres bygningen således på en skala alt efter bygningstype fremfor udelukkende at oplyse et præcist tal. Vi stiller os gerne til disposition for Styrelsen i dette arbejde.

Mangel på godkendte brandrådgivere

De byggesagkyndige oplever en mangel på godkendte brandrådgivere og at kommunerne ikke har de nødvendige ressourcer eller prioriterer ikke at rådgive om placering af brandklasser, som er og kan være et større problem i forbindelse med en byggesag, fordi den ofte forsinkes.

Vi anbefaler derfor Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen til at opfordre kommunerne til at stå rådighed med råd og vejledning, så de nye regler og krav får en god og glidende overgang.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	I § 263, stk. 5, indsættes efter »over- og undertryk.«: »Resultatet af trykprøvning afrundes til én decimal inden evaluering af, om kravet er overholdt.«.
Kommentar:	<i>Klimaskærm bakker op omkring denne ændring</i>
Forslag til ændring:	

Fra: [Marianne Bentsen DK](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), j. nr. BS0400-00263
Dato: 30. oktober 2020 12:32:51
Vedhæftede filer: [image001.png](#)

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Danske Kloakmestre takker for muligheden for at afgive svar vedrørende høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), j. nr. BS0400-00263.

Danske Kloakmestre har ingen kommentarer til høringen.

Venlig hilsen

Marianne Bentsen

Sekretær Danske Kloakmestre

Tlf. 72 16 02 07

Sekretariat:

H.C. Andersens Boulevard 18, 1553 København V

info@danskekloakmestre.dk • www.danskekloakmestre.dk

Facebook • Instagram • LinkedIn

Fra: [Hanne Bech](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#); [Kirstine Notlevsen](#)
Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 11:53:59
Vedhæftede filer: [Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 \(BR-198806 \(1\).pdf](#)

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Danske Professionshøjskoler takker for muligheden for at give bemærkninger til høringen over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), journalnr. BS0400-00263.

Vedlagt er høringssvaret skrevet ind i den fremsendte skabelon.

Med venlig hilsen

Hanne Bech
Chefkonsulent

Danske Professionshøjskoler
Vester Voldgade 107, 1552 København V
hb@dkprof.dk
+45 2757 0528

Fra: Kirstine Notlevsen <kno@ufm.dk>

Sendt: 8. oktober 2020 19:32

Til: Danske Universiteter <dkuni@dkuni.dk>; Danske Professionshøjskoler <info@dkprof.dk>;
Danske Erhvervsakademier <info@danskeerhvervsakademier.dk>; rku@kadm.dk; info@rkmu.dk

Cc: Anders Christian Lauger <andl@ufm.dk>

Emne: VS: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Kære alle

Hermed til jeres orientering høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18) fra Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Mvh Kirstine

Kirstine Notlevsen
Fuldmægtig
Kontoret for Institutionsøkonomi
Direkte telefon: +45 72 31 78 34
E-mail: kno@ufm.dk

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Telefon: +45 7231 7800
Fax: +45 7231 7801
E-mail: ufm@ufm.dk
www.fivu.dk

Fra: Michelle Stubberup Jacobsen <mstu@tbst.dk>

Sendt: 8. oktober 2020 12:05

Til: ts Info <info@trafikstyrelsen.dk>

Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18),
TBST journalnr. BS0400-00263

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk
senest torsdag den 5. november 2020, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526
E-mail: mstu@tbst.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Danske Professionshøjskolars bygningschefudvalg ved formand Per Rye Jensen,
VIA University College

T: +4587550808

Email: pr@via.dk

Generelle bemærkninger:

Bemærkningerne henvender sig til reglerne om brand, da professionshøjskolerne vurderer, at vejledningerne ikke er konsistente på tværs af projekter. Det er problematisk ift. praktiske byggeprojekter, hvor der er tale om renovering, ombygning samt/eller tilbygning af allerede eksisterende bygninger

Specifikt projekt:

Tilbygning af vindfang.

Placering: VIA University College - Campus Viborg, Prinsens Allé 2,
DK-8800 Viborg.

Tilbygningen udgør en udvidelse af etagearealet på ca. 11 m² bruttoareal.

"Jf. BR18 [BR 18, 2020] § 5 stk. 1 nr. 4 er byggearbejder i eksisterende byggeri, som ikke medfører væsentlig anvendelsesændring eller udvidelse af etagearealet og som ikke ændrer eller påvirker de bærende konstruktioner, forudsætninger for de brandmæssige forhold samt en bygnings fælles installationer undtaget fra at skulle ansøge om byggetilladelse".

Iht. brandrådgiver var ovennævnte grundlaget for, at VIA ikke behøvede at få udarbejdet hele brandcertificeringsordningen, men kun

et brandteknisk notat, da det kun er flugtvejen, der skal forlænges og redegøres for, samt en lille udvidelse af etagearealet.

Viborg Kommune var ikke enig i ovenstående ift. fravalget af dele af brandcertificeringen. Kommunerne har retningslinjer, hvilket betyder at de fastholder den helt store pakke, hvad angår certificeringsordningen.

Følgende gør sig derfor gældende.

BR18 § 5 stk. 1 nr. 4, medfører, at tilbygningen skal indplaceres i en brandklasse, eftersom VIA udvider etagearealet.

Kort sagt, skal vindfanget placeres i brandklasse 4, da eksisterende byggeri er kompleks, og derved er tilbygningen en del af dette område, hvilket betyder at bygherren skal udpege en tredjeparts kontrollant, jf. BR18 § 21 stk. 2.

Udvidelsen medfører ikke væsentlige ændringer, men reglerne inden for brand, gør det ikke muligt at undlade en tredjeparts kontrollant, som man ellers tilknytter på store komplekse byggerier.

Sagkyndigt råd

Uddannelsesinstitutioner, som VIA University College, vil i fremtiden løbe ind i problemstillinger – som denne – meget ofte.

Professionshøjskolerne betragter det at anvende tredjeparts kontrol på en sådan sag for en unødvendig, fordyrende foranstaltning for bygherren.

Som en mulig løsning herpå, bør man revurdere reglerne og indføre lempelser for byggeprojekter, der ikke medfører væsentlige ændringer ift. brand, når der arbejdes med bygninger i drift.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	§20. Ved ansøgning om byggetilladelse til byggearbejder i brandklasse 2-4 skal der tilknyttes en certificeret brandrådgiver, der sikrer, at byggeriet er i overensstemmelse med kapitel 5, samt sikrer at dokumentation herfor er fyldestgørende, opfylder sit formål og er kontrolleret, jf. kapitel 30, <i>samt</i> Bilag 1, Tabel 2 – Risikoklasser
---------------------	--

Kommentar:	<p>Manglende præcisering af brandklasse 4 – med henvendelse til renovering samt tilbygning/ombygning – generelt.</p> <p>Når ændringen nu bl.a. indebærer, at der er flere bygninger, der omfattes af henholdsvis brandklasse 2 eller 3 i stedet for henholdsvis brandklasse 3 eller 4, på baggrund af ændring af reglerne om risikoklasser, bør man samtidig også revurdere om man bør lempe kravet, for hvornår der er påkrævet tredjepartskontrol, når projektet er omfattet af brandklasse 4. Det skyldes, at ændringen af reglerne om risikoklasser ikke har betydning for komplekse byggerier i drift, hvor der er anvendt andre metoder til at dokumentere brandsikkerheden, hvorfor professionshøjskolerne ikke kan placere bygninger i en lavere brandklasse, selvom andre regler tillader det.</p> <p><i>Nuværende situation kan beskrives således:</i></p> <p><i>Hvad enten der er tale om en udvidelse på 1 m², eller 100 m² (eller mere til), er der krav om tredjepartskontrol med hele certificeringsordningen.</i></p> <p>Her kan der være tale om et spring fra <i>ikke væsentlige</i> til <i>meget væsentlige</i> ændringer i brandforholdene ved udvidelse af bygningen.</p> <p>Der erkendes, at der skal ansøges om byggetilladelse, men er ikke enig i, at enhver udvidelse medfører ændringer, der gør det relevant at tilknytte sagen en tredjepartskontrollant og indsende alle de deraf tilhørende certificeringsdokumenter, lige så snart projektet er indplaceret i brandklasse 4.</p> <p>Dette påfører bygherren en unødvendig meromkostning og samtidig en noget længere behandlingsperiode, på op til flere måneder, inden der udstedes en byggetilladelse, da projektet skal igennem flere rådgivere.</p>
Forslag til ændring:	<p>En mulig løsning er at indføre og præcisere "væsentlige ændringer i brandforholdene", når der er tale om brandklasse 4.</p> <p>Evt. en afgrænsning på etageudvidelsen, herunder et bestemt antal kvadratmeter man skal holde projektet under, for at undgå en tredjepartskontrollant. Og samtidig supplere dette ved at sikre sig, at ingen – eller meget få - anvendelsesændringer er foretaget.</p>

Paragraf/ tekst:	<i>I § 531 indsættes efter nr. 3 som nr. 4: »4) dokumentation for bærende konstruktioner og brandforhold for byggeriet kontrolleres i henhold til kapitel 30.«</i>
Kommentar:	Fortsættelse af ovenstående kommentar. Kapitel 30 bør udspecificere dokumentationskrav, for springet fra "ikke væsentlige" til "væsentlige" ændringer i brand ifm. brandklasse 4.
Forslag til ændring:	Dette bør kunne godkendes og dokumenteres, af den udarbejdende brandrådgiver, hvis projektet alene er omfattet af "ikke væsentlige" ændringer i brandforholdene.

Fra: [Anders Frost-Jensen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: j.nr. BS0400-00263.
Dato: 3. november 2020 12:03:27
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[Høringssvar ændringer til BR18 pr. 01012021 DBI.pdf](#)
[Høringssvar ændringer til BR18 pr. 01012021 DBI.docx](#)

Kære TBST

Hermed fremsendes høringssvar til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18).

Med venlig hilsen

Anders Frost-Jensen

Direktør

Infrastruktur & Kvalitet

Mobil: 20 25 65 52

E-mail: afj@brandogsikring.dk

Skype: dbi.afj

DBI BRAND OG SIKRING

Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut

Jernholmen 12

2650 Hvidovre

Tlf.: +45 36 34 90 00

Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut (DBI) er en uafhængig, selvejende non-profit virksomhed og er Danmarks førende videncenter indenfor brandsikkerhed og sikring.

Vi opbygger ny viden gennem forsknings- og udviklingsaktiviteter, vi løser opgaver for private og offentlige virksomheder, institutioner samt myndigheder.

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

DBI

Jernholmen 12

3450 Hvidovre

Kontaktperson:

Anders Frost-Jensen

Generelle bemærkninger:

DBI finder at BR18 har et overordnet sikkerhedsniveau der er tilpas, og byggeriets aktører bliver løbende mere fortrolige med brugen af bygningsreglementets funktionskrav samt brugen af præaccepterede løsninger og vejledninger for bl.a. forståelse og dokumentationsgrad. TBST b r være forsigtige med at reducere diverse funktionskrav, som kan medføre et uens sikkerhedsniveau.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	F�r � 24 affattes således: Anvendelse af anerkendt statiker i konstruktionsklasse 2-4 til og med den 1. januar 2022
Kommentar:	Denne reelle udsættelse af certificeringsordningen bør ikke ske, idet den kan medføre manglende lyst til at lade sig certificere. Dels pga. konkurrencemæssige hensyn, hvor personer der er eller er i gang med certificering står med en større omkostning end de personer, der er anerkendt statiker. Dels pga. de strukturændringer BR18 har medført, som personer med lang

	erfaring som anerkendt statiker ikke nødvendigvis benytter i tiltænkt grad i sit virke.
Forslag til ændring:	Det foreslås, at overgangsordningen for anerkendt statiker udløber pr. 1. januar 2021

Paragraf/tekst:	§123, stk. 1 nr.1c) og 1d)
Kommentar:	Det bør præciseres, hvordan MJ/m ² beregnes. I gældende bekendtgørelse er det benævnt "MJ/m ² gulvareal" og tidligere benyttede man "MJ/m ² omsluttende areal". I udkastet er der kun benævnt "MJ/m ² ", hvorfor benyttede beregningsmetode kan have stor betydning.
Forslag til ændring:	Det anbefales at benytte "MJ/m ² gulvareal".

Paragraf/tekst:	§135, stk. 1
Kommentar:	<p>Akkrediteret funktionsafprøvning og kontrol er med høringsforslaget ikke gældende for Iltreduktionsanlæg, som er beskrevet som en mulig præaccepteret løsning i Bilag 12. Idet Iltreduktionsanlæg kan anvendes som en brandsikringsforanstaltning, som i visse situationer kan sidestilles med et sprinkleranlæg, bør der fortsat stilles krav om akkrediteret funktionsafprøvning og kontrol.</p> <p>Ved dokumentation af sikre brandforhold for personer i eller ved en bygning, herunder redningsberedskabets sikkerhed, vil der i den brandtekniske dokumentation godt kunne forekomme brug af Iltreduktionsanlæg.</p> <p>I Danmark har vi endnu ikke meget erfaring med projektering, installation, drift og vedligeholdelse, hvorfor det vurderes væsentligt med 3. parts funktionsafprøvning og kontrol.</p>
Forslag til ændring:	Det foreslås, at der i §135, stk. 1 indsætter nr. 8) Iltreduktionsanlæg

Paragraf/ tekst:	§135, stk. 1
Kommentar:	<p>Akkrediteret funktionsafprøvning og kontrol er med høringsforslaget ikke gældende for ARS-anlæg, som tidligere og fremadrettet benyttes som en brandteknisk installation. Om et ARS-anlæg kan henlægges til en personsikringsforanstaltning eller blot en værdisikringsforanstaltning eller både/og, må defineres i den brandtekniske dokumentation for det konkrete byggeri.</p> <p>Men, indgår ARS-anlæg som en del af bygningens brandsikringsforanstaltninger, bør der udføres akkrediteret funktionsafprøvning og kontrol. ARS-anlæg, der ikke er udført korrekt i forhold til et projekteringsdokument eller er manglende vedligeholdt, udgør en potentiel personrisiko for bygningens brugere og redningsberedskabets personale.</p>
Forslag til ændring:	<p>Det foreslås, at der i §135, stk. 1 indsætter nr.</p> <p>4) ARS-anlæg</p>

Paragraf/ tekst:	§135, stk. 1
Kommentar:	<p>Det anbefales, at der indføres akkrediteret funktionsafprøvning og kontrol for Kommunikationsanlæg, som er en præaccepteret løsning i Bilag 12.</p> <p>Kommunikationsanlæg kan indgå i den brandtekniske dokumentation, som et sikkerhedssystem for personer i høje bygninger, som ikke kan reddes ved hjælp af redningsberedskabets stiger.</p> <p>På lige fod med andre brandtekniske installationer, der er en del af personsikkerhedsforanstaltninger i en bygning, bør denne anlægstype være omfattet af akkrediteret funktionsafprøvning og kontrol</p>
Forslag til ændring:	<p>Det foreslås, at der i §135, stk. 1 indsætter nr.</p> <p>9) Kommunikationsanlæg</p>

Paragraf/ tekst:	§141, stk. 3
---------------------	--------------

Kommentar:	Som en konsekvens af ovennævnte forslag til §135, stk. 1 nr. 9), tilføjes Kommunikationsanlæg i §141, stk. 3
Forslag til ændring:	Det foreslås, at der i §141, stk. 3 indsættes nr. 9) Kommunikationsanlæg

Paragraf/ tekst:	§141, stk. 3
Kommentar:	Som en konsekvens af ovennævnte forslag til §135, stk. 1 nr. 8), tilføjes Iltreduktionsanlæg i §141, stk. 3
Forslag til ændring:	Det foreslås, at der i §141, stk. 3 indsættes nr. 8) Iltreduktionsanlæg

Paragraf/ tekst:	§141, stk. 3
Kommentar:	Som en konsekvens af ovennævnte forslag til §135, stk. 1 nr. 4), tilføjes ARS-anlæg i §141, stk. 3
Forslag til ændring:	Det foreslås, at der i §141, stk. 3 indsættes nr. 4) ARS-anlæg

Fra: [Michelle Puck Nielsen](#)
Til: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Cc: [ts Info](#)
Emne: DI Bygs bemærkninger til ændring af bygningsreglementet (j.nr. BS0400- 00263)
Dato: 5. november 2020 18:43:59
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[Bemærkninger til forslag om ændring af bygningsreglementet oktober 2020.pdf](#)

Kære Michelle og Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Venligst finder I vedhæftet DI Bygs bemærkninger til forslaget om ændring af bygningsreglementet.

Med venlig hilsen

Michelle Puck Nielsen
Teamleder, Medlemssupport

(+45) 3377 4605
(+45) 2184 3397 (Mobil)
mpu@di.dk
di.dk

Læs, hvordan DI behandler og beskytter
persondata i [DI's Privatlivspolitik](#)

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Att.: Michelle Stubberup Jacobsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 Kbh. V

Federation of Danish Building Industries

Sendt til:

info@tbst.dk
mstu@tbst.dk

DI Bygs bemærkninger til ændring af bygningsreglementet (j.nr. BS0400-00263)

DI Byg takker for muligheden for at afgive bemærkninger til de foreslåede ændringer af bygningsreglementet.

Overordnet er DI Byg meget tilfredse med de foreslåede ændringer, som i al væsentlighed forbedrer bygningsreglementets funktion – og bidrag til at understøtte bæredygtig innovation og effektiv udnyttelse af byggeriets ressourcer.

I forhold til de foreslåede, midlertidige ændringer af certificeringsordningen, er det DI Bygs udgangspunkt, at ordningen bør være fuldt indfasat. Men DI Byg har dog forståelse for overvejelserne bag ændringerne, og i lyset af den nuværende situation, anerkendes behovet for disse.

DI Byg ser ændringerne til bygningsreglementets kapitel om ventilation som meget hensigtsmæssige. Det er DI Bygs vurdering, at nævnte ændringer kan få stor positiv betydning for udviklingen inden for ventilationsløsninger – og dermed bidrage til en markant forbedring af de løsninger, som kan anvendes på det danske marked. Endvidere forventer DI Byg, at ændringerne vil bidrage en betydelig forbedring af effektiviteten og et generelt løft af indeklimaet.

I forlængelse af de generelle overvejelser om, hvordan der sikres det bedste indeklima, stiller DI Byg sig naturligvis til rådighed i det omfang, at der bliver mulighed for at have en mere generel diskussion af, hvordan bygningsreglementet fremadrettet kan bidrage til egentlige krav for indeklima.

I forhold til paragraf 443 stk. 4 – emhætter, kunne det måske med fordel specificeres, enten i bekendtgørelsen eller den medfølgende vejledning, i hvilke situationer, der kan anvendes alternativ dokumentation, herunder, hvordan tilstrækkelig dokumentation defineres, så denne afspejler de samme krav som de i bekendtgørelsen specificerede.

DI Byg stiller sig naturligvis til rådighed, hvis ovenstående giver anledning til spørgsmål, og henviser i øvrigt til høringssvar fra DI Dansk Byggeri.

Med venlig hilsen

Elly Kjems Hove
Branchedirektør

Fra: [Torben Hessing-Olsen](#)
Til: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: TBST j.nr.BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 15:39:08
Vedhæftede filer: [Høringssvar fra Dansk Byggeri - Udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 \(BR18\).pdf](#)

Til Michelle Stubberup Jacobsen

Vedhæftet DI Dansk Byggeris høringssvar til udkast vedrørende ændringer til bygningsreglementet.

DI Dansk Byggeri og DI Byg og har til denne høring valgt at afgive selvstændige høringssvar som støttes gensidigt.

Med venlig hilsen

Torben Hessing-Olsen
Chefkonsulent

(+45) 7216 0195
(+45) 2341 4613 (Mobil)
toh@di.dk
danskbyggeri.di.dk

Læs, hvordan DI behandler og beskytter persondata i [DI's Privatlivspolitik](#)

Skabelon til kommentering

Bekendtgørelse om ændringer af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Afsender:

DI Dansk Byggeri

Torben Hessing-Olsen

E-mail toh@di.dk, mobil 23414613

Generelle bemærkninger:

DI Dansk Byggeri takker for muligheden for at afgive kommentarer til de fremsendte ændringer til bekendtgørelse om bygningsreglement.

DI Dansk Byggeri har to generelle bemærkninger.

- Vi finder det overraskende, at kravet om brug af en bygværksprojekterende udgår. Vi imødeser af ændringen vil give flere fejl og anbefaler på denne baggrund at ændringen ikke gennemføres.
- Vi vil vi gerne adressere et behov for en ændring af §489 samt et behov for revision af vejledning vedrørende opstilling af transportable konstruktioner. Forslaget til ændring af §489 er beskrevet i nedenstående.

Nedenstående findes vores kommentarer til de enkelte punkter i bekendtgørelsen.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Pkt. 7 - §16 stk. 2 Ansøgeren skal for de bærende konstruktioner sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«
Kommentar:	DI Dansk Byggeri anbefaler at man fastholder, at ansøger skal anvise en bygværksprojekterende. Det vil være meget få ansøgere

	<p>der har de fornødne kompetencer til at kunne håndtere bygningsreglementets mange krav til statik.</p> <p>Med den foreslåede ændring forudser vi, at antallet af fejl vil stige.</p> <p>Ønsker styrelsen af fastholde ændringen, foreslår DI Dansk Byggeri, at der forfattes en vejledning til afsnittet, hvor TBST anbefaler at ansøger tilknytter en bygværksprojekterende med de fornødne kompetencer.</p>
Forslag til ændring:	<p>Nuværende tekst bibeholdes</p> <p>NB: Fastholdelse af den nuværende tekst vil overflødiggøre en lang række af de øvrige ændringer som vi ser som konsekvensændringer, der følger ændringen af §16 stk.2. Konsekvensændringerne er med enkelte undtagelser ikke medtaget i vores kommentarer.</p>

Emne/tekst:	55 kapitel 31 ophæves
Kommentar:	Se kommentar til pkt. 7
Forslag til ændring:	Kapitlet bibeholdes

Emne/tekst:	§489
Kommentar:	<p>I forbindelse med opstilling af pavilloner er der behov for at kunne opstille pavilloner til brug for kontor o.lign., samt pavilloner til brug for undervisning og daginstitutioner i en etage over terræn indenfor rammerne af KK1.</p> <p>Baggrund for forslaget.</p> <p>I dagens Danmark er en stor mængde (+10.000 enheder) af de eksisterende pavilloner godkendt og opstillet efter reglerne fra BR15 eller tidligere versioner af bygningsreglementet.</p> <p>Disse pavilloner er opstillet med et dokumentationsniveau for statisk, der svarer til de regler man efter BR18 stiller til byggerier i KK1. Dvs. med et krav om dokumenteret overholdelse af krav til statik, men uden krav om brug af certificeret statiker.</p> <p>Med de nuværende regler, er det DI Dansk Byggeris opfattelse, at disse pavilloner ved genopstilling skal byggesagsbehandles efter de nye regler i BR18.</p>

	<p>Pavillonbranchen vurderer, at omkostninger ved certificering af "gamle" pavilloner ofte højere end værdier af pavillonerne, hvorfor certificering af disse vil være urentabel, og pavillonerne derfor må skrotes. Skrotning af funktionsdygtige pavilloner vil af flere årsager være uhensigtsmæssigt.</p> <p>Skrotningen vil i første omgang medføre store økonomiske tab for pavillonudlejerne, tab som kun kan indhentes ved at forhøje udlejningspriserne på "nye" pavilloner. Skrotningen vil også være uhensigtsmæssig i forhold til den verserende klima dagsorden, da den afledede produktion af nye pavilloner vil medføre en øget klimapåvirkning.</p> <p>Forslaget (se nedenstående) tager udgangspunkt i en risikobaseret tilgang og vil åbne for et væsentligt lettere byggesagsbehandling samt sikre større parallelitet mellem den praktiske brug af brand- og konstruktionsklasser indenfor pavillonområdet.</p>
Forslag til ændring:	<p>Til §489 stk 1 tilføjes:</p> <p>e. Simple og traditionelle transportable konstruktioner eller konstruktionsafsnit med faste vægge der anvendes som pavilloner e.lign., der henregnes til middel konsekvensklasse (CC2) som benyttes til kontorer og lignende liberalt erhverv samt undervisnings- og institutionsformål med højst en etage over terræn. Det er et krav at det enkelte modul har en maksimal spændvidde på 12 meter og at opstillingerne er midlertidig karakter.</p> <p>(I tillæg til ovenstående vil der være en række konsekvensrettelser, disse er ikke beskrevet).</p>

Emne/ tekst:	Bygningsreglementets vejledning om opstilling af transportable konstruktioner, herunder telte, tribuner, scener, messestande, portaler, tårne mm.
Kommentar:	<p>DI Dansk Byggeri og pavillonbranchen oplever, at pavilloner er fanget i spændingsfeltet mellem telt og permanente byggerier og at vejledningen i sin nuværende form ikke tager tilstrækkelig højde for de forskelle, der er mellem telte og pavilloner.</p> <p>Revisionen bør adressere de to spor som bygningsreglementet rummer i forhold til dokumentation af de statiske forhold.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. godkendelse af den konkrete opstilling ved en certificeret statiker 2. godkendelse ved brug af certifikat

	Vejledningen bør også tydeligere adressere, hvorledes statiske forhold skal dokumenteres ved genopstilling af pavilloner, der er første gang godkendt ved kommunal teknisk sagsbehandling.
Forslag til ændring:	

København den 5. november 2020

Torben Hessing-Olsen

DI Dansk Byggeri

Fra: [Freja Fokdal](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: BS0400-00263
Dato: 2. november 2020 12:22:11
Vedhæftede filer: [Høringssvar bekendtgørelse BR18 DUF.docx](#)

Hermed fremsendes høringssvar fra Dansk Ungdoms Fællesråd
Med venlig hilsen

Freja Fokdal
Politisk konsulent

DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd
Scherfigsvej 5, 2100 København Ø

Tlf.: 4141 6335

[Web](#) | [Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#)

Høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF)
Scherfigsvej 5
2100 København Ø
Freja Fokdal, Politisk Konsulent, frf@duf.dk

Generelle bemærkninger:

DUF har haft lejlighed til at drøfte de foreslåede ændringer med Det Danske Spejderkorps, KFUM-Spejderne i Danmark samt Frivilligt Dreng- og Pige-Forbund, FDF.

Vi kan med tilfredshed konstatere at der har været lydhørhed overfor vores ønske om at grænsen for størrelse på telte og særligt mastesejl der kræver byggetilladelse er hævet til 100 m2. Derfor har de foreslåede ændringer i §6 vores fulde opbakning.

Det frivillige foreningsliv gives nu bedre praktiske rammer for gennemførelse af aktiviteter og for afholdelse af ture og lejre.

Fra: [DEP Høringer](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: EMs høringssvar: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263 (EM Id nr.: 221128)
Dato: 5. november 2020 15:27:43
Vedhæftede filer: [Inlinelimage 1.png](#)
[Inlinelimage 2.png](#)
[Inlinelimage 3.png](#)
[Inlinelimage 4.png](#)
[Inlinelimage 5.png](#)

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Erhvervsministeriet har ingen bemærkninger til den fremsendte høring.

METTE SLOTH HEDEGAARD (EM-DEP)

Direktionssekretær
Område 3

Slotsholmsgade 10-12

1216 København K

meshed@em.dk

Tlf. 33 92 33 50

Mobil +45 91 33 70 46

EAN 5798000026001

Erhvervsministeriet er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside em.dk/privatlivspolitik.

Erhvervsministeriet gør opmærksom på, at denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer er fortrolige. Hvis du ikke er den tilsigtede modtager, bedes du straks underrette afsenderen ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, skal vi gøre klart, at enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail kan være ulovlig.

Fra: Michelle Stubberup Jacobsen <mstu@tbst.dk>

Sendt: 8. oktober 2020 12:05

Til: ts Info <info@trafikstyrelsen.dk>

Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk senest torsdag den 5. november 2020, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526
E-mail: mstu@tbst.dk

Fra: [1 - ERST Høring](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: Erhvervsstyrelsens høringssvar vedr. udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18) - j.nr. BS0400-00263(ERST Sagsnr: 2020 - 14940)
Dato: 3. november 2020 21:43:59

Kære Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Erhvervsstyrelsen har modtaget høring vedr. udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18).

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget bekendtgørelsesudkastet i høring.

OBR har følgende vurdering af udkastets administrative konsekvenser for erhvervslivet samt bemærkninger til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens vurdering af principperne for agil erhvervsrettet regulering.

Administrative konsekvenser

OBR har tidligere vurderet, at bekendtgørelsesudkastet samlet vil medføre administrative lettelser for erhvervslivet over 4 mio. kr. Der er derfor gennemført en måling af de administrative lettelser.

Resultatet af målingen viser, at bekendtgørelsesudkastet samlet set vil medføre administrative lettelser for ca. 9,4 mio. kr. årligt. De administrative lettelser består i, at mere byggeri er omfattet af brandklasse 1 i stedet for brandklasse 2, hvilket betyder, at ca. 75 færre byggerier er omfattet af kravet om certificerede rådgivere. Det vil medføre besparelser på 50.000 kr. i honorar til certificerede brandrådgivere pr. byggeri. Herudover består de administrative lettelser i, at ca. 75 byggerier pr. år kan indplaceres i en lavere brandklasse med færre krav til kontrol og niveau af kontrollen. Det vil i gennemsnit medføre en besparelse på ca. 75.000 kr. i honorar til certificerede brandrådgivere pr. byggeri.

Principper for agil erhvervsrettet regulering

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har i forbindelse med præhøringen af bekendtgørelsesudkastet vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i bekendtgørelsesudkastet. OBR har yderligere ingen bemærkninger hertil.

Kontaktperson vedr. ovenstående oplysninger:

Pernille Grønvald Stentebjerg
Fuldmægtig
Tlf. direkte 3529 1713
E-post perste@erst.dk

Med venlig hilsen

Catharina Rude
Stud.jur.

ERHVERVSSTYRELSEN

Jura

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Telefon: +45 35291000
Direkte: +45 35291992
E-mail: CatRud@erst.dk
www.erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

Fra: [Henning Grønbæk](#)
Til: [ts Info](#); [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Cc: [Lennart Østergaard](#)
Emne: EXHAUSTO Høringssvar til BR18 NOV 2020
Dato: 5. november 2020 11:08:59
Vedhæftede filer: [EXHAUSTO Høringssvar til BR18 NOV 2020.pdf](#)

Vedlagt fremsendes høringssvar fra EXHAUSTO til BR18.

Grunden til fremsendelse, udenom brancheforeningen Veltek, skyldes at der er mange forskellige fabrikanter og interesser i en sådan brancheforening.

Mvh
Henning Grønbæk
EXHAUSTO A/S

Tlf: 40 37 14 32

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

EXHAUSTO A/S

Henning Grønbæk, hg@exhausto.dk tlf: 65 66 1234 / 40 37 14 32

Generelle bemærkninger:

[Her bedes angivet generelle/overordnede kommentarer til høringen.]

Givet høringsmaterialets omfang og for at undgå gentagelser og mulige uklarheder bedes tekstnære kommentarer ikke angives her men i kommentarfelterne nedenfor.]

Tekstnære bemærkninger:

�443/ stk 5:	Stk. 5. Udsugning fra bade- og wc-rum i boliger skal kunne forøges til mindst 15 l/s. I wc-rum uden bad og i bryggers skal der kunne udsuges mindst 10 l/s. Udsugningen i køkkener skal kunne forøges til mindst 20 l/s
Kommentar:	Forslag: Det har ingen mening at angive at udsugningen i køkkenet skal kunne forøges til 20 l/s, når der i stk.4 står at emhætten skal have en emopfangsevne på mindst 75%, da det med alle kendte emhætter i dag medfører en luftmængde på mindst 40 – 50 l/s.
Forslag til ændring:	<i>Fjern de 20 l/s fra teksten</i>

§436	<p>Det specifikke elforbrug til lufttransport må ikke overstige:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 1.800 J/m³ udeluft for ventilationsanlæg med konstant luftydelse. Fra 1. januar 2021 1.500 J/m³ udeluft. 2) 2.100 J/m³ udeluft ved maksimalt tryktab for anlæg med variabel luftydelse. Fra 1. januar 2021 1.800 J/m³ udeluft. 3) 1.500 J/m³ udeluft ved grundluftskiftet for ventilationsanlæg til etageboliger. Fra 1. januar 2021 1.200 J/m³ udeluft 4) 600 J/m³ ved maksimalt tryktab for udsugningsanlæg uden mekanisk udelufttilførsel.
§438	<p>For ventilationsanlæg med varmegenvinding, hvor aggregat og kanalsystem kun betjener én bolig, må det specifikke elforbrug til lufttransport ikke overstige 1.000 J/m³ ved grundluftskiftet. Anlægget skal tilsluttes, så det er muligt at etablere måler til måling af det specifikke elforbrug til lufttransport.</p>
Kommentar:	<p>Med de ændringer der gennemføres for centrale (bolig-) ventilationssystemer er der kommet en helt urimelig favorisering af decentrale ventilationsanlæg, som i hvert fald ifm. Lejeboliger næppe vil blive serviceret tilstrækkeligt til at sikre et godt indeklima på langt sigt.</p> <p>Med Favoriseringer henvises til:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skærpelse af SEL for centrale anlæg fra 1500 til 1200 J/m³ 2. Decentrale anlæg. Oprindelig skærpelse fra SEL = 1000 til 800 J/m³ udgår 3. Decentrale anlæg. Lempelse, overholdelse af SEL skal ikke ske ved forcering/maksimal tryktab mere, men nu i stedet ved grundventilation 4. Decentrale anlæg. Ved sammenkobling/fælles kanal system lempes kravet, til SEL, fra 1000 J/m³ til samme værdi som for centrale anlæg
Forslag til ændring:	<p>Langt de fleste ting er rimeligt, bortset fra at skærpelsen fra 1000 til 800 J/m³ for decentrale anlæg, udgår. Det er urimelig favorisering af decentrale boligventilationsanlæg og yderst uheldigt da flere Fabrikanten har haft de 800 J/m³ som pejlemærke og udviklet nye aggregater med særdeles lavt energiforbrug der er specielt målrettet de 800 J/m³.</p>

Eksempel på VEX-aggregat udviklet specielt med henblik på overholdelse af SEL = 800 J/m³:

VEX40T kan yde ca 100 Pa ved en SEL værdi på 800 J/m³

I modsætning hertil ses et ældre produkt, VEX35-2, som blot kan yde ca. 70 Pa

(Begge kurver ses på næste side)

VEX40T kapacitetskurver

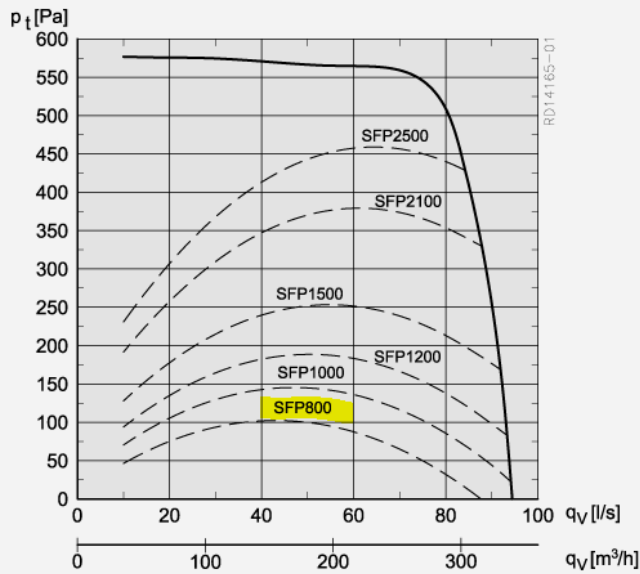
VEX40T CLASSIC

Forudsætninger:

Konfiguration med filter:

Tilluft: "Pollen" Coarse 65%

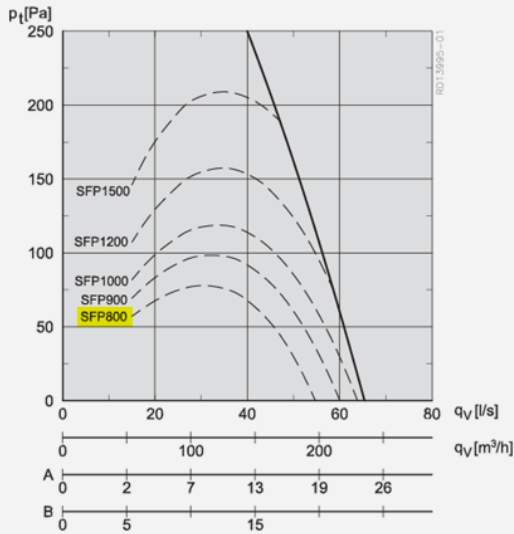
Fraluft: "Støv" Coarse 65%

VEX35-2DV

KAPACITETSKURVE

Aggregat med motortype M1

§443	<p><i>Stk. 2.</i> Boligens grundluftsskifte skal tilvejebringes med et ventilationssystem. Hvis ventilationen foretages med et mekanisk ventilationsanlæg, skal dette have indblæsning i beboelsesrummene og udsugning i bad, wc-rum, køkken og bryggers. Ventilationsanlægget skal have varmegenvinding, der forvarmer indblæsningsluften. Såfremt et andet ventilationssystem anvendes skal dette på en tilsvarende måde kunne opfylde bygningsreglementets krav og tillige skal det sikres at primærenergi behovet ikke forøges.</p>
§436	<p>»§ 436. Det specifikke elforbrug til lufttransport må ikke overstige:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 1.500 J/m³ udeluft for ventilationsanlæg med konstant luftydelse. 2) 1.800 J/m³ udeluft ved maksimalt tryktab for anlæg med variabel luftydelse. 3) 1.200 J/m³ udeluft ved grundluftsskiftet for ventilationsanlæg til etageboliger. 4) 600 J/m³ ved maksimalt tryktab for udsugningsanlæg uden mekanisk udelufttilførsel.«
Kommentar:	Ændringen fra krav om Ventilationsanlæg til Ventilationssystem kunne føre til at der igen opstår Fraluft-/udsugningsanlæg med tilluft via udeluftventiler eller måske vinduer og med et varmebatteri i fraluften hvor energien overføres til en varmepumpe.
Forslag til ændring:	Det bør præciseres at SEL kravet for denne type udsugningsanlæg med varmepumpe er 600 J/m ³

Paragraf/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Fra: [Pia Saxild](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: SV: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Dato: 4. november 2020 10:46:18
Vedhæftede filer: [image001.png](#)

Forbrugerrådet Tænk har af ressourcemæssige årsager ikke mulighed for at forholde os udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18). Forbrugerrådet Tænk kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Med venlig hilsen

Helen Amundsen
Seniorrådgiver

Forbrugerrådet Tænk
ha@fbr.dk / taenk.dk
Fiolstræde 17 B / Postboks 2188 / 1017 København K

**Forbrugerrådet
Tænk**
Danish Consumer Council

Fra: Michelle Stubberup Jacobsen [<mailto:mstu@tbst.dk>]
Sendt: 8. oktober 2020 12:05
Til: ts Info
Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk **senest torsdag den 5. november 2020**, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Danish Transport, Construction and Housing Authority

Carsten Niebuhrs Gade 43

DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526

E-mail: mstu@tbst.dk

Fra: cch@forsikringogpension.dk
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: Høringssvar til udkast til ændring af bygningsreglementet - j.nr. BS0400-00263
Dato: 4. november 2020 15:47:47
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[FogP høringssvar til BR18 TBST_journalnr BS0400 00263.docx](#)

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen,

Se vedlagte høringssvar fra Forsikring & Pension.

Med venlig hilsen

Christina Østergaard
Ingeniør, Forsikring & Forebyggelse
cch@forsikringogpension.dk | +45 41 91 91 42

**Forsikring
& Pension**

Philip Heymans Allé 1 | 2900 Hellerup | +45 41 91 91 91
www.forsikringogpension.dk | [Twitter](#) | [LinkedIn](#)

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018
(BR18) TBST journal nr. BS0400- 00263

Afsender:

Forsikring & Pension, Philip Heymans alle 1, 2900 Hellerup

Kontaktperson: Christina Østergaard, cch@forsikringogpension.dk/41919142

Generelle bemærkninger:

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	§121 Stk. 2. I bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m ² , som er indrettet til avlsbygninger, skal der være brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.
Kommentar:	Ikke alle avlsbygninger har installeret spuleslanger. Er vi sikre på, at spuleslanger har samme antal, længde og giver samme vandmængde pr. tidsenhed som krav til vandfyldte slangevindere? Er vi sikre på, at spuleslanger altid vil virke? Årlig inspektion af spuleslanger (som på slangevindere) er ikke et krav.
Forslag til ændring:	Der skal installeres slangevindere.

Paragraf/ tekst:	<i>§ 123, nr. 1</i> , affattes således: »1) Bygningsafsnit i bygninger i én etage i anvendelseskategori 1, med et etageareal større end 2.000 m ² , med undtagelse af: a) Bygningsafsnit til kontor på højst 5.000 m ² . b) Bygningsafsnit i avlsbygninger. c) Bygningsafsnit til industri og lager med en brandbelastning på højst 250 MJ/m ² .
---------------------	---

	d) Bygningsafsnit til industri og lager på højst 5.000 m ² , med en brandbelastning på højst 800 MJ/m ² .«
Kommentar:	<p>Arealgrænserne er nemme at huske, og man skal ikke regne på brandbelastningen, som for øvrigt løbende kan ændre sig. Ved at indføre MJ/m² bliver tingene mere komplicerede.</p> <p>Der bliver sat nogle mere høje grænser for brandbelastningen. For forsikringsbranchen er 400 MJ/m² en stor brandbelastning.</p>
Forslag til ændring:	<p>b) Bygningsafsnit i avlsbygninger. Der bør være en grænse på 5.000 m²</p> <p>c) Bygningsafsnit til industri og lager med en brandbelastning på højst 250 MJ/m². Der bør være en grænse på 5.000 m². Men som sagt kan det være vanskeligt at overholde reglen, da der skal regnes på brandbelastningen, ligesom oplagets art og anvendelsen kan ændres uden man er opmærksom.</p> <p>d) Bygningsafsnit til industri og lager på højst 5.000 m², med en brandbelastning på højst 800 MJ/m². IKKE OK. Der er tale om høj brandlast. Grænsen bør ikke være højere end 250 MJ/m².</p>

Fra: [Inge Ebbensgaard](#)
Til: [Is Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#); [Inge Ebbensgaard](#)
Emne: FRI høringssvar BR18 j.nr. BS0400-00263
Dato: 9. november 2020 11:28:59
Vedhæftede filer: [image003.png](#)
[image004.wmz](#)
[image005.wmz](#)
[image006.png](#)
[image007.wmz](#)
[image008.wmz](#)
[image009.png](#)
[FRI-h ringssvar_BR18_nov_20_final.docx](#)

Kære TBST

Hermed FRI's høringssvar – vi takker for udsættelsen. Udsynet gennem øjnene er nu blevet lidt klarere (forhåbentlig)

Vi bidrager selvfølgelig meget gerne i det videre arbejde..

Med venlig hilsen

Inge Ebbensgaard
Informationschef og chef for byggeri og byggepolitik

Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI
Vesterbrogade 1E, 3. sal
1620 KBH V

Mob +45 6077 6094
Mail ime@frinet.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018
(BR18) - j.nr. BS0400-00263

Afsender:

Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI

Kontaktperson: Inge Ebbensgaard, ime@frinet.dk, 6077 6094

Generelle bemærkninger:

BRAND

Overordnet finder FRI de planlagte ændringer af de brandmæssige bestemmelser i BR18 gode og relevante. Der er hovedsageligt tale om mindre justeringer, der præciserer enkelte bestemmelser.

I høringsbrevet oplyser TBST, at der foretages mindre justeringer af indholdet af en start- og sluterklæring. Der forekommer dog ingen ændringer i høringsudkastet hvad angår dokumentation af brandforhold.

FRI vurderer udvidelsen af risikoklasse 1 som hensigtsmæssig, idet den medfører, at små og relativt enkle byggerier i anvendelseskategori 2, 3 og 5 kan indplaceres i brandklasse 1 og derved være undtaget fra krav om certificeret brandrådgiver. Dette vil lempe byrden for en række bygherrer, og det vil bidrage til at frigøre certificerede brandrådgivere, som derved i højere grad kan fokusere på større og mere komplekse byggerier.

Der planlægges også ændringer i definitionen af risikoklasserne i bilaget til BR18, herunder forholdet om etager under terræn. FRI anerkender relevansen af at præcisere definitionen. Men efter FRI's opfattelse giver de nye formuleringer anledning til øget usikkerhed om indplacering i risikoklasser. Der henvises til vores tekstnære bemærkninger.

Hvordan skal man forholde sig til telte. Et telt kan ikke efterleve kravene i Vejledning for industri, da den ikke kan efterleve overfladekravene, hvilket bevirker, at selv om man har fjernet sprinklerkrav, brandventilationskrav mm. så mangler man stadigvæk at fjerne overfladekravene. Dette betyder i almindelig tale, at hvis

dette skal benyttes, så skal vejledningen omkring industri og alle øvrige bygninger hvori man ønsker at benytte telte som bygning omskrives således de enten "nøjes" med at henvise til CE mærkningen af teltet eller skriver kravene ind til teltet.

Samlet set vurderer FRI på det brandmæssige område, at høringsudkastet imødekommer relevante udfordringer i BR18, men i praksis er det vores oplevelse, at det i højere grad er bygningsreglementets vejledninger inklusive bilag, der giver store udfordringer med udlægning af bestemmelserne, herunder især de præ-accepterede løsninger, redningsberedskabets indsatsforhold og de certificerede brandrådgiveres virke. FRI ser derfor fortsat et stort behov for at revurdere og revidere bygningsreglementets vejledninger og de tilhørende bilag.

KONSTRUKTION

FRI er meget bekymret over planerne om at fjerne kap. 31 vedr. den bygværksprojekterende. Kravet om bygværksprojekterende er velfungerende og sætter fokus på at der udpeges en part, som har ansvaret for at sikre sammenhængende dokumentation.

Det er en særlig bekymring i forhold til at den dokumentation som samles, indgår i de certificeredes opgave specielt som grundlag for at kunne udfylde sluterklæringen. Særligt med manglen på certificerede frygter vi at en ophævelse vil føre til at de certificerede kommer til at skulle bruge yderligere tid på de enkelte sager, såfremt bygherren ikke har udpeget en bygværksprojekterende.

Vi mener med fordel, at man kan bibeholde kapitel 31, men med fordel i stedet kan udbygge forståelsen af "forestå" – da det ikke for alle er klart, at den bygværksprojekterende ikke selv behøver udføre. Alternativt foreslår vi at fjernelsen udsættes indtil der vurderes at være et tilstrækkeligt antal certificerede rådgivere.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	93, stk. 1, nr. 3 vedrørende udeladelse af varslingsanlæg i forsamlingstelte , der opstilles i højst seks uger
Kommentar:	Da der ikke formodes at komme en revision af bygningsreglementets vejledninger samtidig med ikrafttrædelsen af ændringerne i BR18 den 1. januar 2021, kan det være hensigtsmæssigt, hvis TBST giver en indikation af, hvad der eksempelvis kan udgøre "anden tilstrækkelig varslings af personer i teltet". Hvis der ikke kan indarbejdes eller ikke ønskes sådanne detailinformationer i reglementet, så foreslår FRI, at TBST giver en præcisering andetsteds. Er det for eksempel tanken, at "anden tilstrækkelig varslings" kan opnås ved brug af brandvagter? Vil god

	<p>overskuelighed i teltet, og dermed hurtig opdagelse af tilløb til brand, kunne tolkes som "anden tilstrækkelig varsling"?</p> <p>Andetsteds i de planlagte ændringer af BR18 præciseres "varsling" til "varslingsanlæg". Da der i den nye § 93, stk. 1, nr. 3 netop ikke står "varslingsanlæg", er det nærliggende at tænke, at "anden relevant varsling af personer" kan være personer i teltet, som opdager branden og antages at råbe "DET BRÆNDER".</p>
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	§ 135 og 141
Kommentar:	Gasalarmanlæg udgår? Skal dette ikke fortsat funktionsprøves?
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	<p>§443 Stk. 3. Køkkener i boliger skal forsynes med emhætte. Emhætten skal have regulerbar, mekanisk udsugning, afkast til det fri og tilstrækkelig effektivitet til at fjerne fugt og luftformige forureninger fra madlavning.</p> <p>Stk. 4. En emhætte skal for at have en tilstrækkelig effektivitet til at fjerne fugt og luftformige forureninger fra madlavningen have en emopfangsevne på mindst 75 pct. i overensstemmelse med DS/EN 61591 eller DS/EN 13141-3.</p> <p>Såfremt det på anden måde kan dokumenteres, at emhætten har tilstrækkelig effektivitet, kan andre dokumentationsmetoder anvendes.</p>
Kommentar:	<p>Effektivitetskravet på 75 % er fint som krav i stedet for vejledning.</p> <p>Det er dog ikke hensigtsmæssigt at fjerne kravet om at emhætten skal sidde over kogeplader, samtidig med at kravet til dokumentation står beskrevet svagt.</p> <p>Sætningen "Såfremt det på anden måde kan dokumenteres, at emhætten har tilstrækkelig effektivitet, kan andre dokumentationsmetoder anvendes" er noget som er meget diffust og helt sikkert vil blive udnyttet.</p>

	Indtil man har nogle faste rammer for hvordan emhætter med en anden placering end over kogeplader testes og dokumenteres, bør man ikke tillade dette.
Forslag til ændring:	Krav til placering over kogeplader bør fastholdes og alternative dokumentationsformer bør fjernes eller konkretiseres, så der ikke er elastik i metermål.

Paragraf/ tekst:	Kap 31
Kommentar:	<p>Man lovgiver vel ikke om organisering, hvis man 'kræver' at rollen som bygværksprojekterende skal være aftalt og være veldokumenteret og kendt på den enkelte byggesag, både hvad angår CVR-nummer og person.</p> <p>Det er jo helt det samme der er angivet for den certificerede.</p> <p>Som jeg ser det skal den bygværksprojekterende være en ydelse helt på samme måde som projekteringsledelse er.</p> <p>Det er i ingens interesse at dette ikke er og bliver veldefineret.</p> <p>Det mest naturlige er, at kravet om en bygværksprojekterende sker via bygningsreglementet således, som det har været og er angivet i BR i harmoni med SBI223/271 og YBL og praksis i branchen.</p> <p>Hvordan den bygværksprojekterende organiserer og gennemfører denne opgave er BR uvedkommende.</p>
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	<p>Kapitel 31, §§529-530 – ophæves.</p> <p>Kapitlet omhandler rollen som bygværksprojekterende, som herved udgår af BR18.</p>
Kommentar:	<p>Det findes meget uheldigt, at den veldefinerede koordinerende rolle som bygværksprojekterende udfylder, udgår af BR18, da det er en fordel at lige såvel som der er en certificeret statiker der står for at fagligheden i den statiske dokumentation, at der er en bygværksprojekterende der står for hele den administrative side i tilvejebringelsen af den statiske dokumentation. Vi mener, der er behov for at en part påtager sig denne koordinerende rolle gennem hele projektet. Der er tale om en rolle, som uanset hvilken aktør (bygherre, rådgiver, udførende eller en helt tredje) der påtager sig rollen er vigtig at sikre kvalitet og sammenhæng i</p>

	<p>byggeprojektet og dermed væsentlig for bygningens sikkerhed. At rollen er beskrevet, gør det nemt for ansøger at skabe en forventningsafstemning – herunder også for den ikke så professionelle ansøger.</p> <p>Vi kan frygte at der lægges endnu mere arbejde over på den certificerede statiker som kommer til at håndtere eller i høj grad initiere, hvilket kun øger behovet for endnu flere certificerede statikere. I øvrigt, er den en umulig opgave for en ekstern kontrollerende certificeret statiker at varetage denne opgave. Opgaven som "administrator" er endvidere så tidskrævende, at den faglighed som der skulle ligge hos den certificerede statiker, bliver yderligere presset i en tid hvor der ikke er tilstrækkeligt antal certificerede, hvilket også findes meget uheldigt.</p> <p>Nye §16, der vedrører ansøgning om byggetilladelse" understreger også, at "ansøgeren skal for de bærende konstruktioner sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret" med reference til §494</p> <p>Nye §494, der vedrører den statiske dokumentation, stk.1 (2 og (3 forudsætter at denne udgør "<i>et sammenhængende hele</i>" og "projektering og udførelse er fyldestgørende" - hvem skal så sørge for dette - hvis der ikke er en bygværksprojekterende.</p> <p>Med udgangspunkt i §540 - "<i>Den certificerede statikers virke omfatter som minimum at</i>" - nye 7) - "<i>samle og sikre, at dokumentationen er udarbejdet i overensstemmelse med kapitel 28,.</i>"</p> <p>Vil det blive en opgave som den certificerede statiker kommer til at håndtere eller i høj grad initiere, hvilket kun øger behovet for endnu flere certificerede statikere. I øvrigt, er den en umulig opgave for en ekstern kontrollerende certificeret statiker at varetage denne opgave.</p> <p>Opgaven som "administrator" er endvidere så tidskrævende, at den faglighed som der skulle ligge hos den certificerede statiker, bliver klemmt i tid, hvilket også findes meget uheldigt.</p> <p><i>Supplerende bemærkning, at den bygværksprojekterende forefindes dog stadig i §24 stk.2 (§ om anvendelse af anerkendte statikere).</i></p>
Forslag til ændring:	Kapitel 31, §§529-530 – bevares, samt konsekvensrettelse som følge af fjernelse af kapitel 31 slettes.

Paragraf/ tekst:	"55. Kapitel 31 ophæves" – kvalitet og grænseflader
Kommentar:	Hvis kvalitetssikring skal have en væsentlig værdi, så skal det materiale der afleveres til kontrollant være et fuldt gennemkoordineret projekt uden fejl i f.eks. grænseflader. Med

	<p>fjernelse af kapitel 31 er det vanskeligt at se, at der udpeges et firma/person med tilstrækkelige evner til at sikre dette på god og forsvarlig koordinering i f.eks. grænsefladerne.</p> <p>Hvis de bygværksprojekternes rolle fjernes, så flyttes det fulde ansvar for sikring af grænseflader i praksis over på den certificerede statiker. Dette virker ikke hensigtsmæssige nu TBST selv oplyser, at der for nuværende kun er 128 certificerede statikere mod forventet 210 certificerede statikere. Dette vil betyde at de certificerede statikeres arbejde på et større antal sager øges væsentligt, men også at arbejdet får en mere negativladet karakter og bliver mindre attraktivt.</p> <p>SBi-anvisning 271 behandler grænseflader som et særligt kritisk punkt som den bygværksprojekterende skal sikre særligt fokus på. Det vurderes særlig risikofyldt at åbne op for alle tænkelige samarbejdsscenerier når der ikke forlægger vejledninger til at understøtte ansvar i forhold til koordinering i grænsefladerne.</p>
<i>Forslag til ændring:</i>	Kapitel 31 forslås bevaret.

Paragraf/ tekst:	<p>Bilag 1, tabel 2, risikoklasse 2, anvendelseskategori 1</p> <p>Bygninger eller bygningsafsnit med gulv i øverste etage højst 9,6 m over terræn ELLER bygninger med højst 1 etage over terræn og højst 1 etage under terræn, hvor brandbelastningen i bygningsafsnittet kan være større end 1.600 MJ/m² gulvareal.</p>
Kommentar:	<p>I den første definition (før det første ELLER) mangler der information om, hvor mange etager der må være under terræn, når gulv i øverste etage er højst 9,6 m over terræn. Hvis der ikke må være etager under terræn, skal det fremgå eksplicit. Desuden mangler i den anden definition (efter det første ELLER) en præcisering af, at den enlige kælderetage højst må være 5,0 m dyb, medmindre TBST mener, at denne begrænsning ikke skal gælde lige netop i risikoklasse 2, anvendelseskategori 1.</p> <p>Formuleringen med "eller" betyder, at der skabes usikkerhed. Hvis en bygning har 9,6 m til øverste gulv og der samtidig er en kælderetage, så bør bygningen vel kunne indplaceres i risikoklasse 2 – men det vil forudsætte et "og" i stedet for et "eller"</p>
Forslag til ændring:	<p>Enten tilføjes i den første definition "og højst 1 etage under terræn, og gulv i denne etage må højst være 5,0 m under terræn" eller også tilføjes "og ingen etager under terræn".</p> <p>Det bør være sådan, at hver af definitionerne kan stå helt alene.</p>

Paragraf/ tekst:	Bilag 1, tabel 2, risikoklasse 2, anvendelseskategori 4 Bygninger eller bygningsafsnit med gulv i øverste etage højst 9,6 m over terræn
Kommentar:	Der mangler information om, hvor mange etager der må være under terræn. Uden præcisering vil selv bygninger med for eksempel 3-4 kælderetager og dermed en dybde på mere end 10 m stadig kunne indplaceres i risikoklasse 2. Er det meningen? Hvis der ikke må være etager under terræn, skal det fremgå eksplicit.
Forslag til ændring:	Enten tilføjes "og højst 1 etage under terræn, og gulv i denne etage må højst være 5,0 m under terræn" eller også tilføjes "og ingen etager under terræn".

Paragraf/ tekst:	Bilag 1, tabel 2, risikoklasse 2, anvendelseskategori 2 Bygningsafsnit placeret i terrænniveau i højst 1 etage, i bygninger med gulv i øverste etage højst 45,0 m over terræn ELLER bygningsafsnit placeret 1 etage under terræn, hvor gulv er højst 5,0 m under terræn.
Kommentar:	I den første definition (før ELLER) mangler der information om, hvor mange etager der må være under terræn og hvor dybt gulvet i nederste etage må ligge under terræn. Hvis der ikke må være etager under terræn, skal det fremgå eksplicit.
Forslag til ændring:	Enten tilføjes i den første definition "og højst 1 etage under terræn, og gulv i denne etage må højst være 5,0 m under terræn" eller også tilføjes "og ingen etager under terræn". Det bør være sådan, at hver af definitionerne kan stå helt alene.

Paragraf/ tekst:	Bilag 1, tabel 2, risikoklasse 2, anvendelseskategori 5 Bygningsafsnit placeret i terrænniveau i højst 1 etage, i bygninger med gulv i øverste etage højst 45,0 m over terræn.
Kommentar:	Der mangler information om, hvor mange etager der må være under terræn og hvor dybt gulvet i nederste etage må ligge under terræn. Hvis der ikke må være etager under terræn, skal det fremgå eksplicit.

Forslag til ændring:	Enten tilføjes "og højst 1 etage under terræn, og gulv i denne etage må højst være 5,0 m under terræn" eller også tilføjes "og ingen etager under terræn".
----------------------	--

Paragraf/tekst:	Bilag 1, tabel 2, risikoklasse 2, anvendelseskategori 3 Bygningsafsnit placeret i terrænniveau i højst 1 etage, i bygninger med gulv i øverste etage højst 45,0 m over terræn, hvor antallet af personer i bygningsafsnittet højst er 1.000.
Kommentar:	I den første definition (før ELLER) mangler der information om, hvor mange etager der må være under terræn og hvor dybt gulvet i nederste etage må ligge under terræn. Hvis der ikke må være etager under terræn, skal det fremgå eksplicit.
Forslag til ændring:	Enten tilføjes i den første definition "og højst 1 etage under terræn, og gulv i denne etage må højst være 5,0 m under terræn" eller også tilføjes "og ingen etager under terræn". Det bør være sådan, at hver af definitionerne kan stå helt alene.

Paragraf/tekst:	Bilag 1, tabel 2, risikoklasse 2, anvendelseskategori 6 Bygningsafsnit placeret i terrænniveau i højst 1 etage, i bygninger med gulv i øverste etage højst 9,6 m over terræn.
Kommentar:	Der mangler information om, hvor mange etager der må være under terræn og hvor dybt gulvet i nederste etage må ligge under terræn. Hvis der ikke må være etager under terræn, skal det fremgå eksplicit.
Forslag til ændring:	Enten tilføjes "og højst 1 etage under terræn, og gulv i denne etage må højst være 5,0 m under terræn" eller også tilføjes "og ingen etager under terræn".

Paragraf/tekst:	Bilag 1, tabel 2, risikoklasse 3, anvendelseskategori 1 og 4 samt 2
Kommentar:	Der mangler information om, hvor mange etager der må være under terræn og hvor dybt gulvet i nederste etage må ligge under terræn. Hvis der ikke må være etager under terræn, skal det fremgå eksplicit.

Forslag til ændring:	Enten tilføjes "og højst 1 etage under terræn, og gulv i denne etage må højst være 5,0 m under terræn" eller også tilføjes "og ingen etager under terræn".
----------------------	--

Paragraf/tekst:	Bilag 1, tabel 2, risikoklasse 3, anvendelseskategori 3
Kommentar:	Der mangler information om, hvor mange etager der må være under terræn og hvor dybt gulvet i nederste etage må ligge under terræn. Hvis der ikke må være etager under terræn, skal det fremgå eksplicit. Hvis der ikke stilles krav til antallet af kælderetager og deres dybde, fordi dette er et selvstændigt bygningsafsnit, der kan indplaceres i en anden risikoklasse, så bør der som minimum være en note til tabellen, der generelt præciserer dette.
Forslag til ændring:	Afhænger af, hvad TBST mener med definitionerne.

Paragraf/tekst:	Bilag 1, tabel 2, risikoklasse 3, anvendelseskategori 5
Kommentar:	I den første definition (før ELLER) mangler der information om, hvor mange etager der må være under terræn og hvor dybt gulvet i nederste etage må ligge under terræn. Hvis der ikke må være etager under terræn, skal det fremgå eksplicit. Hvis der ikke stilles krav til antallet af kælderetager og deres dybde, fordi dette er et selvstændigt bygningsafsnit, der kan indplaceres i en anden risikoklasse, så bør der som minimum være en note til tabellen, der generelt præciserer dette.
Forslag til ændring:	Afhænger af, hvad TBST mener med definitionerne.

Paragraf/tekst:	Bilag 1, tabel 2, risikoklasse 3, anvendelseskategori 6
Kommentar:	I den første definition (før ELLER) mangler der information om, hvor mange etager der må være under terræn og hvor dybt gulvet i nederste etage må ligge under terræn. Hvis der ikke må være etager under terræn, skal det fremgå eksplicit. Hvis der ikke stilles krav til antallet af kælderetager og deres dybde, fordi dette er et selvstændigt bygningsafsnit, der kan indplaceres i en anden

	risikoklasse, så bør der som minimum være en note til tabellen, der generelt præciserer dette.
Forslag til ændring:	Afhænger af, hvad TBST mener med definitionerne.

Fra: [Jesper Høj Skovdal](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Nils Bo Wille-Jørgensen \(nbw@nordiq-group.dk\)](#)
Emne: Høring om bygningsreglementet - Høringssvar fra Geoforum - november 2020 - J.nr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 17:06:06
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[Høring om bygningsreglementet - Høringssvar fra Geoforum - november 2020.pdf](#)

Kære Michelle Stubberup Jacobsen!

Hermed fremsendes høringssvar fra Geoforum vedr. høringen om bygningsreglementet - J.nr. BS0400-00263, se vedhæftede dokument.

Geoforum takker for muligheden for at indgive høringssvar til udkastet.

Vi er blevet opmærksom på denne høring, som vi gerne vil komme med bemærkninger til.

Geoforum tager gerne imod muligheden for at kunne afgive høringssvar fremover ved høringer, hvor I måtte skønne, at det kunne have en relevans. Fremover vil vi derfor gerne på Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens høringsliste ift. regulering, der vedrører geografisk information i bred forstand.

Med venlig hilsen

Nils Bo Wille-Jørgensen
Formand for Geoforum

Geoforum Danmark
Kalvebod Brygge 31
1560 København V

tlf.: +45 3386 1075
geoforum@geoforum.dk
www.geoforum.dk

Høringssvar fra Geoforum

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Geoforum, IDA-huset, Kalvebod Brygge 31, 1560 København V.

Jesper Høi Skovdal, jes@geoforum.dk, 22809039

Generelle bemærkninger:

Ift. ændring af reglerne om afstandskrav til vej

Der sker en række ændringer ift. reguleringen af en bygnings afstand til skel. Det anføres i høringsbrevet, at årsagen er, at TBST er blevet opmærksom på, at der ikke er hjemmel i byggeloven til at regulere en bygnings afstand til skel mod vej. Der er dog imidlertid hjemmel til at regulere forholdet mellem en bygnings højde og dens afstand til vej. Derfor vil det skrå højdegrænseplan fremover bliver den eneste regulering af afstanden fra bygning til vej.

Som vi anfører under de tekstnære bemærkninger, vil den nye måde at regulere afstandsforholdet til vej have en række uheldige konsekvenser, hvorfor den nuværende regulering vil være at fortrække. Det synes ikke klart, hvorfor der er hjemmel til at regulere afstande ift. naboskel, men ikke ift. vejskel.

Ift. at udarbejde digitaliseringsklar lovgivning savner vi en stillingtagen til, hvilken af de følgende fire anbefalede metoder (fra Vejledning i Geografi i lovgivningen, VEJ nr. 9428 af 06/07/2020), som bygningsreglementet forestiller sig anvendt i den praktiske udførelse af Bygningsreglementets kapitel 8 (Byggeret og helhedsvurdering (§ 166 - § 195)), ift. denne høring især §§177-179:

- *Sproglig henvisning – dvs., at loven henviser til en vejlinje forstået som en linje i virkeligheden. Se de tekstnære bemærkninger for konsekvenser ved dette valg.*
- *Henvisning til konkret kortbilag – ikke realistisk i denne sammenhæng*
- *Vha. koordinater – ikke realistisk i denne sammenhæng*

- Ved henvisning til register – Se de tekstnære bemærkninger for konsekvenser ved dette valg.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	I § 177 indsættes efter nr. 2 som nr. 3: »3) Mod vej må højden ikke være over 0,4 x afstanden til modstående vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.«
Kommentar:	<p>Den nye formulering rummer to problemstillinger:</p> <p><u>Begrebsforvirring</u></p> <p>Hvad præcis menes der med <i>vejlinje</i>?</p> <p>Hvis linjen skal afsættes ud fra forholdene i marken, vil man nok mere tale om vejside, vejkant eller lignende.</p> <p>Hvis linjen skal afsættes ud fra data, vil man ift. de tekniske kort (GeoDanmark) tale om <i>vejkant</i>. Hvis vejen udsættes ud fra den udstykkede/udskilte vej, vil man tale om <i>vejskel</i> og evt. <i>vejudlægslinje</i>.</p> <p><u>Hvad bliver den reelle afstand samt højde på byggeriet?</u></p> <p>Både afstand mellem byggeri og vej samt højden på byggeriet afhænger af dels, hvor vejlinjen ligger, men også i hvilken højde.</p> <p>Hvis vejlinjen for eksempel ligger i en grøft, bliver byggeriet meget lavt. Dvs. terrænforskelle i et villakvarter vil resultere i mange forskellige bebyggelsesafstande og højder på nabohuse.</p> <p><i>Nøjagtigheden på vejskel</i></p> <p>For udskilte veje (dvs. alle offentlige veje) er vejskellet entydigt fastlagt af en landinspektør. Man kunne i bygningsreglementet overveje at kræve, at en ikke offentlig vej blev udskilt i matriklen, hvis der skal bebygges i nærheden af vejen.</p> <p><i>Nøjagtigheden på GeoDanmark-data</i></p> <p>I byområder er nøjagtigheden 15 cm i landet som helhed på veldefinerede punkter, som eksempelvis kantsten.</p> <p>I landområder kan producenten nøjes med kortlægge i en nøjagtighed på 75 cm på veldefinerede punkter. Når det er på ubefæstede veje, så er nøjagtigheden ofte ringere.</p>

Forslag til ændring:	<p>Vi foreslår, at den nuværende formulering ikke ændres, men i stedet bibeholdes, da den er en langt klarere og entydig formulering frem fra den foreslåede ændring, dvs. at bibeholde følgende formulering:</p> <div style="background-color: #f0f0f0; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>§ 177 Ved fritliggende enfamiliehuse, tofamiliehuse med vandret lejlighedsskel og dobbelthuse med lodret lejlighedsskel kan kommunalbestyrelsen ikke nægte at godkende bygningshøjde og afstandsforhold, når følgende betingelser er opfyldt:</p> <p>1) Maksimal højde er 1,4 x afstand til naboskel og sti.</p> <p>2) Mindste afstand til skel på 2,50 m mod nabo, vej og sti.</p> </div> <p>Alternativt kan det præciseres, om der er tale om:</p> <p>1) Forholdene i marken (modstående vejside)</p> <p>2) Vejskel (matriklens oplysninger samt evt. kontrol af forholdene i marken)</p> <p>3) Vejkant (GeoDanmarks kortlagte modstående vejkant)</p>
----------------------	---

Paragraf/ tekst:	I § 178, nr. 4, udgår »vej«.
Kommentar:	Som beskrevet i de generelle bemærkninger samt i de ovenstående tekstnære bemærkninger foreslår vi, at »vej« ikke udgår.
Forslag til ændring:	Bibehold oprindelig formulering og præciser hvilken metode, der skal anvendes jf. Vejledning om geografi i lovgivningen.

Paragraf/ tekst:	<p>§ 178 indsættes efter nr. 4 som nr. 5:</p> <p>»5) Mod vej må højden ikke være over 1,0 x afstanden til nærmeste vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.«</p>
Kommentar:	Som beskrevet i de generelle bemærkninger samt i de ovenstående tekstnære bemærkninger til §177. Hertil kommer yderligere unøjagtigheder som følge af den varierende præcision af grusveje i sommerhusområder.
Forslag til ændring:	<p>Vi foreslår, at den nuværende formulering ikke ændres, men i stedet bibeholdes, da den er en langt klarere og entydig formulering frem fra den foreslåede ændring.</p> <p>Alternativt kan det præciseres, om der er tale om:</p> <p>1) Forholdene i marken (modstående vejside)</p>

	2) Vejskel (matriklens oplysninger samt evt. kontrol af forholdene i marken)
	3) Vejkant (GeoDanmarks kortlagte modstående vejkant)

Paragraf/ tekst:	§ 179, nr. 1 og 2, udgår »vej«.
Kommentar:	Som beskrevet i de generelle bemærkninger samt i de ovenstående tekstnære bemærkninger foreslår vi, at »vej« ikke udgår.
Forslag til ændring:	Bibehold oprindelig formulering og præciser hvilken metode, der skal anvendes jf. Vejledning om geografi i lovgivningen.

Hvis I har brug for uddybende forklaring og konkrete eksempler, er I meget velkomne til at henvende jer til os.

Fra: [Lennie Balslev Bøgh-Sørensen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: mærket j.nr. BS0400-00263.
Dato: 9. november 2020 07:53:59
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[høringssvar - ændring af BR november 2020.docx](#)

Med venlig hilsen

Lennie Balslev Bøgh-Sørensen
Byggesagsbehandler

Telefon direkte: 76292642
Mail: lbo@horsens.dk

Horsens Kommune

Teknik og Miljø

Byg, Erhverv og BBR
Rådhusvej 4
8700 Horsens

Behandling af personoplysninger

Vi behandler dine personoplysninger efter reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Læs om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside: <http://www.horsens.dk/oplysningspligt#9>.

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Organisation/Navn og Adresse

Kontaktperson og kontaktoplysninger

Generelle bemærkninger:

[Her bedes angivet generelle/overordnede kommentarer til høringen.]

Givet høringsmaterialets omfang og for at undgå gentagelser og mulige uklarheder bedes tekstnære kommentarer ikke angives her men i kommentarfelterne nedenfor.]

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	<p>§ 443. I beboelsesrum såvel som i boligen totalt skal der til enhver tid være en udelufttilførsel på mindst 0,30 l/s pr. m² opvarmet etageareal. Dette gælder også ved brug af behovsstyret ventilation.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Boligens grundluftsskifte skal tilvejebringes med et ventilationssystem. Hvis ventilationen foretages med et mekanisk ventilationsanlæg, skal dette have indblæsning i beboelsesrummene og udsugning i bad, wc-rum, køkken og bryggers. Ventilationsanlægget skal have varmegenvinding, der forvarmer indblæsningsluften. Såfremt et andet ventilationssystem anvendes skal dette på en tilsvarende måde kunne opfylde bygningsreglementets krav og tillige skal det sikres at primærenergibehovet ikke forøges.</p> <p>§ 447, stk. 1, »Opholdsrum i daginstitutioner, undervisningsrum i skoler og lignende skal ventileres med et ventilationssystem. Hvis ventilationen foretages med et mekanisk ventilationsanlæg, skal dette omfatte både indblæsning og udsugning samt varmegenvinding, der forvarmer indblæsningsluften. Såfremt et andet ventilationssystem anvendes, skal dette på en tilsvarende måde kunne opfylde</p>
---------------------	---

	bygningsreglementets krav og tillige skal det sikres at primærenergibehovet ikke forøges.«
Kommentar:	<ul style="list-style-type: none"> • Her henvises til primærenergibehovet. Hvordan er dette defineret? • ”Såfremt et andet ventilationssystem anvendes skal dette på en tilsvarende måde kunne opfylde bygningsreglementets krav” Hvordan tænker Styrelsen, at dokumentation for dette kan se ud? • Hvis der anvendes et andet ventilationssystem end mekanisk ventilation med varmegenvinding, skal der så ved færdigmelding fremsendes dokumentation for, at det alternative anlæg ikke har et større primærenergibehov end et mekanisk ventilationsanlæg med varmegenvinding på det aktuelle projekt ville have haft? • Skal alternative ventilationsanlæg funktionsafprøves efter samme retningslinjer som mekaniske ventilationsanlæg med varmegenvinding? Hvis det er tanken, har Styrelsen så overvejet, om det reelt er muligt for alternative anlæg at anvende de eksisterende retningslinjer? Hvis ikke, så bør vejledningen omkring funktionsafprøvning tilrettes, så den også rummer disse typer anlæg. Hvis der ikke tages stilling til dette, vil bygningsmyndighederne ikke kunne vurdere, om der er fremsendt tilstrækkelig dokumentation ved færdigmelding, og vi vil således ikke kunne give IBT. Det er i forvejen problematisk og tidskrævende at få dokumentation for funktionsafprøvning ind ved færdigmelding.
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	<p>§ 16 affattes således: Ved ansøgning om byggetilladelse til byggearbejder i konstruktionsklasse 2-4 skal der tilknyttes en certificeret statiker, der sikrer, at byggearbejdet er i overensstemmelse med kapitel 15, samt sikrer at dokumentation herfor er fyldestgørende, opfylder sit formål og er kontrolleret, jf. kapitel 30.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ansøgeren skal for de bærende konstruktioner sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«</p> <p>§ 497 affattes således: For byggeri omfattende konstruktioner eller konstruktionsafsnit, som er indplaceret i konstruktionsklasse 2-4, skal bygningsejeren sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«</p>
---------------------	---

Kommentar:	<p>I § 16, stk. 2 er det angivet, at ansøgeren sikre, at den statiske dokumentation er samlet.</p> <p>I § 497, stk. 3 er det angivet, at det er bygningsejeren, der skal sikre, at den statiske dokumentation er samlet.</p> <p>Er det tilsigte, at der i den ene § anvendes ansøger, mens der i den anden § anvendes bygningsejer? Ansøger og bygningsejer er sjældent den samme person.</p> <p>Det bør være entydigt, hvem der skal sikre at den statiske dokumentation er samlet.</p>
Forslag til ændring:	

Paragraf/tekst:	<p>§ 23</p> <p>Ved ansøgning om byggetilladelse til byggearbejde i brandklasse 2-4 skal følgende dokumentation udfærdiges af den certificerede brandrådgiver:</p>
Kommentar:	Med formuleringen ovenfor er det uklart, om dokumentation blot skal være udfærdiget ved ansøgning, eller om den også skal indsendes ved ansøgning om byggetilladelse.
Forslag til ændring:	Ved ansøgning om byggetilladelse til byggearbejde i brandklasse 2-4 skal følgende dokumentation indsendes. Dokumentationen udfærdiges af den certificerede brandrådgiver

Paragraf/tekst:	<p>§ 19</p> <p>Ved ansøgning om byggetilladelse til byggearbejde i konstruktionsklasse 2-4 skal følgende dokumentation udfærdiges af den certificerede statiker:</p>
Kommentar:	Med formuleringen ovenfor er det uklart, om dokumentation blot skal være udfærdiget ved ansøgning, eller om den også skal indsendes ved ansøgning om byggetilladelse.
Forslag til ændring:	Ved ansøgning om byggetilladelse til byggearbejde i konstruktionsklasse 2-4 skal følgende dokumentation indsendes. Dokumentationen udfærdiges af den certificerede statiker:

Paragraf/ tekst:	<p>32. I § 177 indsættes efter nr. 2 som nr. 3: »3) Mod vej må højden ikke være over 0,4 x afstanden til modstående vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.</p> <p>34. I § 178 indsættes efter nr. 4 som nr. 5: »5) Mod vej må højden ikke være over 1,0 x afstanden til nærmeste vejlinie. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.«</p>
Kommentar:	Hvordan er en vejlinje defineret? Er det vejskel, er det fortovs kant eller hvordan? Hvis der ikke foreligger en klar definition, er det svært at håndhæve. Vejlinjen bør defineres entydigt i bestemmelserne.
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	<p>48. § 493, stk. 1, nr. 1, affattes således:</p> <p>»1) Brandklasse 1 (BK1), som omfatter følgende bygningsafsnit, der udføres i overensstemmelse med de præ-accepterede løsninger, som er beskrevet i Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – Brand, og hvor der alene anvendes simple brandtekniske installationer og håndslukningsudstyr:</p> <p>a) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der er henført til anvendelseskategori 1, og har et samlet etageareal på højst 600 m²,</p> <p>b) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der helt eller delvist er henført til anvendelseskategori 4, hvis bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende i forhold til øvrig bebyggelse og skel, og har et samlet etageareal på højst 600 m²,</p> <p>c) tilbygninger til eksisterende byggeri med bygningsafsnit, som helt eller delvist er henført til anvendelseskategori 4, uanset om bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende, såfremt tilbygningen er brandmæssigt fritliggende i forhold til øvrige bygningsafsnit, og at bygningsafsnittet har et samlet etageareal på højst 600 m², og</p> <p>d) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der er henført til anvendelseskategori 2, 3 og 5, hvis bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende.«</p>
Kommentar:	<p>Det er meget svært at udlede, præcis hvad der menes i punkt c</p> <p><i>”Tilbygninger til eksisterende byggeri med bygningsafsnit, som helt eller delvist er henført til anvendelseskategori 4”.</i> Som det er formuleret her, kan der laves tilbygninger til bygningsafsnit i alle anvendelseskategorier, så længe der i byggeriet er et bygningsafsnit i anvendelseskategori 4. Er det tilsigtet?</p> <p><i>”at bygningsafsnittet har et samlet etageareal på højst 600 m²”</i> – er det før eller efter tilbygning?</p>

Forslag til ændring:	Tilbygninger til bygningsafsnit i anvendelseskategori 4 for eksisterende byggeri, som er helt eller delvist indplaceret i anvendelseskategori 4, uanset om det eksisterende bygningsafsnit er brandmæssigt fritliggende, såfremt tilbygningen er brandmæssigt fritliggende i forhold til øvrige bygningsafsnit, og såfremt bygningsafsnittet efter tilbygning har et samlet etageareal på højst 600 m ² .

Paragraf/tekst:	§ 508, stk 1 punkt 1. At dokumentationen for brandforhold, jf. § 23, er fremsendt
Kommentar:	Der bør på linje med de foreslåede ændringer til § 498, stk. 1 punkt 1 tilføjes, at oplysninger om og dokumentation for valg af brandklasser, jf. § 511, er fremsendt
Forslag til ændring:	at oplysninger om og dokumentation for valg af brandklasser, jf. § 511, er fremsendt

Paragraf/tekst:	Bilag 1 Tabel 2 - Risikoklasser
Kommentar:	Der lægges op til ændringer i bilag 1, som følge af ændringer i indplacering i risikoklasse. Der gøres opmærksom på, at § 86 indeholder samme skema som bilag 1 og derfor skal tilrettes tilsvarende.
Forslag til ændring:	

Fra: [Pernille Johnsen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [DL BOM-Byg](#)
Emne: BS0400-00263. Høringssvar BR18
Dato: 2. november 2020 09:29:10
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[Høringssvar BR18 BS0400-00263 - Hørsholm Kommune - 2020-11-02.pdf](#)

Kære TBST,

Hermed følger høringssvar på udkast til ændring af BR18 fra Hørsholm Kommune.

Venlig hilsen

Pernille Johnsen
Byggesagsbehandler

Center for By og Miljø
Team Plan og Byg
Slotsmarken 13
2970 Hørsholm

Direkte tlf. 4849 2461

OPLYSNING OM BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER

For at Hørsholm Kommune kan behandle din sag og levere en god service, har vi brug for at behandle personoplysninger om dig. Personoplysningerne kan stamme fra dig selv eller andre, herunder andre myndigheder eller offentligt tilgængelige kilder. Hørsholm Kommune er dataansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, som vi modtager om dig. På vores hjemmeside www.horsholm.dk/persondata kan du læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger, og hvilke rettigheder du har i den forbindelse. Du kan også læse om, hvordan du kontakter Hørsholm Kommunes databeskyttelsesrådgiver, som kan vejlede dig om dine rettigheder i henhold til databeskyttelseslovgivningen.

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Hørsholm Kommune, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm

Att: Pernille Grubbe Johnsen, pjo@horsholm.dk, tlf. 48492461

Generelle bemærkninger:

Ingen generelle bemærkninger.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	I § 177, nr. 2, udgår »vej«. samt I § 177 indsættes efter nr. 2 som nr. 3: »3) Mod vej må højden ikke være over 0,4 x afstanden til modstående vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.«
Kommentar:	Bestemmelsen er meget restriktiv for almindeligt smalle villaveje. Forslaget tager mere hensyn til genbo end til direkte nabo, når der er tale om disse veje. Bestemmelsen bør ændres, så de to typer af naboer ligestilles. På en villavej med en vejbredde på typisk 10 m vil forslaget medføre, at der i den byggendes skel mod vej maksimalt må bygges (0,4*10 m =) 4 m højt (af hensyn til genboen). Tilsvarende må der bygges (1,4*10 m =) 14 m ud fra bestemmelsen med det skrå højdegrænseplan i en afstand 10 m fra naboskel. Det vil dog være begrænset af det vandrette højdegrænseplan på 8,5 m. Omvendt vil en bygning skulle trækkes (8,5 m/0,4-10 m =) 11,3 m ind på grunden fra skel mod vej i tilfældet med en 10 m bred vej, før det vandrette højdegrænseplan på 8,5 m kan udnyttes,

	<p>mens det kun er nødvendigt at trække bygningen ($8,5 \text{ m}/1,4 =$) 6 m ind på grunden fra skel mod nabo.</p> <p>Hensigten er, som det anføres i høringsbrevet, at "Det skrå højdegrænseplan har til formål at sikre, at bebyggelse ved modsatliggende vejlinje ikke bliver påført gener i form af lystab og indblik". Dette, mener vi, er tilstræbt i for stor grad for genboen og skævt i forhold til direkte nabo.</p> <p>Bestemmelsen vil give anledning til mange helhedsvurderinger, da det i mange tilfælde vil give mening at gå ud over byggeretten for det skrå højdegrænseplan mod modstående vejlinje. Dette er en fordyrende proces.</p> <p>Bestemmelsen forventes vanskelig at administrere. Dels grundet almindelige tilfælde som blinde veje med vendeplads, hvor modstående vejlinje er svær at definere og kan være fraværende, dels grundet udpegning af vejudvidelseslinjer m.m.</p> <p>Bestemmelsen vil medføre mulighed for højt byggeri direkte i skel (f.eks. 4 m højt for 10 m bred vej). Mod direkte nabo er det reguleret med afstandskravet på 2,5 m.</p>
Forslag til ændring:	<p>Det foreslås at indføre tilsvarende bestemmelse om skrå højdegrænseplan mod (hosliggende) vejskel/vejlinje som til naboskel. Den er nem at forstå og administrere, og sikrer at genboen ikke bliver påført gener i form af lystab og indblik.</p> <p>Dvs. §177, stk. 1, nr. 1 kan affattes således:</p> <p>"Maksimal højde er $1,4 \times$ afstand til naboskel, sti og hosliggende vejlinje".</p> <p>Det foreslås ydermere at arbejde for en hjemmel i byggeloven til at regulere afstand til vej mere direkte. De samme regler om afstande (2,5 m) og højdegrænser ($1,4 \times$ afstanden) til alle sider vil være en letforståelig og administrerbar harmonisering.</p>

Fra: [Lovkvalitetskontoret \(951s08\)](#)
Til: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: SV: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Dato: 8. oktober 2020 14:15:12

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Justitsministeriet har dags dato modtaget nedenstående høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18).

Justitsministeriet kan ikke umiddelbart konstatere, at udkastet giver anledning til spørgsmål vedrørende Justitsministeriets område. Hvis der imidlertid er et ønske om, at Justitsministeriet skal forholde sig til bestemte spørgsmål i relation til udkastet eller den tekniske udformning af forskriften, bedes dette snarest muligt præciseret over for Justitsministeriet.

Justitsministeriet foretager sig på det foreliggende grundlag ikke yderligere i anledning af høringen.

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET
Lovkvalitetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Fra: Michelle Stubberup Jacobsen <mstu@tbst.dk>
Sendt: 8. oktober 2020 12:05
Til: ts Info <info@trafikstyrelsen.dk>
Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk **senest torsdag den 5. november 2020**, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen

Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526
E-mail: mstu@tbst.dk

Fra: [Berit Mathiesen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: j.nr. BS0400-00263
Dato: 6. november 2020 07:23:45
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[Skabelon til høringssvar_KL høringssvar BR18 november 2021.docx](#)

Med venlig hilsen

Berit Mathiesen

Chefkonsulent og Teamleder
Center for Klima og Erhverv

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3727
E BEM@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

KL

Berit Mathiesen, bem@kl.dk, tlf.: 20123650

KL takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om ændring af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Der tages forbehold for politisk godkendelse af høringssvaret

KL har generelle bemærkninger til følgende forhold i bekendtgørelsen:

- Overgangsordning for anvendelsen af anerkendte statikere
- Afstandskrav til vej
- Risikoklasser
- Ventilation i beboelsesbygninger

KL ser desuden frem til at modtage bekendtgørelsen i økonomisk høring.

Generelle bemærkninger:

Ad 1) Overgangsordning for anvendelse af anerkendte statikere

Den kommunale tekniske byggesagsbehandling er blevet afskaffet og afløst af en certificeringsordning. Det er et politisk valg af paradigmeskift i byggesagsbehandlingen, som vi i kommunal regi ikke været enige i.

KL noterer sig, at flere af forudsætningerne herfor fortsat viser sig ikke at være til stede. Herunder manglende interesse blandt private aktører for at lade sig certificere. KL tager beslutningen om at forlænge den nuværende overgangsordning for anerkendte statikere til udgangen af 2021 til efterretningen.

KL kvitterer i øvrigt for den foreslåede præcisering af reglerne om den certificeredes virke og ophævelsen af reglerne om den bygværksprojekterende, idet de forventes at bidrage til en øget

fleksibilitet i dokumentationen af bærende konstruktioner på tværs af de forskellige aktører i byggeprocessen.

Ad 2) Afstand til vej

Med bekendtgørelsesudkastet lægges der op til en række ændringer ift. reguleringen af en bygnings afstand til skel. Det anføres i høringsbrevet, at årsagen er, at TBST er blevet opmærksom på, at der ikke er hjemmel i byggeloven til at regulere en bygnings afstand til skel mod vej. Der er dog imidlertid hjemmel til at regulere forholdet mellem en bygnings højde og dens afstand til vej. Derfor vil det skrå højdegrænseplan fremover bliver den eneste regulering af afstanden fra bygning til vej.

Det er KL's klare vurdering, at denne nye måde at regulere afstandsforholdet til vej have en række uheldige konsekvenser. Én væsentlig konsekvens er en øget sagsbehandlingstid af de byggerier som er omfattet af § 179, idet der vil opstå behov for helhedsvurderinger vedr. afstanden til vej for samtlige af de omfattende byggerier, når byggeretten fjernes. Med konsekvens for det kommunale byggesagsgebyr samt den samlede sagsbehandlingstid for borgerne.

KL foreslår på den baggrund at den nuværende måde at regulere på fastholdes ved at byggeloven tilføjes en hjemmel til at regulere afstande ift. vejskel på samme måde som ift. vejskel.

Derudover efterlyser KL en stillingtagen til, hvilken af de følgende fire anbefalede metoder (fra Vejledning i Geografi i lovgivningen, VEJ nr. 9428 af 06/07/2020), som bygningsreglementet forestiller sig anvendt i den praktiske udførelse af Bygningsreglementets kapitel 8 (Byggeret og helhedsvurdering (§ 166 - § 195)), ift. denne høring især §§177-179:

- Sproglig henvisning – dvs. at loven henviser til en vejlinje forstået som en linje i virkeligheden. Se de tekstnære bemærkninger for konsekvenser ved dette valg.*
- Henvisning til konkret kortbilag – ikke realistisk i denne sammenhæng*
- Vha. koordinater – ikke realistisk i denne sammenhæng*
- Ved henvisning til register – Se de tekstnære bemærkninger for konsekvenser ved dette valg.*

Vejledningen er udsendt som en del af den nationale indsats for at tilvejebringe digitaliseringsklar lovgivning.

Ad 3) Risikoklasser

Ændringerne i risikoklasserne og dermed også de byggerier som kan indplaceres i brandklasse 1, vurderes at være i tråd med det branchen efterspørger. Ændringen vurderes ikke at have indflydelse på sikkerhedsniveauet, da forudsætningerne for brandklasse 1 er uændrede.

Ad 4) Ventilation i beboelsesbygninger

At ventilationskravene gøres teknologineutrale er i tråd med mange af de forespørgsler kommunerne modtager. Det bemærkes med positivitet, at kravet om emhættes afkast til det fri fastholdes.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	I § 177 indsættes efter nr. 2 som nr. 3: »3) Mod vej må højden ikke være over 0,4 x afstanden til modstående vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.«
Kommentar:	Den nye formulering rummer to problemer: <u>Begrebsforvirring</u> Hvad præcis menes med <i>vejlinje</i> ? Hvis linjen skal afsættes ud fra forholdene i marken, vil man nok mere snakke om <i>vejkant</i> eller lignede. Hvis linjen skal afsættes ud fra data, vil man ift. de tekniske kort (GeoDanmark) snakke om <i>vejkant</i> . Og hvis vejen afsættes ud fra den udstykkede/udskilte vej, vil man snakke om <i>vejskel</i> og evt. <i>vejudlægslinie</i> . <u>Hvad bliver den reelle afstand samt højde på byggeriet?</u> Både afstand mellem byggeri og vej samt højden på byggeriet afhænger af dels hvor vejlinjen ligger, men også i hvilken højde. Hvis vejlinjen for eksempel ligger i en grøft bliver byggeri meget lavt. Dvs. terrænforskelle i et villakvarter vil resultere i mange forskellige bebyggelsesafstand og højder på nabohuse. <u>Nøjagtigheden på vejskel</u> For udskilte veje (dvs. alle offentlige veje) er vejskellet entydigt fastlagt af en landinspektør, og man kunne i bygningsreglementet

	<p>overveje at kræve, at en ikke offentlig vej blev udskilt i matriklen, hvis der skal bebygges i nærheden af vejen.</p> <p><i>Nøjagtigheden på GeoDanmark</i></p> <p>I byområder er nøjagtigheden 15 cm i landet som helhed på veldefinerede punkter, som eksempelvis kantsten.</p> <p>I landområder kan producenten nøjes med kortlægge i en nøjagtighed på 75 cm på veldefinerede punkter. Når det er på ubefæstede veje, så er nøjagtigheden endnu dårligere.</p>
Forslag til ændring:	<p>Vi foreslår, at den nuværende formulering ikke ændres, men i stedet bibeholdes, da den er en langt klarere og entydig formulering frem fra den foreslåede ændring, dvs. bibeholde følgende formulering:</p> <div style="background-color: #f0f0f0; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>§ 177 Ved fritliggende enfamiliehuse, tofamiliehuse med vandret lejlighedsskel og dobbelhuse med lodret lejlighedsskel kan kommunalbestyrelsen ikke nægte at godkende bygningshøjde og afstandsforhold, når følgende betingelser er opfyldt:</p> <p>1) Maksimal højde er 1,4 x afstand til naboskel og sti.</p> <p>2) Mindste afstand til skel på 2,50 m mod nabo, vej og sti.</p> </div> <p>Eller præcisere, om der er tale om</p> <p>1) Forholdene i marken (modstående vejkant)</p> <p>2) Vejskel (matriklens oplysninger samt evt. kontrol af forholdene i marken)</p> <p>3) Vejkant (GeoDanmarks kortlagte modstående vejkant)</p>

Paragraf/ tekst:	I § 178, nr. 4, udgår »vej«.
Kommentar:	Som beskrevet i de generelle bemærkninger samt i de ovenstående teksthæft bemærkninger foreslår vi, at »vej« ikke udgår
Forslag til ændring:	Bibehold oprindelig formulering og præciser hvilken metode, der skal anvendes jf. Vejledning om geografi i lovgivningen

Paragraf/ tekst:	<p>§ 178 indsættes efter nr. 4 som nr. 5:</p> <p>»5) Mod vej må højden ikke være over 1,0 x afstanden til nærmeste vejlinie. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.«</p>
------------------	--

Kommentar:	Som beskrevet i den generelle bemærkninger samt i de ovenstående teksthæft bemærkninger til §177. Hertil kommer yderligere unøjagtigheder som følge af den varierende præcision af grusveje i sommerhusområder
Forslag til ændring:	Vi foreslår, at den nuværende formulering ikke ændres, men i stedet bibeholdes, da den er en langt klarere og entydig formulering frem fra den foreslåede ændring. Eller præcisere, om der er tale om 1) Forholdene i marken (modstående vejside) 2) Vejskel (matriklens oplysninger samt evt. kontrol af forholdene i marken) 3) Vejkant (GeoDanmarks kortlagte modstående vejkant)

Paragraf/ tekst:	§ 179, nr. 1 og 2, udgår »vej«.
Kommentar:	Som beskrevet i de generelle bemærkninger samt i de ovenstående teksthæft bemærkninger foreslår vi, at »vej« ikke udgår
Forslag til ændring:	Bibehold oprindelig formulering og præciser hvilken metode, der skal anvendes jf. Vejledning om geografi i lovgivningen

Paragraf/ tekst:	7. § 16 affattes således: <i>»§ 16. Ved ansøgning om byggetilladelse til byggearbejder i konstruktionsklasse 2-4 skal der tilknyttes en certificeret statiker, der sikrer, at byggearbejdet er i overensstemmelse med kapitel 15, samt sikrer at dokumentation herfor er fyldestgørende, opfylder sit formål og er kontrolleret, jf. kapitel 30.</i> <i>Stk. 2. Ansøgeren skal for de bærende konstruktioner sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«</i>
Kommentar:	I § 497, står der, at det er bygningssejeren der er ansvarlig. Der bør konsekvensrettes således at ordlyden er ens i begge afsnit.
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	24. § 123, nr. 5, affattes således: »5) Bygningsafsnit i anvendelseskategori 2 og 3, der har et etageareal større end 1.000 m ² , beliggende i bygninger i mere end en etage.«
Kommentar:	Der er i § 123 en ens ordstilling som gør læse/forståelsen genkendelig og let overskuelig. Det er os uklart, hvorfor at ordstillingen i nr. 5 ændres, når den ikke ændres i de andre 8 punkter. Ændringen af ordstillingen vurderes at medføre usikkerhed omkring forståelsen, da ordstillingen pludselig ændres i ét af punkterne. Bestemmelsen ændrer ikke betydning, skærpes eller lempes, hvorfor vi finder ændringen unødvendigt, hvis ikke alle 9 punkter ændres tilsvarende.
Forslag til ændring:	Hvis det TBSTs vurdering, at ordstillingen og dermed forståelsen er bedst ved ændringsforslaget, bør ordstillingen ændres og tilpasses i alle 9 punkter.

Paragraf/ tekst:	51. § 497 affattes således: »§ 497. For byggeri omfattende konstruktioner eller konstruktionsafsnit, som er indplaceret i konstruktionsklasse 2-4, skal bygningsejeren sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«
Kommentar:	I § 16, står der, at det er ansøgeren der er ansvarlig. Der bør konsekvensrettes således at ordlyden er ens i begge afsnit.
Forslag til ændring:	

Fra: [Benedikte Fredslund Groth](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [1-DEP Høringer](#); [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: SV: Til EMs styrelser: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263 (EM Id nr.: 203602)
Dato: 27. oktober 2020 16:54:03

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har den 8. oktober 2020 modtaget Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18).

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udgør sammen med Konkurrencerådet en uafhængig konkurrencemyndighed. De følgende høringsbemærkninger afgives udelukkende som konkurrencemyndighed.

På det foreliggende grundlag har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ingen bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Benedikte Fredslund Groth

Stud.polit/Student assistant
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/
Danish Competition and Consumer Authority
Direkte +45 41 71 50 33
E-mail bfg@kfst.dk
Følg os: [LinkedIn](#), [Twitter](#), [Facebook](#)

*Vi arbejder for velfungerende markeder.
Se vores privatlivspolitik på kfst.dk.*

Fra: Michelle Stubberup Jacobsen <mstu@tbst.dk>
Sendt: 8. oktober 2020 12:05
Til: ts Info <info@trafikstyrelsen.dk>
Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk **senest torsdag den 5. november 2020**, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526
E-mail: mstu@tbst.dk

Fra: [Martin Dueholm Bech](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#); [KEA](#); [Rektor](#); [Charlotte Lundsgaard](#)
Emne: SV: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Dato: 4. november 2020 14:54:36
Vedhæftede filer: [image003.png](#)

Vedr. udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18) (j.nr. BS0400-00263.)

-
Københavns Erhvervsakademi (KEA) har ingen bemærkninger til fremsendte udkast.

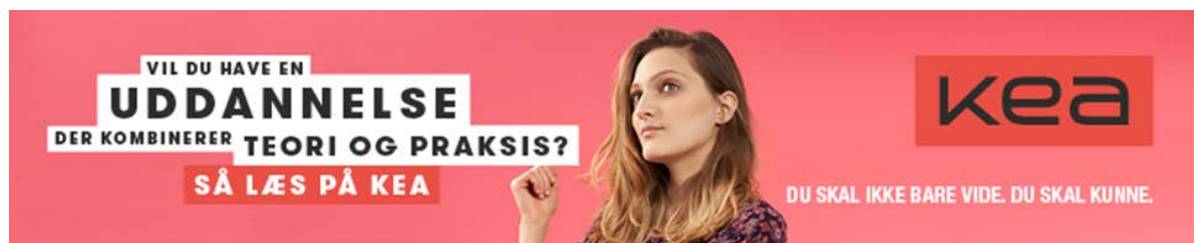
Mvh. Martin

Martin Dueholm Bech
Ledelseskonsulent
KEA Ledelsessekretariatet

KEA – Københavns Erhvervsakademi
Guldbergsgade 29N
DK 2200 København N

Direkte: 2810 6809

[kea.dk](#)

Fra: KEA <kea@kea.dk>
Sendt: 8. oktober 2020 17:59
Til: Martin Dueholm Bech <MBEC@kea.dk>
Cc: Charlotte Lundsgaard <clu@kea.dk>
Emne: VS: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Fra: Michelle Stubberup Jacobsen <mstu@tbst.dk>
Sendt: 8. oktober 2020 12:05
Til: ts Info <info@trafikstyrelsen.dk>
Emne: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfry@tbst.dk senest **torsdag den 5. november 2020**, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggeri

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526
E-mail: mstu@tbst.dk

Fra: [Mette Hesthaven](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Birgitte Jørgensen](#); [Tania Bach Frydensberg](#); [Rikke Sønderriis](#); [Judith Furu-Grage](#); [Lasse Lauridsen](#)
Emne: jr.nr. BS0400-00263, Københavns kommunes høringssvar til udkast til ændring af bygningsreglement 1.1.2021 - BR18
Dato: 4. november 2020 17:38:51
Vedhæftede filer: [2020-0837962-1 Høringssvar til udkast til ændring af bygningsreglement - BR18 .pdf](#)

Til Trafik,- Bygge- og Boligstyrelsen

Vedhæftet finder I Københavns Kommunes høringssvar til udkast til ændring af bygningsreglementet pr. 1.1.2021.

I er velkomne til at kontakte enten undertegnede eller Birgitte Jørgensen, som er på cc. ved spørgsmål.

Med venlig hilsen

Mette Hesthaven
Enhedschef
Byggesager Nord

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen
Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed

Telefon 3366 5200
Mobil 2496 5199

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Høringssvar til udkast til ændring af bygningsreglement - j.nr. BS0400-00263

Københavns kommune har modtaget styrelsens udkast til ændring af bygningsreglement med ikrafttræden den 1. januar 2021.

Vi er glade for at få muligheden for at komme med et høringssvar.

Vi vil endvidere benytte lejligheden til at komme med vores kommentarer/spørgsmål til andre emner end dem, der er foreslået ændret.

Generelle bemærkninger

Som vi gav udtryk for i vores høringssvar til udkast til ændringer til reglementet 1. juli 20 – som I dog ikke mener at have modtaget – har de mange ændringer i BR18 fra 1. januar medført stor usikkerhed hos både borgere, virksomheder og kommune og anledning til megen tvivl om fortolkning og gør det fortsat.

De nye/reviderede vejledninger har givet en retning for fortolkning på bl.a. ombygningsbestemmelsen, men der er fortsat behov for styrelsens fortolkning af f.eks. bestemmelser udformet som funktionsbestemmelser med ord som "hensigtsmæssig", "tilgodeser", "være passende".

Vi mener også fortsat, at der er behov for en gennemgang af det samlede reglement med tilhørende vejledninger og bilag, således, at det er entydigt, hvad der gælder og at vejledningerne understøtter de enkelte §§ og at de valgt ord er veldefinerede f.eks. i en ordliste.

4. november 2020

Sagsnummer
2020-0837962

Dokumentnummer
2020-0837962-1

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Byggesager Syd
Njalsgade 13
Postboks 416
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Tekstnære bemærkninger

Kap. Brand

Paragraf/ tekst:	§ 84, stk. 2, indsættes efter »henføres til«: »mindst (anvendelseskategori)
Kommentar:	Sammen ordvalg kan medvirke til bedre forståelse. Der står f.eks. i § 85 stk. 2, I et bygningsafsnit, der indeholder flere anvendelseskategorier , skal
Forslag til ændring:	Vi forslår at ordet "mindst" ændres til "en eller eventuel flere" anvendelseskategorier, ...

Paragraf/ tekst:	<p>§ 121, nr. 1, affattes således:</p> <p>»1) Bygningsafsnit i anvendelseskategori 1, hvis etagearealet er større end 1.000 m², og som er indrettet til industri- eller lager.«</p> <p>I § 121 indsættes som stk. 2 og stk. 3:</p> <p>»Stk. 2. I bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m², som er indrettet til avlsbygninger, skal der være brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.</p> <p>Stk. 3. Telte er ikke omfattet af stk. 1. I telte skal der dog opstilles brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.</p>
Kommentar:	<p>Stk 1, nr. 3 I forbindelse med Covid-19 er der opstået behov for besøgs-pavilloner til plejehjem mm. Vi finder, at såfremt pavilloner er under 10 m² og fritliggende bør de fritages installering af brandtekniske installationer.</p> <p>Stk. 2 og stk. 3 er uklar om hvilket brandslukningsmateriel, der skal anvendes og i hvilket omfang.</p>
Forslag til ændring:	" Alle bygningsafsnit i anvendelseskategori 5 og 6. Undtaget herfor er fritliggende bygningsafsnit i anvendelseskategori 6 på mindre end 10 m ² .

Paragraf/ tekst:	<p>§ 123, nr. 1, affattes således:</p> <p>»1) Bygningsafsnit i bygninger i én etage i anvendelseskategori 1, med et etageareal større end 2.000 m², med undtagelse af:</p> <p>a) Bygningsafsnit til kontor på højst 5.000 m².</p> <p>b) Bygningsafsnit i avlsbygninger.</p> <p>c) Bygningsafsnit til industri og lager med en brandbelastning på højst 250 MJ/m².</p> <p>d) Bygningsafsnit til industri og lager på højst 5.000 m², med en brandbelastning på højst 800 MJ/m².«</p> <p>§ 123, nr. 5, affattes således:</p> <p>»5) Bygningsafsnit i anvendelseskategori 2 og 3, der har et etageareal større end 1.000 m², beliggende i bygninger i mere end en etage.«</p> <p>§ 123 indsættes som stk. 2:</p> <p>»Stk. 2. Telte med en brandbelastning på højst 800 MJ/m² etageareal er ikke omfattet af stk. 1.</p>
---------------------	---

Kommentar:	Der er indsat bestemmelser om brandbelastning benævnt xx MJ/m² etageareal I tabel 2 risikoklasser er brandbelastningen benævnt som xx MJ/m² gulvareal . Det er en udfordring at bruges forskellige begreber : etageareal-gulvareal
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	128 affattes således: »§ 128. I bygninger med redningsåbninger til brug for redningsberedskabets personredning med stiger, skal der være udlagt brandredningsarealer
Kommentar:	Der udelades <i>tilføjelsen "... så redningsberedskabet har adgang til at foretage en redningsindsats ved brug af redningsåbningerne"</i> . Det kan forstås som, at det ikke længere er et lovkrav, at redningsberedskabet har adgang til at foretage en redningsindsats ved brug af redningsåbningerne? Dette strider imod 126 pkt. 2 " <i>Det i og uden for byggeriet er muligt at fremføre det nødvendige udstyr til redning af personer samt til slukningsarbejde i forbindelse hermed</i> ". Det er problematisk, hvis det ikke længere er et lovkrav, " <i>at redningsberedskabet har adgang til at foretage en redningsindsats ved brug af redningsåbningerne</i> ". <i>Er formålet med redningsåbninger fremtidigt udelukkende 1: røgudluftning og 2: anskrig?</i> <i>Såfremt der ikke er et lovkrav om, at "redningsberedskabet har adgang til at foretage en redningsindsats ved brug af redningsåbningerne"</i> er det en væsentlig reduktion af sikkerhedsniveauet for de personer, der ikke kan bringe sig til terræn i det fri – evt. grundet røgpåvirkning. Dette hænger endvidere sammen med den ændring af § 98, stk. 1, som skete 1. juli 2018, hvor "ved egen hjælp" blev indsat. Med denne formulering kan et vindue betragtes som en redningsåbning, hvis man via vinduet får mulighed for adgang til "hejse-ned-stige" eller andre lignende løsninger? Det kan ikke tages for givet at Beredskabet kan anvende disse til redning.
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	§ 135, stk. 1, affattes således: »Stk. 1. For bygningsafsnit i risikoklasse 2-4 skal funktionsafprøvning og kontrol for følgende brandtekniske installationer foretages af et akkrediteret inspektionsorgan, der er akkrediteret i henhold til DS/EN/ ISO/IEC 17020 – Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer: 1) Automatisk brandalarmanlæg, ABA-anlæg. 2) Automatisk brandventilationsanlæg, ABV-anlæg. 3) Automatisk sprinkleranlæg, AVS-anlæg. 4) Automatisk tryksætningsanlæg, ATA-anlæg. 5) Brandmandselevator. 6) Flugtvejs- og panikbelysningsanlæg. 7) Varslingsanlæg
Kommentar:	Overstående ting er hvad vi kræver afprøvning af på nuværende tidspunkt, dog mangler der nogen ting.

Forslag til ændring:	Listen bør tilføjes Vandfyldte slangevinder Punktslukningsanlæg
Paragraf/ tekst:	§ 141, stk. 3, affattes således: »Stk. 3. For bygningsafsnit i risikoklasse 2-4 skal den løbende funktionsafprøvning og kontrol af følgende brandtekniske installationer foretages af et akkrediteret inspektionsorgan, der er akkrediteret i henhold til DS/EN/ ISO/IEC 17020 - Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer: 1) Automatisk brandalarmanlæg, ABA-anlæg. 2) Automatisk brandventilationsanlæg, ABV-anlæg. 3) Automatisk sprinkleranlæg, AVS-anlæg. 4) Automatisk tryksætningsanlæg, ATA-anlæg. 5) Brandmandselevator. 6) Flugtvejs- og panikbelysningsanlæg. 7) Varslingsanlæg.
Kommentar:	
Forslag til ændring:	Listen bør tilføjes Punktslukningsanlæg

Kap 8 Bygger og helhedsvurdering

Paragraf/ tekst:	§ 186 affattes således: »§ 186. For fritliggende færdigproducerede sanitetsbygninger omfattet af § 5, stk. 1, nr. 15, kan kommunalbestyrelsen ikke nægte at godkende højde- og afstandsforhold når: 1) Den maksimale højde på sanitetsbygningen målt fra terræn ikke overstiger 4,00 m, og 2) mindsteafstand til skel mod nabo og sti ved sommerhuse er 5,00 m og ved øvrigt byggeri 2,50 m
Kommentar:	Det er ikke defineret, hvad en sanitetsbygning er og hvordan det sikres, at den er færdigproduceret og omfattet af en lang række produktionskrav. Det vil fortsat være muligt at opføre flere sanitetsbygninger på en ejendom
Forslag til ændring:	

Kap. 22 Ventilation

Kap 27. Brandklasser

Paragraf/ tekst:	493, stk. 1, nr. 1, affattes således: »1) Brandklasse 1 (BK1), som omfatter følgende bygningsafsnit, der udføres i overensstemmelse med de præ-accepterede løsninger, som er beskrevet i Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – Brand, og hvor der alene anvendes simple brandtekniske installationer og håndslukningsudstyr: a) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der er henført til anvendelseskategori 1, og har et samlet etageareal på højst 600 m ² , b) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der helt eller delvist er henført til anvendelseskategori 4, hvis bygningsafsnittet er brandmæssigt
------------------	---

	<p>fritliggende i forhold til øvrig bebyggelse og skel, og har et samlet etageareal på højst 600 m²,</p> <p>c) tilbygninger til eksisterende byggeri med bygningsafsnit, som helt eller delvist er henført til anvendelseskategori 4, uanset om bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende, såfremt tilbygningen er brandmæssigt fritliggende i forhold til øvrige bygningsafsnit, og at bygningsafsnittet har et samlet etageareal på højst 600 m², og</p> <p>d) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der er henført til anvendelseskategori 2, 3 og 5, hvis bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende.«</p>
Kommentar:	<p>I "Bygningsreglementets vejledning til kap 5 – Brand, Kapitel 1: Generelt om sikkerhed ved brand", afsnit 1.6.2., eksempel 5 står der følgende:</p> <p><i>Hvis der etableres 6 rækkehuse af 100 m², og der til hvert rækkehus etableres et skur på op til 20 m², vil byggeriet kunne indplaceres i brandklasse 1, da det samlede etageareal i bygningsafsnittet ikke er større end 600 m². Dette, da der kan placeres op til 20 m² sekundært byggeri til hvert rækkehus, som ikke medregnes med i etagearealet jf. BR18 § 455, stk. 4.</i></p> <p>I Spørgsmål og svar til kap 1 – Administrative bestemmelser, står der dog følgende under afsnittet "Spørgsmål og svar om altaner og certificerede rådgivere (30-09-20)":</p> <p><i>Åbne altaner udvider det samlede etageareal, der i denne forbindelse forstås som det areal, der opstår ved, at arealet af samtlige etager og al anden bebyggelse på grunden sammenlægges. Dette omfatter bl.a. arealet for kældre, åbne altaner, åbne tagterrasser mv. Det samlede etageareal er ikke nødvendigvis det samme som det etageareal, der indgår i beregningen af bebyggelsesprocenten i beregningsreglerne, hvor der her er mulighed for en række fradrag, jf. BR18, § 455.</i></p> <p><i>Bl.a. fordi, at åbne altaner udvider det samlede etageareal, skal der ansøges om byggetilladelse.</i></p> <p>Et byggearbejdes etageareal kan både have betydning for, om der skal ansøges om byggetilladelse, jf. BR18, § 5, samt for muligheden for at indplacere et byggeri i brandklasse 1 (BK1), jf. BR18, § 493, nr. 1. Især ved matrikler bebygget med mere end ét enfamiliehus, kan den fastlagte grænse for et bygningsafsnit på 600 m² etageareal have stor betydning. Det er derfor væsentligt, om det er beregningsreglerne beskrevet i BR18, kap. 23, skal lægges til grund for etagearealet, eller om etagearealet skal forstås som det samlede etageareal af al bebyggelse på en grund, uden fradrag, som beskrevet i vejledningen til BR18, kap. 1.</p> <p>Hvordan skal de vidt forskellige tilgange til etagearealet i de ovennævnte vejledninger forstås?</p> <p>Hvis de meget aktuelle besøgs pavilloner til plejehjem (som vi har mange ansøgninger om) skal gøres administrativt lettere, er det nødvendigt at anvendelseskategori 6 medtages – med en maks. størrelse på op til 10 m².</p>
Forslag til ændring:	<p>d) bygningsafsnit i risikoklasse 1, der er henført til anvendelseskategori 2, 3 og 5, hvis bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende samt anvendelseskategori 6, hvis der er tale om bygninger på maks. 10 m², som er brandmæssigt fritliggende.«</p>

Bilag 1, tabel 2

Paragraf/ tekst:	Tabel 2 Risikoklasser og højst 1 etage under terræn, hvor gulv er højst 5,0 m under terræn
Kommentar:	Hvad er de brandmæssige begrundelser for de 5 m?
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	Tabel 2 Risikoklasser
Kommentar:	Hvis de meget aktuelle besøgs pavilloner til plejehjem (som vi har mange ansøgninger om) skal gøres administrativt lettere, er det nødvendigt at anvendelseskategori 6 medtages – evt. med en maks. størrelse på 10 m ² (de ansøgte besøgs pavilloner har et areal på 9 m ²). Pt skal der anvendes certificeret brandrådgiver til lysthus på 9 m ² fra byggemarked, da det er til personophold og er i anvendelseskategori 6.
Forslag til ændring:	Risikoklasse 1, kan rumme bygningsafsnit, der er henført til anvendelseskategori 2, 3 og 5 , hvis bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende samt anvendelseskategori 6 , hvis der er tale om bygninger på maks. 10 m ² , som er brandmæssigt fritliggende.

Øvrige bemærkninger til BR18

Som vi nævnte indledningsvist har vi benyttet lejligheden til at komme med kommentarer/spørgsmål til bestemmelser i bygningsreglementet, som ikke indgår i udkastet.

Det drejer sig både om konkrete ændringer til enkelte §§, forståelse af forskellige emner, forslag til definitioner mm.

Paragraf/ tekst:	§ 5, stk. 1, nr. 3 Ombygninger og forandringer af enfamiliehuse, dobbelthuse, rækkehuse og sommerhuse. Ombygningen eller forandringen må ikke medføre en væsentlig anvendelsesændring eller en udvidelse af etagearealet. <i>En udvendig efterisolering på maksimalt 25 cm betragtes ikke som en udvidelse af etagearealet.</i>
Kommentar:	Teksten med rød bør udgå og bør kun fremgå af beregningsreglerne. Det præciseres om udvendig efterisolering gælder både facade og tag eller kun facade? .
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	§ 5, stk. 1, nr. 4 <i>Indvendige Ombygninger og andre forandringer i eksisterende byggeri, som ikke er omfattet af nr. 2 og 3, og som ikke ændrer de bærende konstruktioners virkemåde eller forudsætningerne for de brandmæssige forhold. Ombygningen eller forandringen må ikke medføre en væsentlig anvendelsesændring eller en udvidelse af etagearealet.</i>
Kommentar:	Teksten med rød bør tilføjes, for at adressere spørgsmålet om franske altaner og uhensigtsmæssig placering af ovenlys i etagebyggeri særligt

	ved bevaringsværdig bebyggelse og for at reducere behovet for lokalplanlægning i forbindelse med bevaringsværdig bebyggelse.
Forslag til ændring:	

Paragraf/tekst:	§98, stk. 1 pkt. .3 At redningsåbninger skal udformes, så de kan anvendes til redning af personer ved egen hjælp eller via redningsberedskabets stiger, hvor bygningens højde og placering muliggør det.
Kommentar:	Se vores kommentarer til § 128
Forslag til ændring:	

Paragraf/tekst:	Kap. 5 § 86 tabel 2 ".. med højst 3 etager over terræn og højst 1 etage under terræn, hvis etagearealet ikke overstiger 150 m ² "
Kommentar:	Der fremgår ikke umiddelbart om "etagearealet" er det "samlede etageareal" eller det etageareal, som fremgår af beregningsreglerne. For os er det vigtigt at vide om etagen under terræn (ikke boligareal) skal tælles med i de 150 m ² (samlede etageareal) eller ej (beregningsreglerne)?
Forslag til ændring:	

Bagatelgrænse

Der er ikke som sådan nogen bagatelgrænse for, hvornår et byggearbejde ikke kræver en byggetilladelse, såfremt det ikke er undtaget i efter kap. § 4 - § 6.

Det betyder, at selv den mindste nødvendige hævnning af taget (f.eks. 5 - 15 cm) ved rentabel efterisolering på en etageejendom over 8,5 m medfører, at der skal laves en helhedsvurdering, samt at etagearealet udvides og dermed gives en byggetilladelse.

Det samme gør sig gældende for udvendig føring af ventilationsrør på facader på etageejendomme, som ikke påvirker konstruktionens virkemåde eller de brandmæssige forudsætninger. Etagearealet udvides og der skal søges om en byggetilladelse.

Vi skal anbefale, at det overvejes at indføre en form for "bagatelgrænse" for denne type byggearbejder.

Byggeri på vejareal

I København har vi en rækkehusbebyggelse, som er opført i vejskel, men hvor en del vejareal anvendes til forhaver. På sådanne rækkehuse ønskes opført overdækkede indgangspartier.

- Kan de præaccepterede løsninger anvendes for sekundær bebyggelse anvendes, når den sekundære bebyggelse er placeret over skel, og i dette tilfælde på vejmatrikel?

Hoteller

Vi oplever for tiden, at ansøger mener, at der kan indrettes hotelværelser/-lejligheder med gulv under det omkringliggende terræn. De mener, at det ikke er nødvendigt med vinduer, der er anbragt, så personer kan se ud på omgivelserne.

Gulv under terræn

Det fremgår af kap. 9 § 196, at bygninger skal projekteres og udføres, der opnås tilfredsstillende forhold.

I § 206 (om boliger) står at gulvet i beboelsesrum og køkken ikke må ligge lavere end det naturlige terræn udenfor.

Denne bestemmelse fremgår ikke af § 232 - § 237 om indretning af hoteller og der ses ikke at være andre steder, som kan tolkes til, at der ikke må ske overnatning i værelser med gulv under terræn.

Er det rigtigt forstået, at hotelværelser/-lejligheder kan etableres med gulv under terræn?

Dagslys

Det fremgår af kap. 18, at der i bygninger skal være lysforhold der sikre, at der er tilstrækkeligt dagslys og at det ved projektering sikres at dagslyset udnyttes bedst muligt.

I § 378 står at arbejdsrum, opholdsrum, undervisningslokaler og beboelsesrum mv. skal forsynes med vinduer, der er anbragt, så personer i rummene kan se ud på omgivelser.

I § 379 er køkken nævnt som et rum, der skal have en sådan tilgang af dagslys, at rummene er tilstrækkeligt belyste.

Er det rigtigt forstået, at der kan etableres hotelværelse/-lejligheder uden vinduer med mulighed for at se ud på omgivelser?
Men at et evt. køkken i et hotelværelse/-lejlighed skal udføres med vinduer?

Eksempelsamling om ombygninger og andre forandringer

I eksempelsamlingen om ombygninger og andre forandringer omhandler kun boligbyggeri. Der er dog en række forhold, som med god mening vil kunne overføres til erhvervsbyggeri. Kan vi lægge **principperne** for eksempelsamling til grund for vurderinger af ombygninger og forandringer af f.eks. erhvervsbyggeri?

I forhold til eksempelsamlingen, så er der fortsat nogle områder, hvor vi vil anbefale styrelsen at overveje, om tolkningen fortsat skal være gældende - alternativt uddybe, hvorfor styrelsen er nået frem til den aktuelle tolkning.

Facade- og gavlisolering

Ifølge eksempelsamlingen kan der ske udvendig efterisolering /energioptimering af etageboligbyggeri uden byggetilladelse under forudsætning af forskellige forhold - herunder at der ikke sker indgreb i den bærende væg.

Vi ser 3 udfordringer i dette,

- en efterisolering udvider bygningens etageareal jf. beregningsreglerne og derfor er det ikke omfattet af ombygningsbestemmelserne

- i København er en meget stor del af etageboligbyggeriet placeret i nabo- og vejskel og en efterisolering vil ofte ske over skel og
- efterisoleringen sker på en brandvæg, som er en Bygningsdel klasse REI 120 / A2-s1,d0.

Det er derfor vores vurdering, at efterisolering/energioptimering af facader og gavle ikke kan ske uden en byggetilladelse og at i sager nærmere naboskel end, 2,5 m skal der tilknyttes en certificeret brandrådgiver.

Franske altaner

Der er også oplyst, at det er muligt at etablere franske altaner uden en byggetilladelse.

Vi er dog af den opfattelse, at ved fjernelse af brystningen vil der være brandsmitte fra underliggende bolig, hvilket må betragtes som en ændring af de brandmæssige forhold og dermed betyde, at det kræver en byggetilladelse og højst sandsynligt en certificeret brandrådgiver.

Afhængig af, hvordan man definerer en fransk altan, vil de også kunne være nødvendigt med en helhedsvurdering, da der vil kunne være indbliksgener.

Der er derfor vores vurdering, at etablering af en fransk altan ikke kan ske uden en byggetilladelse og at der skal tilknyttes en certificeret brandrådgiver.

Byggearbejder med betydning for energiforbruget §5, stk. 1, nr. 6

Bestemmelsen om at vedligeholdelsesbyggearbejder, ombygninger og andre forandringer i bestående bebyggelse, som har betydning for energiforbruget i bygningen kan udføres uden byggetilladelse udløser en række spørgsmål:

Kan "betydning for energiforbruget" både være positivt og negativt?

Betyder bestemmelsen, at der kan ske en udvidelse af etagearealet, ved f.eks. facadeisolering uden at det kræver byggetilladelse, da en facadeisolering har betydning for energiforbruget?

Betyder bestemmelsen, at der kan ske rentabel efterisolering af et tag, hvor taget hæves og etagearealet udvides, uden en byggetilladelse, da det har betydning for energiforbruget?

Er en anvendelsesændring eksempelvis fra uopvarmet til opvarmet en 'anden forandring'? Det har jo (negativ) betydning for energiforbruget.

Kan man etablere flere vinduer i en facade – det kan jo både have negativ og positiv indflydelse på energiforbruget alt afhængig af de valgte vinduer, eksisterende klimaskærm og orientering.

Kan en ombygningen have indflydelse på de bærende konstruktioner og udføres uden byggetilladelse, så længe det har betydning for energiforbruget?

Kan ombygninger og andre forandringer, der har betydning for energiforbruget, hvor byggeretten ikke er overholdt udføres uden en byggetilladelse?

Præ-accepterede løsninger til restauranter under 50 personer

Ved behandling af sager om ændret anvendelse til restaurant (anvendelses kategori 3) med en personbelastning på mindre end 50 personer, er vi blevet opmærksom på, at der opstår udfordringer med indplacering i brandklasser. I tilfælde af fx indretning af et åbent køkken i spiseområdet opstår der tvivl om indplaceringen og henvisning til præaccepterede løsninger – det rette bilag.

Bilag 4 Præaccepterede løsninger for brandsikring af bygningsafsnit med forsamlingslokaler, butikker mv. omfatter ikke lokaler med en personbelastning under 50 personer. Bilag 4 omfatter bygningsafsnit med mere end 50 personer, jf. introduktion side 4

Ved bygningsafsnit med forsamlingslokaler, butikker mv. forstås, at bygningsafsnittet er indrettet med ét eller flere rum beregnet til mere end 50 personer. Disse rum er kendetegnet ved, at de anvendes af personer, der ikke nødvendigvis er kendte med flugtvejevejene og personerne ved egen hjælp kan bringe sig i sikkerhed. I bygningsafsnittet kan der også være dertilhørende støttefunktioner, som eksempelvis toiletter, garderobe, omklædningsfaciliteter, kontorer, mødelokaler, tekøkken og opbevaringsrum (arkiver, serverrum, kopiringsrum mv.). Dermed kan bilaget også anvendes til brandsikring af bygningsafsnit med auditorier, kantiner, restauranter, møderum og undervisningslokaler til mere end 50 personer mv.

Det vil sige, at restauranter med en personbelastning mindre end 50 personer ikke er omfattet af nogen præaccepterede løsninger. Vi har vurderet, at følgende indplacering skal følges:

- Indretning af en restaurant – anvendelseskategori 3 – risiko-klasse 2 – præaccepterede løsninger (Bilag ?) – køkken i egen brandcelle => BK 2
- Indretning af en restaurant – anvendelseskategori 3 – risiko-klasse 2 – præaccepterede løsninger (Bilag ?) – køkken ikke i egen brandcelle => BK 3

Dette med baggrund i at projekter i BK 2, jf. afsnit 1.6.3 forudsætter at byggeriet designes og projekteres ved brug af de præaccepterede løsninger, som beskrevet i denne vejlednings bilag 1 – 10. Anvendes der andre metoder for dokumentation, skal byggeriet ifølge § 493 indplaceres i en anden brandklasse svarende til den type dokumentation, der anvendes.

Da der i forbindelse med bygningsafsnit til forsamlingslokaler med en personbelastning på mindre end 50 personer ikke er fastlagt præaccepterede løsninger – er der ingen forståelse blandt rådgivere og bygherre for en indplacering i BK 3:

- Brandrådgivere, certificeret til BK2, anser indretninger af mindre restauranter i eksisterende bygninger (fx tidl. butik) ikke værende kompleks.
Begrundelse herfor er, at restauranter er placeret i eget bygningsafsnit (fx stueetage) i en bygning for bolig og erhverv med et mindre areal, tilfredsstillende flugtveje direkte til det fri og personbelastning under 50 personer og køkkenfunktioner af mindre omfang i spiseområdet (ikke storkøkken) ikke er så kompleks, at det udløser en BK 3.

Københavns Kommune har behov for at få afklaret, hvordan en korrekt indplacering kan foretages i tilfælde af, at personbelastningen er mindre end 50 personer og der ikke er præaccepterede løsninger.

Køkken

Ovennævnte problem har endvidere vist, at der er behov for definitioner på køkken, så det er mere entydigt, hvornår der f.eks. er tale om et køkken, som skal udføres i egen brandcelle.

Så vi skal foreslå, at der defineres hvornår et køkken er et:

- Tekøkken
- Anretterkøkken (opvarmning af mad og kaffebrygning)
- Køkken til madlavning i f.b.m. arbejdspladser
- Køkken til madlavning i f.b.m. mindre restaurant/take-away
- Storkøkkener
- Produktionskøkken

Det kunne være rart, at der i vejledningerne bliver brugt betegnelser, som ansøger og rådgivere forstår og selv bruger i stor stil - tekøkken, anretterkøkken, køkken, og produktionskøkken

Venlig hilsen

Mette Hesthaven

Enhedschef Område for Bygninger

Fra: [Kenneth Poulsen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: j.nr. BS0400-00263.
Dato: 5. november 2020 09:54:38
Vedhæftede filer: [Høringssvar_04.11.2020.pdf](#)

Høringssvar til BR18 NOV 2020

Venlig hilsen

Kenneth Poulsen
Byggechef, cand.agro.
HusdyrInnovation

D +45 3339 4047
M +45 2122 2032
E kepo@seges.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
SEGES
Axelborg, Axeltorv 3, DK 1609 København V
seges.dk

SEGES skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevarerehverv. Vi udvikler forretningsmuligheder i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden. SEGES er en del af Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

CVR-nr. 25529529

4. november 2020

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Landbrug & Fødevarer, SEGES
Axelborg, Axeltorv 3, DK 1609 København V

Kontaktpersoner:

Byggechef Kenneth Poulsen, mail: kepo@seges.dk, tlf. nr. 21222032.
Chefkonsulent, Helle Lachmann, mail: hgl@lf.dk, tlf. nr. 30582159

Generelle bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer, SEGES takker for muligheden for at afgive bemærkninger til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglementet 2018 (BR18)

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	<p>Punkt 7. § 16 affattes således:</p> <p>»§ 16. Ved ansøgning om byggetilladelse til byggearbejder i konstruktionsklasse 2-4 skal der tilknyttes en certificeret statiker, der sikrer, at byggearbejdet er i overensstemmelse med kapitel 15, samt sikrer at dokumentation herfor er fyldestgørende, opfylder sit formål og er kontrolleret, jf. kapitel 30.</p> <p>Stk. 2. Ansøgeren skal for de bærende konstruktioner sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«</p>
Kommentar:	<p>Det drejer sig om at begrebet "Bygværksprojekterende" udgår og i stedet indføres der nu lignende krav til hhv. ansøger / bygningsejer.</p>

	<p>Det er dog uklart HVEM af disse der tildeles ansvaret for sammenhængen i dokumentationen for de bærende konstruktioner.</p> <p>Det er samtidig bekymrende, at den bygværksprojekterendes rolle udgår og der kan stilles tvivl omkring hvorvidt ansvaret for opfølgning jf. det nye afsnit 3 i §494 er klart nok og reelt set bliver sikret jf. intensionerne, hvis det alene tildeles hhv. ansøger / bygningsejer</p> <p>Her tænkes i særdeleshed på byggesager i KK1 hvor der ikke er tilknyttet en certificeret statiker.</p> <p>Med denne formulering får ansøgeren den tidligere bygværksprojekterendes rolle.</p>
Forslag til ændring:	<p>Stk. 2. Ansøgeren skal udpege en bygværksprojekterende, der for de bærende konstruktioner skal sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«</p>

Paragraf/ tekst:	<p>Punkt 26, §124</p> <p>Ordet "visse" udgår</p>
Kommentar:	<p>Dette er en skærpelse af kravene.</p> <p>Bør følge Bilag 8, kap. 5.1, 3. afsnit</p> <p><i>Ved naturligt ventilerede stalde, typisk stalde med åbne sider og kip, f.eks. stalde til kvæg og mink, vil det ikke være relevant med detektering og alarmering, da røg og varme ledes ud af bygningen via den naturlige ventilation. Hvis åbningerne opfylder kravene til termisk brandventilation, jf. afsnit 5.3.1.1, kan ABA-anlæg undlades.</i></p> <p>Ordet "visse" skal fastholdes, idet det ikke giver mening at installere ABA-anlæg i åbne staldbygninger. Det er således yderst relevant at fastholde den nuværende ordlyd.</p>
Forslag til ændring:	<p>Ingen ændring.</p> <p><i>Der skal i industri- og lagerbygninger samt for visse avlsbygninger i anvendelseskategori 1 installeres automatisk brandalarmanlæg for at sikre en tidlig alarmering af redningsberedskabet og for at sikre mod væsentlig brandspredning, såfremt:</i></p>

	<p>1) Bygningsafsnittet har et etageareal, der er større end 2.000 m², og der ikke er installeret et automatisk sprinkleranlæg.</p> <p>2) Bygningsafsnittet har et etageareal, der er større end 5.000 m², og en stablingshøjde på mere end 10 m.</p>
--	---

Paragraf/ tekst:	<p>Punkt 48, § 493</p> <p>Tekst i tilhørende bilag, Tabel 3</p>
Kommentar:	I Tabel 3 skal teksten tilrettes svarende til teksten i bekendtgørelsen.
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	<p>50. I § 494 indsættes som stk. 3:</p> <p>»Stk. 3. Dokumentation for de bærende konstruktioner skal være dækkende, konsistent, retvisende, samlet og udgøre et hele, herunder skal dokumentationen være:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Baseret på et fælles grundlag for alle konstruktionsafsnit. 2) Baseret på entydige og sammenhængende konsekvensklasser, konstruktionsklasser og konstruktionsafsnit. 3) Baseret på entydige og sammenhængende grænseflader mellem konstruktionsafsnit. 4) Entydig struktureret, så beskrivelsen af konstruktionernes virkemåde udgør et hele. 5) Kontrolleret og kontrollen dokumenteret jf. kapitel 30. 6) I overensstemmelse med det færdige byggeri inklusive ændringer under projektering og udførelse. 7) I overensstemmelse med forudsætninger for indplacering i konstruktionsklasse
Kommentar:	Her bør beskrives at stk. 3 gælder for alle byggerier, dvs. KK1 – KK4, således der sikres entydighed og elimineres tvivl.
Forslag til ændring:	<p>Stk. 3. Dokumentation for de bærende konstruktioner i KK1 – KK4 skal være dækkende, konsistent, retvisende, samlet og udgøre et hele, herunder skal dokumentationen være:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) .....

Paragraf/ tekst:	<p>51. § 497 affattes således:</p> <p>»§ 497. For byggeri omfattende konstruktioner eller konstruktionsafsnit, som er indplaceret i konstruktionsklasse 2-4, skal bygningsejeren sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«</p>
Kommentar:	Jf. nr. 7 §16 var det ansøgeren – her står der bygningsejeren. Det er ikke entydigt.

Forslag til ændring:	skal ansøgeren udpege en bygværksprojekterende , der sikrer at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«
----------------------	--

Fra: [Maria Emilie Kaas-Petersen](#)
Til: [ts.info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: Sv: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263 (MFVM Id nr.: 5425041)
Dato: 12. oktober 2020 11:52:00

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Miljø- og Fødevareministeriets departement har ingen bemærkninger til høringen.

Det bemærkes dog, at høringen også er sendt til ministeriets styrelser i form af Fiskeristyrelsen, Fødevarestyrelsen, Landbrugsstyrelsen, Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen, som selv melder eventuelle bemærkninger tilbage.

Venlig hilsen

Maria Emilie Kaas-Petersen
Student | Koncern Jura
+45 20 16 47 37 | maeka@mlvm.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet | Slotsholmsgade 12 | 1216 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | mlvm@mlvm.dk | https://url12.mailanyone.net/v1/?m=1kRuUn-0001Gs-4D&i=57e1b682&c=wVHjHGyb82JO-fZCvpYMqIFOhAvrd-_n1Bb1oKxsdOnE1OZJMPQ75GSGSbieb23pRMmN_vN8ysGXpbcUDi5Y8Nq_gPYdIAVb7UXj3KcmPB196wtbQnZSnNBwUoag4MGHHRz2xYwS1EMC6MJEZTmuRmOsj3FqNDm1HdROGe7Mvri83uuYK1eCylvzp3BVG0Jve4WYqmJA7od2xNz_1jrToA

[Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#)

Til: Styrelse: Trafikstyrelsen (info@trafikstyrelsen.dk)
Fra: Michelle Stubberup Jacobsen (mstu@tbst.dk)
Titel: Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263
Sendt: 08-10-2020 12:04:31

Hermed fremsendes udkast til følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

Eventuelle bemærkninger bedes fremsendt til info@tbst.dk, cc. til mstu@tbst.dk og tfr@tbst.dk **senest torsdag den 5. november 2020**, mærket j.nr. BS0400-00263.

Høringsmaterialet kan også ses på Høringsportalen på følgende link <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64404>.

Med venlig hilsen

Michelle Stubberup Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Kontor for byggen

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Carsten Niebuhrs Gade 43
DK-1577 København V

Tlf.: +45 4178 0526
E-mail: mstu@tbst.dk

Fra: [Anders Eklund](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Torben Agerkilde](#)
Emne: Høringssvar - j.nr. BS0400-00263
Dato: 6. november 2020 12:28:59

Svar fra Region Midtjylland.

Vi har gennemgået udkast til ændring af bekendtgørelsen om bygningsreglementet 2018 (BR-18), og kan bifalde de foreslåede ændringer.

Med venlig hilsen

Anders Eklund

Projektleder/bygningskonstruktør BTH

Mobil +45 2134 5468

anders.eklund@stab.rm.dk

Koncernøkonomi/Byggeri og Ejendomme • Region Midtjylland
Skottenborg 26 • DK-8800 Viborg

www.rm.dk

Se Region Midtjyllands hjemmeside for byggeri: www.byggeri.rm.dk

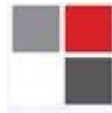
Fra: [Sven Urban Hansen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#); [Kasper Skov-Mikkelsen](#); [Elisabeth Kierkegaard](#); [Peter Hofman-Bang](#)
Emne: Høringssvar vedr. ændringsbekendtgørelse BR 18 j.nr BS0400-00263
Dato: 4. november 2020 10:23:59
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[Høringssvar SikkerhedsBranchen - Ændringsbekendtgørelse BR 18 efterår 2020.pdf](#)

SikkerhedsBranchen takker for lejligheden til at udtale sig om udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018.

Høringssvar vedhæftet.

Med venlig hilsen
SikkerhedsBranchen
Sven Urban Hansen
Chefkonsulent

Roskildevej 22, 2620 Albertslund

Telefon: 36 49 40 80
Mobil: 40276080
E-mail: suh@sikkerhedsbranchen.dk
Web: www.sikkerhedsbranchen.dk

SikkerhedsBranchen er sekretariat for [BrandBevægelsen](#)

Høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

SikkerhedsBranchen, Roskildevej 22, 2670 Albertslund

Sven Urban Hansen, suh@sikkerhedsbranchen.dk , 40276080

Generelle bemærkninger:

SikkerhedsBranchen takker for lejligheden til at udtale sig om udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	<p>§ 135, stk. 1, affattes således:</p> <p>»Stk. 1. For bygningsafsnit i risikoklasse 2-4 skal funktionsafprøvning og kontrol for følgende brandtekniske installationer foretages af et akkrediteret inspektionsorgan, der er akkrediteret i henhold til DS/EN/ ISO/IEC 17020 – Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Automatisk brandalarmanlæg, ABA-anlæg. 2) Automatisk brandventilationsanlæg, ABV-anlæg. 3) Automatisk sprinkleranlæg, AVS-anlæg. 4) Automatisk tryksætningsanlæg, ATA-anlæg. 5) Brandmandselevator. 6) Flugtvejs- og panikbelysningsanlæg. 7) Varslingsanlæg.«
Kommentar:	<p>Hvad er bevæggrunden for at fjerne Automatiske rumslukningsanlæg (ARS-anlæg) og Iltreduktionsanlæg fra listen over anlæg, hvor der skal foretages funktionsafprøvning af et akkrediteret inspektionsorgan?</p>

	<p>ARS-anlæg installeres primært til brandsikring af tekniske installationer herunder tekniske installationer placeret i kritisk infrastruktur. ARS-anlæg bliver i stigende grad tillige brugt som slukningsanlæg på plejeinstitutioner, som alternativ til transportable vandtågeanlæg. Der arbejdes desuden med projekter, hvor ARS-anlæg projekteres til at erstatte trapperumssprinkling.</p> <p>Iltreduktionsanlæg kan jf. kap. 5.10 i bilag 12 til Bygningsreglementets vejledning til kap. 5 – Brand bruges som et alternativ til sprinkleranlæg for at begrænse omfanget af en brand.</p> <p>Hvis ARS-anlæg og Iltreduktionsanlæg er installeret som et alternativ til ABA/AVS-anlæg, så bør disse være omfattet af de samme regler for så vidt angår krav til funktionsafprøvning af akkrediteret inspektionsorgan.</p> <p>SikkerhedsBranchen har tidligere gjort opmærksom på, at der i bilag 12 til Bygningsreglementets vejledning til kap. 5 – Brand bør tilføjes et afsnit der omhandler rumslukningsanlæg</p>
Forslag til ændring:	<p>24. § 135, stk. 1, affattes således:</p> <p>»Stk. 1. For bygningsafsnit i risikoklasse 2-4 skal funktionsafprøvning og kontrol for følgende brandtekniske installationer foretages af et akkrediteret inspektionsorgan, der er akkrediteret i henhold til DS/EN/ ISO/IEC 17020 – Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Automatisk brandalarmanlæg, ABA-anlæg. 2) Automatisk brandventilationsanlæg, ABV-anlæg. 3) Automatisk sprinkleranlæg, AVS-anlæg. 4) Automatisk tryksætningsanlæg, ATA-anlæg. 5) Brandmandselevator. 6) Flugtvejs- og panikbelysningsanlæg. 7) Varslingsanlæg. « <p>Såfremt Automatisk rumslukningsanlæg (ARS-anlæg) og Iltreduktionsanlæg er installeret som et alternativ til ABA/AVS-anlæg, er brandsikringsanlæggene underlagt samme regler for funktionsafprøvning og kontrol.</p>

Paragraf/ tekst:	§ 141, stk. 3, affattes således:
Kommentar:	Samme bemærkning som til § 135 stk. 1
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	I § 121 indsættes som <i>stk. 2</i> og <i>stk. 3</i> : » <i>Stk. 2.</i> I bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m ² , som er indrettet til avlsbygninger, skal der være brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.
Kommentar:	Det skal sikres, at det brandslukningsmateriel der henvises til, har samme slukningseffekt som slangevinder. Det ses ofte at spuleslanger er udført som højtryksslanger. Disse bliver uden effekt, hvis strømforsyning til højtrykspumpe svigter. Ligeledes ses spuleslanger udført på almindelige vandinstallationer, hvor der ikke nødvendigvis vil være den nødvendige vandydelse og kastelængde på vandet.
Forslag til ændring:	I § 121 indsættes som <i>stk. 2</i> og <i>stk. 3</i> : » <i>Stk. 2.</i> I bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m ² , som er indrettet til avlsbygninger, skal der være brandslukningsmateriel med en slukningseffekt svarende til de krav der stilles til slangevinder , så der kan foretages en indledende slukning.

Fra: [Amalie Hedeager Bruun](#)
Til: [Is Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: Høringsvar til udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18) (B50400-00263)
Dato: 5. november 2020 20:31:45
Vedhæftede filer: [imaos002.png](#)

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Skatteministeriet har ingen bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18).

Med venlig hilsen

Amalie Hedeager Bruun
Fuldmægtig
Ejendomme, Boer og Gevinster

Tel. +45 72 37 03 86
Mail ABru@skm.dk

Skatteministeriet

Skatteministeriet/Ministry of Taxation
Nicolai Eigtveds Gade 28
DK 1402 - København K

Mail skm@skm.dk
Web https://url12.mailanyone.net/v1/?m=1kakz0-0006Dv-5N&i=57e1b682&c=tylNQ7IDqDcy5As0wFnqLswiHYpbkW-WisTUYrIfQNZ64Vf99RWZ7PbBzRGftYOft86YLLpqvyZmBIT5m1IEuWBocCeniXBXgQZUWkWD_xUhjYV24dE8nhrwBtXE5oTaiyizF2gU_0SbFgDXVI6M44TNXyLnoZkGMWwxydtsQV2fZE37sTkXMgoL_QpyV7U2xpMkbQ6HS5iK-RxjD7Ow

[Sådan behandler vi persondata](#)

Fra: [Oliver Hulehøj Hjerlesen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: Svar på høring vedrørende j.nr. BS0400-00263 (SIM Id nr.: 331125)
Dato: 3. november 2020 18:31:11

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har ved e-mail af 8. oktober 2020 anmodet Social- og Indenrigsministeriet om eventuelle bemærkninger til høringen med jeres journalnummer BS0400-00263.

Det meddeles herved, at Social- og Indenrigsministeriet ikke har bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Oliver Hulehøj Hjerlesen

Studentermødshjælper
Forvaltningsjura, Departementet
Mobil: +45 72 28 25 29
Mail: olhh@sim.dk

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 72 28 24 00
www.sim.dk

Sådan behandler vi personoplysninger

Fra: [Nina Seierup von Ahnen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: Høringssvar fra Statikeranerkendelsesudvalget - mærket j.nr. BS0400-00263
Dato: 28. oktober 2020 09:08:53
Vedhæftede filer: [STA høringssvar BR18 nov 2020.pdf](#)

Hejsa

Hermed fremsendes høringssvar fra Statikeranerkendelsesudvalget til "Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)"

Med venlig hilsen
Nina Seierup von Ahnen

Nina Seierup von Ahnen

Udvalgssekretær

Ingeniørforeningen, IDA
Kalvebod Brygge 31-33
1780 København V
Tlf.: 33 18 48 48
Direkte: 33 18 46 41
Mobil: 61 61 08 72
nse@ida.dk
ida.dk

IDA - Et fællesskab, der realiserer potentialet i teknologi og viden. [Læs IDAs vision](#)

IDA er stiftende partner af [Engineer the future](#).

Denne e-mail og enhver vedhæftet fil er fortrolig og alene tiltænkt modtageren. Såfremt De ikke er rette modtager, vil adgang til e-mailen være ubeføjet, og enhver udnyttelse eller videregivelse af e-mailens indhold være uretmæssig og potentielt i strid med lovgivningen. Såfremt De ikke er rette modtager, bedes De venligst omgående underrette os og derefter slette e-mailen og enhver vedhæftet fil. På forhånd tak.

The information in this email and any attachment is confidential and may be legally protected. It is intended solely for the addressee. Access to this email by anyone else is unauthorised. If you are not the intended recipient, any disclosure or actions taken as a result of the information in this email is prohibited and may be unlawful. If you are not the intended recipient, please notify us immediately and then delete this e-mail and any attachment. Thank you.

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Statikeranerkendelsesudvalget

v/ Ingeniørforeningen i Danmark (IDA)

Kalvebod Brygge 31-33

1780 København V.

Kontakt: Niels-Jørgen Aagaard (formand)

Dato: 28. oktober 2020

Generelle bemærkninger:

Statikeranerkendelsesudvalget takker for muligheden for at give svar på høring om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 jf. høringsbrev af 8. oktober 2020.

Tekstnære bemærkninger:

§24-29 overskrift	<i>Anvendelse af anerkendt statiker i konstruktionsklasse 2-4 til og med den 1. januar 2022.</i>
Kommentar:	<p>Statikeranerkendelsesudvalget konstaterer den ønskede forlængelse, og vil tilrettelægge sit virke efter dette.</p> <p>Vi gør opmærksom på, at Anerkendelsesudvalget har en overvågningspligt jf. ordningens håndbog. Dette sker ved fornyelse af anerkendelser, udvidet vurdering af udvalgte anerkendte statikeres virke samt ved bedømmelse af klager over anerkendte statikeres virke. Anerkendte statikere, som virker efter bestemmelserne i §24-29 skal overvåges efter andre kriterier end anerkendte statikere, der virker efter de tidligere regler, og som fortsætter arbejdet med byggesager, som behandles efter disse. Samlet set betyder dette, at</p>

	<p>Anerkendelsesudvalgets arbejde er stigende set i forhold til antallet af anerkendte statikere.</p> <p>Vi må endvidere gøre opmærksom på, at Anerkendelsesordningen under den igangværende afvikling af ordningen kører med budgetterede underskud. Vi forventer, at ordningen principielt fortsætter indtil sidste byggesag, som behandles efter denne, er afsluttet; måske om 3-5 år. Det akkumulerede underskud stiger i takt med forlængelse af ordningen, og dette reducerer ordningens egenkapital hurtigere end ellers forudset. Det kan derfor blive nødvendigt med en drøftelse af sikring af driften i den sidste del af afviklingsperioden; især set i lyset af den forlængede overgangsperiode.</p>
Forslag til ændring:	Ingen

Kapitel 28 §494 stk. 3	<i>Dokumentationen for de bærende konstruktioner skal være dækkende, konsistent, retvisende, samlet og udgøre et hele</i>
Kommentar:	<p>Det tidligere kapitel 31 er nu erstattet af denne bestemmelse, som i princippet kræver de samme opgaver udført, som var pålagt den bygværksprojekterende i kapitel 31. Formuleringerne er dækkende, men meget abstrakte og funktionsorienterede.</p> <p>For at sikre en fornuftig praksis fremadrettet, bør der derfor udarbejdes en klar og kort vejledning, som</p> <ul style="list-style-type: none"> - anfører udpegning af en bygværksprojekterende som en mulig og fornuftig løsning for bygningsejeren - lister de nødvendige opgaver for sikring af dokumentations kvalitet; gerne baseret på opgavelisten fra det tidligere kapitel 31 - henviser for yderligere detaljer til SBI-anvisning 271
Forslag til ændring:	Ny vejledning pr. 1. januar 2021.

Kapitel 31 §529-530	Kapitel 31 om Bygværksprojekterende udgår
Kommentar:	Statikeranerkendelsesudvalgets mangeårige erfaring med projekter, som lægges til grund for ansøgning om statikeranerkendelse er desværre, at praksis med at samle og sikre at den statiske dokumentation udgør et hele, er desværre ikke særlig god. Alt for mange projekter er mangelfulde og

	<p>fejlbehæftede. Anerkendelsesudvalget har oplevet en betydelig forbedring i kvaliteten af dokumentation for det bærende konstruktion med indførelse af krav om bygværksprojekterende.</p> <p>På denne baggrund beklager udvalget, at man foreslår at afvikle dette krav i BR, og ser ikke dette som noget, der understøtter en god udvikling i byggeriet.</p> <p>Det anføres i høringsbrevet, at <i>"Dette kapitel ophæves for at skabe mulighed for øget fleksibilitet i måden, hvorpå et byggeri organiseres"</i>. Anerkendelsesudvalget må se dette som en misforståelse. Hvis der ikke i praksis er en og kun en organisation, der sikrer sammenhæng i den statiske dokumentation vil sikkerheden i byggeriet reduceres; hvad man kalder denne ene organisation er ligegyldigt. Hvis ophævelsen af dette kapitel faktisk leder til øget fleksibilitet, som det hævdes, vil det være fordi nogle bygherrer undlader at udpege en enkelt organisation til at løse den bygværksprojekterendes opgaver, hvorved sikkerheden reduceres!</p> <p>Anerkendelsesudvalget ser dette som en uheldig udvikling, som – hvis den virker efter hensigten – uundgåeligt vil reducere sikkerheden i byggeriet.</p>
Forslag til ændring:	-

Fra: [Peter Pouplier](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [SDFE - Direktionssekretariat](#); [Kalle Grøntved Jeppesen](#); [Jørgen Grum](#); [Jens Brandt Sørensen](#)
Emne: Høringssvar fra SDFE - bygningsreglement
Dato: 3. november 2020 09:59:00
Vedhæftede filer: [Høringssvar - bygningsreglementet.DOCX](#)

Kære Michelle Stubberup.

Vedlagt høringssvar til udkast til ændring af bygningsreglementet.
Som drøftet telefonisk uddyber vi gerne høringssvaret.

Med venlig hilsen

Peter Pouplier
Chefkonsulent
Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering
ppo@sdfе.dk
mobil 22952031

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

Peter Pouplier, chefkonsulent, ppo@sdfc.dk, 22952031

Generelle bemærkninger:

I Vejledning om geografi i lovgivningen, der er udarbejdet af Digitaliseringsstyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering juli 2020, anbefales det generelt at knytte geografisk stedbestemmelse i bekendtgørelser til eksisterende offentlige datasæt.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	<p>Ændring nr. 32 og 34</p> <p>§ 177, nyt nr. 3)</p> <p>Mod vej må højden ikke være over 0,4 x afstanden til modstående vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.</p> <p>Og</p> <p>§ 178, nyt nr. 5)</p> <p>Mod vej må højden ikke være over 1,0 x afstanden til nærmeste vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.</p>
Kommentar:	<p>I de to bestemmelser foreslås introduceret flere nye begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modstående vejlinje • Nærmeste vejlinje

	<ul style="list-style-type: none"> • Linje for vejens udvidelse <p>Det fremgår ikke, om de nye begreber referer til eksisterende begreber fra vejloven eller udstykningsloven, eller om der refereres til eksisterende objekttyper i fællesoffentlige datasæt som f.eks. GeoDanmark, Matrikelkortet og Vejdirektoratets datasæt</p> <p>Der findes i disse datasæt betegnelser, som ikke nødvendigvis dækker over det samme, f.eks. udlagt vej, vejbyggelinje, vejkant og vejmidte.</p>
Forslag til ændring:	<p>Med henblik på at bygningsreglementets regler i videst mulig omfang kan administreres digitalt anbefales det, at stedbestemmelser i reglerne så vidt muligt relateres til eksisterende fællesoffentlige datasæt og at det forud herfor er afklaret med dataejer, at det eller de pågældende datasæt besidder de forudsatte egenskaber og således egner sig til digital administration af reglerne.</p>

Fra: [Line Brendstrup](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Birger Tannebæk Christiansen](#)
Emne: J.nr. BS0400-00263 - Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)
Dato: 5. november 2020 11:33:59
Vedhæftede filer: [image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[Høringssvar_Jnr_BS0400-00263 TEKNIQ Arbejdsgiverne.pdf](#)

Se venligst vedlagte høringssvar.

Med venlig hilsen

Line Brendstrup, Sekretær

TEKNIQ ARBEJDSGIVERNE

lbr@teknik.dk | https://url12.mailanyone.net/v1/?m=1kacRn-0001oE-6E&i=57e1b682&c=G9-U8ioRAzHj75Kb8NKw7OLOEyG5UfNbuDesHOD6tzHOJjEbOIN7love1DhclK3YWThOZz8ol1wPXdheBf4W943h2dpjJZvN8CW0Agu3mDdH03gfahEBDGPbd6qHXDYSLiwR9P1eMgrwiRXTIyYoxAUrfwaOQ1peezyoR0RO82I8w56Ktlt8_JNKDakRczMfbWL3sJWok02lGYZdWqgozANjip-GGLh4Z81JuLN_is;
Telefon: +45 4343 6000 | Direkte: +45 7742 4248
Paul Bergsøes Vej 6 | 2600 Glostrup | Magnoliavej 2-4 | 5250 Odense SV

TEKNIQ Arbejdsgiverne - Industri & Installation repræsenterer 4.100 virksomheder inden for el, vvs og metal med i alt 55.000 medarbejdere og en samlet omsætning på omkring 60 mia. kr.

Høringssvar fra TEKNIQ Arbejdsgiverne

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

J.nr. BS0400-00263

Til: info@tbst.dk
Cc: mstu@tbst.dk

Afsender:
TEKNIQ Arbejdsgiverne
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Att.: Birger Tannebæk Christiansen (btc@teknig.dk)

Generelle bemærkninger:

TEKNIQ Arbejdsgiverne har modtaget ovennævnte udkast til høring og har følgende generelle bemærkninger:

Brand

Slangevinder

TEKNIQ Arbejdsgiverne ser med stor bekymring på, at Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen i udkast til ændringer, hvor der blandt andet foreslås, at bygningsafsnit i Anvendelseskategori 1, fx landbrugets avlsbygninger og visse industri- og lagerbygninger, undtages for kravene om automatisk sprinkleranlæg, og at kravet om slangevinde i avlsbygninger bortfalder.

TEKNIQ Arbejdsgiverne er ikke enig i Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens vurdering om, at ovennævnte lempelser vil medføre en samlet besparelse på ca. 34.000.000 kr. årligt for erhvervslivet og borgere.

TEKNIQ Arbejdsgiverne deltager gerne sammen med branchens øvrige aktører i en eventuel efterfølgende præsentation og drøftelse af opgørelsen.

Trafik-, Bolig- og Byggestyrelsen sammenligner i høringsbrevet af den 8. oktober 2020 en slangevinde med en spuleslange. Den sammenligning er som en dum vittighed, når der i bygningsreglement stilles særlige krav til installation, kontrol og funktionsafprøvning af brandtekniske installationer.

TEKNIQ Arbejdsgiverne opfordrer kraftigt Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, af hensyn til brandsikkerhed og dyrevelfærd, at annullere de ovenfor anførte foreslåede lempelser, og at §§ 121 og 123 forbliver uændrede.

Øvrige ændringer på brandområdet, herunder brandrådgiver

Til det mere positive, TEKNIQ Arbejdsgiverne er yderst tilfredse med udkastets resterende indhold og omfang, og vi ser flere gode takter i udkastet til ændringer vedrørende bygningers brandforhold.

TEKNIQ Arbejdsgiverne bakker med stor tilfredshed op om ændringen i § 20, der fremover vil indeholde en mere detaljeret og mere præcis beskrivelse af den certificerede brandrådgivers opgaver og ansvar i relation til kapitel 5, og at dokumentationen herfor er fyldestgørende.

Certificeringsordning for statikere

TEKNIQ Arbejdsgiverne bakker op om at forlænge overgangsordningen for anvendelsen af anerkendte statikere frem til 1. januar 2022 på baggrund af de beskrevne udfordringer med at få uddannet nok certificerede statikere.

TEKNIQ Arbejdsgiverne bakker ligeledes op om ændringen i § 16, der fremover vil indeholde en mere detaljeret og præcis beskrivelse af den certificerede statikers opgaver og ansvar ift. at sikre, at dokumentation er fyldestgørende, opfylder sit formål og er kontrolleret jf. kapitel 30.

Ventilation

Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne afgiver enslydende høringssvar på ventilationsområdet. Indledningsvis ønsker vi først og fremmest at slå fast, at et godt indeklima, er essentielt i forhold til at sikre beboere og brugeres overordnede trivsel og sundhed i bygninger.

Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne er oplyst om, at de aktuelt foreslåede ændringer til ventilationskapitlet indgår som første fase i en kommende gennemgribende revision af kapitel 22. Anden fase vil efter planen gennemføres i løbet af 2021. Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne har til det kommende revisionsarbejde af kapitel 22 udarbejdet et fælles oplæg.

For TEKNIQ Arbejdsgiverne og Blik- og Rørarbejderforbundet er det helt afgørende, at denne og den påtænkte senere revision af

bygningsreglementet ikke går på kompromis med eksisterende krav til indeklimaet.

Vi lægger særlig vægt på, at en ny regulering ikke må føre til en de facto forringelse af indeklimaet i bygninger, og særligt ikke i bygninger beregnet for beboelse, pasning, undervisning og generel offentlig adgang. Forudsætningen for fortsat at sikre et godt indeklima i bygninger er, efter vores fælles opfattelse, at kapitel 22 indeholder præcise minimumsværdier til relevante parametre for indeklimaet, herunder luftskifte, CO₂, temperatur, fugt mm., samt naturligvis at disse minimumsværdier dokumenteres, kontrolleres og efterleves i praksis.

Det anbefales derfor, at der udover de eksisterende værdikrav, som fremgår af bygningsreglementet i dag (hhv. krav til luftskifte og maksimalt CO₂-indhold i indeluften) tilføjes et nærmere bestemt værdikrav vedrørende luftfugtighed i kapitel 22.

Dokumentation af indeklima

Der findes i dag mulighed for løbende opsamling af indeklimadata. Der bør ved den kommende revision indføres krav om relevante indeklimadata for alle nye og renoverede bygninger, uanset valg af ventilationssystem. Der findes allerede lignende krav om måling af energiforbrug til større varmeproducerende anlæg og varmtvandsproduktion. En dataopsamling pålægger ikke bygningsejer en væsentlig ekstraudgift i forhold til den opnåede værdi i at befinde sig i en sund bygning, uanset om det er lokaler i beboelse, pasning, erhverv eller undervisning.

Undervisningsrum

I mere end en generation har undersøgelser på danske skoler vist, at indeklimaet er alt for ringe. I en undersøgelse fra Realdania og DTU fra 2017 er det dokumenteret, at bygningsreglementets grænse for CO₂-indhold i luften blev overskredet i 91 procent af undersøgte klasseværelser på et eller andet tidspunkt i løbet af skoledagen.

Et stort studie fra DTU i 2015 har desuden dokumenteret, at elever på skoler med et mekanisk ventilationsanlæg klarer sig statistisk signifikant bedre i de nationale test end elever på skoler, hvor man ikke har nogen ventilation og er henvist til manuel åbning af vinduerne.

Yderligere har en række aktører, herunder blandt andet Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne, i efteråret 2020

udgivet en rapport om indeklimaet i undervisningsrum, der underbygger sammenhængen mellem indeklima og indlæring.

Herudover henledes opmærksomheden på udtalelserne fra tre danske forskere fra henholdsvis DTU, Aarhus Universitet og Aalborg Universitet til Videnskab.dk den 8. september 2020, hvor det konkluderes, at situationen med Covid-19 har tydeliggjort behovet for dokumenteret luftskifte via ventilationssystem.

Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ Arbejdsgiverne mener derfor, at det er afgørende, at opholdsrum i daginstitutioner, undervisningsrum i skoler og lignende skal ventileres med et ventilationssystem, der sikrer et dokumenteret luftskifte i forhold til lokalets anvendelse, så der sikres et godt indeklima set over hele bygningens brugstid.

Erstatningsluft/udeluft

Der skal til en bygning sikres balanceret tilførsel af udeluft i forhold til det udsugede. Den indblæste udeluft må ikke medføre, at indeklimaet forringes unødigt i komfortzonen. Ved forceret udsugning, eksempelvis ved brug af emhætte, foreslås det at angive en acceptabel afvigelse af indeklimakrav som spidsbelastningssituation (svarende til funktionskrav i § 411 om temperatur på varmt brugsvand ved tapsted). Ved normal drift af ventilationssystem skal forudsat indeklima kunne fastholdes uanset vejrmæssige påvirkninger.

Driftsmæssig sikring af indeklimaet

Bygningsreglementet stiller i dag krav til bygning og installationer før ibrugtagning. Fastholdelse af de forudsatte værdier i den efterfølgende driftsfase ligger i hænderne på bygningsejeren.

Der bør fastsættes krav til årlig eftervisning af de forudsatte driftsparametre, herunder kontrol af føringsvejenes renholdelse. Dette er allerede et krav i henhold til DS 447, men fremgår ikke direkte af kravteksten i bygningsreglementet.

Mulighed for dispensation fra indeklimakrav

Det bør på linje med brand- og sikkerhedsbestemmelser i § 13, stk. 2 ikke være muligt at opnå dispensation fra bygningsreglementets sundhedsmæssige bestemmelser, der kan medvirke til forringelser i indeklimaet, herunder det dokumenterede luftskifte med komforttilpasset indblæsningsluft.

Afløb

Det noteres med tilfredshed, at det igen er seneste udgave af DS432, der angiver niveau for projektering og dimensionering af afløbsinstallationer.

Tekstnære bemærkninger

Paragraf/ tekst:	20.§ 121, nr. 1, affattes således: »1) Bygningsafsnit i anvendelseskategori 1, hvis etagearealet er større end 1.000 m ² , og som er indrettet til industri- eller lager.«
Kommentar:	Jævnfør begrundelse under generelle bemærkninger bør ændringen annulleres
Forslag til ændring:	Annulleres

Paragraf/ tekst:	21. I § 121 indsættes som stk. 2 og stk. 3: »Stk. 2. I bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m ² , som er indrettet til avlsbygninger, skal der være brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning. Stk. 3. Telte er ikke omfattet af stk. 1. I telte skal der dog opstilles brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.«
Kommentar:	Jævnfør begrundelse under generelle bemærkninger bør ændringen annulleres
Forslag til ændring:	Annulleres

Paragraf/ tekst:	23.§ 123, nr. 1, affattes således: »1) Bygningsafsnit i bygninger i én etage i anvendelseskategori 1, med et etageareal større end 2.000 m ² , med undtagelse af: a) Bygningsafsnit til kontor på højst 5.000 m ² . b) Bygningsafsnit i avlsbygninger. c) Bygningsafsnit til industri og lager med en brandbelastning på højst 250 MJ/m ² . d) Bygningsafsnit til industri og lager på højst 5.000 m ² , med en brandbelastning på højst 800 MJ/m ² .«
---------------------	---

Kommentar:	Jævnfør begrundelse under generelle bemærkninger bør ændringen annulleres
Forslag til ændring:	Annulleres

Paragraf/ tekst:	§ 443 stk. 2. Boligens grundluftsskifte skal tilvejebringes med et ventilationssystem. Hvis ventilationen foretages med et mekanisk ventilationsanlæg, skal dette have indblæsning i beboelsesrummene og udsugning i bad, wc-rum, køkken og bryggers. Ventilationsanlægget skal have varmegenvinding, der forvarmer indblæsningsluften. Såfremt et andet ventilationssystem anvendes, skal dette på en tilsvarende måde kunne opfylde bygningsreglementets krav og tillige skal det sikres at primærenergibehovet ikke forøges.
Kommentar:	Krav i § 443 stk. 2 til den indblæste luft i andre ventilationssystemer end det mekaniske ventilationsanlæg med varmegenvinding skal gøres tydeligere og sikres dokumenteret på samme niveau.
Forslag til ændring:	§ 443 stk. 2. Boligens grundluftsskifte skal tilvejebringes med et ventilationssystem, der skal have indblæsning i beboelsesrummene og udsugning i bad, wc-rum, køkken og bryggers. Anvendes et mekanisk ventilationsanlæg skal dette have varmegenvinding, der forvarmer indblæsningsluften. Ved anvendelse af andet ventilationssystem end balanceret mekanisk ventilationsanlæg med varmegenvinding, skal det dokumenteres, at ventilationssystemet lever op til samme kravniveau for indeklima og energi.

Paragraf/ tekst:	46. § 447, stk. 1, affattes således: »Opholdsrum i daginstitutioner, undervisningsrum i skoler og lignende skal ventileres med et ventilationssystem. Hvis ventilationen foretages med et mekanisk ventilationsanlæg, skal dette omfatte både indblæsning og udsugningsamt varmegenvinding, der forvarmer indblæsningsluften. Såfremt et andet ventilationssystem anvendes, skal dette på en tilsvarende måde kunne opfylde bygningsreglementets krav og tillige skal det sikres at primærenergibehovet ikke forøges.«
Kommentar:	Krav til den indblæste luft i andre ventilationssystemer end det mekaniske ventilationsanlæg med varmegenvinding skal gøres tydeligere og sikres dokumenteret på samme niveau.

Forslag til ændring:	<p>§ 447, stk. 1; Opholdsrum i daginstitutioner, undervisningsrum i skoler og lignende skal ventileres med et ventilationssystem, der sikrer et tilstrækkeligt luftskifte i forhold til lokalets anvendelse. Komforttilpasset indblæsningsluft skal tilføres opholdsrummet svarende til den udsugede luftmængde. Ved anvendelse af andet ventilationssystem end balanceret mekanisk ventilationsanlæg med varmegenvinding, skal det dokumenteres, at ventilationssystemet lever op til samme kravniveau for indeklime og energi.</p>
----------------------	--

Fra: [Jakob Henrik Juul](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#); [Nazareth Camilla B](#); [Inge Bordinggaard](#); [Kenneth Grønborg](#); [Christina Bejer-Andersen](#); [Michael Koktved](#); [Jakob Willer](#)
Emne: Høringssvar om bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18) - j.nr. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 16:05:44
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[oledata.mso](#)
[TI høringssvar om ændring af BR18.docx](#)

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Hermed fremsendes vedhæftet Teleindustriens bemærkninger til høringen om:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18) - j.nr. BS0400-00263

Med venlig hilsen

Jakob Juul
Chefkonsulent, Teleindustrien
e-mail: jhj@teleindu.dk
Mobil: 2133 3404

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Teleindustrien

Axeltorv 6, 3.sal,
1609 København V

Direktør Jakob Willer, jw@teleindu.dk, tlf. 20102365

Generelle bemærkninger:

Teleindustrien (herefter: TI) skal takke for, at TI nu er blevet høringspart og således har muligheden for at kommentere på høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (herefter: BR18) udsendt af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen (herefter: TBST).

Generelt finder TI ændringsforslagene hensigtsmæssige, og TI ser positivt på, at de administrative besparelser for borgere og erhvervslivet forventes at overstige 4 mio. kr. årligt ved ændring af risikoklasser, så flere bygninger i brandklasse 3 og 4 i stedet omfattes af brandklasse 1 og 2, samt flere bygning i brandklasse 2 i stedet omfattes af brandklasse 1.

Nedenfor vil Iis tekstnære bemærkninger fremgå.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	Ad § 1 nr. 1: 1. I § 4 indsættes efter nr. 7 som nr. 8:
---------------------	--

	»8) Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde som er omfattet af mastelovens § 1, stk. 2, nr. 4 og 5.«
Kommentar:	<p>TI hilser denne undtagelse jf. masteloven velkommen og finder den i tråd med målet om, at trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde skal lettes ved ikke at kræve tilladelse ved udrulning jf. Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/1070 om angivelse af karakteristika for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i henhold til artikel 57, stk. 2 i direktiv 2018/1972/EU om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R1070&from=DA</p> <p>Små trådløse adgangspunkter er altafgørende i forbindelse med den igangværende udrulningen af 5G-netværk for de mobile netværksoperatører – se blandt andet p. 42 i TI og andre organisationers tidligere høringssvar i forbindelse med høringssudkast til det europæiske kodeks (Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, lov om radiofrekvenser og forskellige andre love (Implementering af direktiv om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (omarbejdning) m.v.): http://www.teleindu.dk/wp-content/uploads/2020/07/hoeringssvar-telelov-juli-2020-DE-DI-ITB-TI.pdf</p>
Forslag til ændring:	

Paragraf/tekst:	<p>Ad § 1 nr. 7:</p> <p>»§ 16. Ved ansøgning om byggetilladelse til byggearbejder i konstruktionsklasse 2-4 skal der tilknyttes en certificeret statiker, der sikrer, at byggearbejdet er i overensstemmelse med kapitel 15, samt sikrer at dokumentation herfor er fyldestgørende, opfylder sit formål og er kontrolleret, jf. kapitel 30.</p> <p>Stk. 2. Ansøgeren skal for de bærende konstruktioner sikre, at den statiske dokumentation er samlet og koordineret, så dokumentationen udgør et hele, jf. § 494, stk. 3.«</p>
Kommentar:	<p>TI skal i tillæg venligst gøre opmærksom på, at det iflg. SBI 271, 3. udgave, afsnit 1.4.6 vedr. Ombygning, renovering og ændret anvendelse” anføres det ”Som udgangspunkt kan ændringer normalt anses for væsentlige, hvis der introduceres nye typer af lastvirkninger, eller det ved en indledende vurdering skønnes, at lastvirkninger ændres ud over en bagatelgrænse på 5 %.” .</p>

	<p>Dette krav omfatter i udgangspunktet også mobiloperatørernes bærekonstruktioner fastgjort i bygningens tagkonstruktion, men det er dog meget uklart, hvorledes den ekstra lastvirkning skal beregnes.</p> <p>Kravet om statiske vurdering og beregninger stilles meget tidligt i byggeprocessen (før byggeriet igangsættes), hvor forudsætningerne for vurderingen og beregningerne ikke altid er kendte og derfor risikerer at blive udarbejdet på et ufuldstændigt grundlag. I dag får mobiloperatørerne altid foretaget en statisk beregning ved indgriben i tagkonstruktionen, men denne ligger meget senere i byggeprocessen.</p>
Forslag til ændring:	<p>TI er af den opfattelse, at det vil være en stor administrativ lettelse og skabe sikkerhed for reglerne anvendelse, hvis anvendelsen af bagatelgrænsen på 5 % kan præciseres, således at den i praksis også kan anvendes på mobiloperatørernes bærekonstruktioner i lyset af det begrænsede indgreb/tilføjelse på bygningskonstruktionen, som mobiloperatørernes bærekonstruktioner medfører.</p> <p>Alternativt ser TI gerne, at mobiloperatørerne fritages fra kravet om beregning af den ekstra lastvirkning i SBI 271.</p>

Paragraf/ tekst:	<p>Ad §1 nr.11.</p> <p>11. Overskriften før § 24 affattes således: »Anvendelse af anerkendt statiker i konstruktionsklasse 2-4 til og med den 1. januar 2022«</p>
Kommentar:	<p>I BR18 overgik selve ansvaret for en korrekt byggesagsbehandling nu til bygherre. Kommunerne varetager nu alene en kontrolfunktion. Mobiloperatørerne støtter formålet med ændringen, som fremmer anvendelsen af ensartede og standardiserede løsninger, og hvor bygherrer påtager sig ansvaret for, at de anvendte konstruktioner er sikkerhedsmæssigt forsvarlige og for dokumentationen herfor</p>

	<p>Dog har det ændrede ansvar naturligt bevirket, at mobiloperatørerne skal benytte anerkendte eller certificerede statikere.</p> <p>Idet de fleste underentreprenører ikke tidligere hverken var anerkendte eller certificerede statikere, krævedes det nye ansvar ved ændringerne i BR18 et stort behov for hurtig opkvalificering og certificering af statikerne. Denne manglede kvalificering medførte en nærmest monopollignende tilstand i fht. udbud af primært certificerede statikere.</p> <p>Dertil kom, at flere kommuner fortsat kræver en certificeret statiker trods overgangsordningen samt at de fleste med kendskab til telebranchen var statikere og ikke anerkendte statikere.</p> <p>TI støtter således TBSTs forslag om at forlænge overgangsordningen for anerkendte statikere indtil udgangen af 2021 og henstiller til, at det offentlige (primært kommuner) alene stiller krav om anerkendt statiker i overgangsperioden.</p>
Forslag til ændring:	

Paragraf/tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Paragraf/tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Paragraf/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Fra: [Mette Brenda Bebe Byggesag Teknik & Miljø Vejle Kommune](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: j.nr. BS0400-00263 - høringssvar BR18
Dato: 5. november 2020 13:08:59
Vedhæftede filer: [Høringssvar BR18 pr. 1. januar 2021 - TBST j.nr. BS0400-00263.docx](#)

Hej,

Vedhæftet Vejle Kommunes svar til høringsudkast til ændringer til BR18 - TBST j.nr. BS0400-00263.

Venlig hilsen

Mette Brenda Bebe

Bygningskonstruktør | Byggesag & Industrimiljø
Teknik & Miljø | Kirketorvet 22, 7100 Vejle
T: 76 81 21 15 | Mobil: 24 85 31 53 | E: mebbe@vejle.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

Vejle Kommune, Teknik & Miljø

Kirketorvet 22, 7100 Vejle

Mette Brenda Bebe, mebbe@vejle.dk

Lise Steffensen, lismo@vejle.dk og Nanna Thomsen nasth@vejle.dk

Generelle bemærkninger:

Ændringen af det skrå højdegrænseplan, er en væsentlig ændring i byggeretten.

Formålet med ændringen er at sikre, at bebyggelse ved modsatsligene vejlinje ikke bliver påført gener i form af lystab og indblik.

Spørgsmålet er så om disse gener, kan stå over for muligheden for at bygge i vejskel ved bredde veje. Muligvis vil det give mindre gener til de omkringliggende ejendommen, men det vil medføre en væsentlig ændring af hvordan et området opleves og særlig i sommerhus områderne medfører en fortætning.

Dertil kommer det administrative og praksis for, hvordan man må bygge i et område. Nogle steder vil ændringen være en væsentlig opstramning og andre steder en lempelse. Uanset er en så væsentlig ændring af byggeretten en udfordring i udbyggede område.

Er man opmærksom på om præaccepteret løsninger for brand bør tilrettes så de følges af med ændringerne når primærbyggeri kan opføres i vejskel?

I forhold til ændringer på bestemmelser vedr. brandforhold, er bemærkninger skrevet under de respektive bestemmelser.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	<i>[Her bedes angivet præcist, hvilken bestemmelse, der konkret afgives kommentar(er) til ved angivelse af "Kapitel, paragraf,</i>
---------------------	--

	<p>stykke, nummer og litra, fx "Kapitel 26, § 489, stk. 1, nr. 1, litra a").</p> <p><i>I det omfang et konkret tekstafsnit foreslås erstattet eller ændret, bedes afsnittet fra høringsudgaven indsættes her.]</i></p>
Kommentar:	<i>[Her bedes konkrete kommentarer til afsnittet i høringsudgaven anført.]</i>
Forslag til ændring:	<p><i>[Her bedes angivet konkrete forslag til tekst, som efter høringspartens opfattelse bør erstatte/ supplere/ uddybe teksten i høringsudgaven.</i></p> <p><i>Er der behov for yderligere kommentarfelter, kan de blot kopieres og indsættes nederst.]</i></p>

Paragraf/ tekst: Nr. 21	<p>§ 121 indsættes som stk. 2 og stk. 3:</p> <p>»Stk. 2. I bygningsafsnit i anvendelseskategori 1 med et etageareal større end 1.000 m², som er indrettet til avlsbygninger, skal der være brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.</p>
Kommentar:	<p>De præ-accepterede løsninger, Bilag 8 til Bygningsreglementets vejledning til kap. 5 – Brand Præ-accepterede løsninger for brandsikring af Jordbrugserhvervets avls- og driftsbygninger samt væksthuse til produktionsformål, bør justeres. Her fremgår det af afsnit 5.2 at der skal installeres slangevinder. Af høringsbrev fra 8-10-2020 fremgår det, at der ofte er andet brandslukningsmateriel, eksempelvis spuleslanger. Vi er i Vejle Kommune ofte blevet mødt af et ønske om at bruge avlsbygningers højtryksanlæg som erstatning for slangevindere. Det har vi flere gange accepteret, dog under forudsætning af at selve højtryksanlægget er placeret i selvstændig brandmæssig enhed, og at der er slange placeret ved hvert udtag således der er en sikring for at anlægget fungerer, også ved evt. brand i avlsbygningen, og at der altid er en slange i nærheden (inden for hensigtsmæssig afstand)</p>
Forslag til ændring:	<p>De præaccepterede løsninger bør indeholde retningslinjer for hvad der er acceptabelt/præ-accepteret – også for at sikre korrekt indplacering i brandklasse, der jo er afhængig af om de præ-accepterede løsninger overholdes.</p>

Paragraf/ tekst: Nr. 21	§ 121 indsættes som stk. 2 og stk. 3: Stk. 3. Telte er ikke omfattet af stk. 1. I telte skal der dog opstilles brandslukningsmateriel, så der kan foretages en indledende slukning.«
Kommentar:	Det bør præciseres om der er tale om alle telte, både midlertidige forsamlingsstelte og permanente telte til lager- og industriformål?
Forslag til ændring:	Bestemmelsen bør præciseres ift. hvilke telte der er tale om – med mindre der er tale om alle formere for telte. Relevante præ-accepterede løsninger bør indeholde retningslinjer for hvad der er tilstrækkeligt så der kan foretages en indledende slukning - også for at sikre korrekt indplacering i brandklasse, der jo er afhængig af om de præ-accepterede løsninger overholdes.

Paragraf/ tekst: Nr. 25	§ 123 indsættes som stk. 2: »Stk. 2. Telte med en brandbelastning på højst 800 MJ/m ² etageareal er ikke omfattet af stk. 1.«
Kommentar:	Er midlertidige forsamlingsstelte omfattet? Det bør præciseres hvilke type telte der er tale om – er det også gældende for midlertidige forsamlingsstelte?
Forslag til ændring:	»Stk. 2. Telte til industri- og lagerformål med en brandbelastning på højst 800 MJ/m ² etageareal er ikke omfattet af stk. 1.«

Paragraf/ tekst: Nr. 28	§ 135, stk. 1, affattes således: »Stk. 1. For bygningsafsnit i risikoklasse 2-4 skal funktionsafprøvning og kontrol for følgende brandtekniske installationer foretages af et akkrediteret inspektionsorgan, der er akkrediteret i henhold til DS/EN/ ISO/IEC 17020 – Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer: 1) Automatisk brandalarmanlæg, ABA-anlæg. 2) Automatisk brandventilationsanlæg, ABV-anlæg. 3) Automatisk sprinkleranlæg, AVS-anlæg. 4) Automatisk tryksætningsanlæg, ATA-anlæg 5) Brandmandselevator.
-----------------------------------	---

	<p>6) Flugtvejs- og panikbelysningsanlæg.</p> <p>7) Varslingsanlæg.«</p>
Kommentar:	<p>Det virker uhensigtsmæssigt at bestemmelsen fortsat er gældende for risikoklasse, og ikke brandklasse. Mange industri og lagerbygninger kan indplaceres i risikoklasse 1, da max. brandbelastning er 1600 MJ/m² jf. BR18 bilag 1 tabel 2 (meget høj brandbelastning – op til ILK3). Ofte indplaceres de i brandklasse 2, bla. pga</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. størrelse >600 m², og kan således ikke være i brandklasse jf. §493, eller 2. fordi der er installeret automatisk brandventilation på grund af bærende konstruktioner af ubeskyttet stål, eller rum større end 1000 m² – kan ikke være i brandklasse 1 med brandtekniske installationer (ud over simple anlæg) 3. Krav om automatisk brandalarmanlæg jf. § 124 – bygningsafsnit større end hhv. 2000 og 5000 m² 4. Krav om sprinkleranlæg jf. § 123 <p>Mange af bygningerne kan indplaceres i risikoklasse 1 pga. brandbelastning max. 1600 MJ/m², men i brandklasse 2, jf. ovenstående, eller måske 3 hvis ikke de relevant præ-accepterede løsninger følges.</p> <p>Af § 124 fremgår det at bestemmelsen er med til at sikre en tidlig alarmering af redningsberedskabet.</p> <p>Af mange tilslutningsbetingelser fra/til redningsberedskaberne, fremgår det at det er en betingelse for alarmoverførsel, at der foretages akkrediteret inspektion af anlæggene, herunder 1. inspektion før anlægget kan tages i brug. Vi er bekendt med at beredskaberne arbejder på en samlet løsning ift. tilslutningsbetingelser. Det kunne evt. afklares mellem Beredskabsstyrelsen og TBST, om det vil være hensigtsmæssigt at kravet om akkrediteret inspektion fremgår af bestemmelserne i Bygningsreglementet.</p> <p>Fastholdes bestemmelsen i forhold til at det er risikoklassen der sætter rammerne for hvornår der skal foretages akkrediteret inspektion, er det med risiko for at bygherre overtager en anlæg der ikke er fejlfrit. 1. inspektionerne fra de akkrediterede inspektionsorganer må "kun" indeholde "C" fejl.</p>
Forslag til ændring:	<p>§ 135, stk. 1, affattes således:</p> <p>»Stk. 1. For bygningsafsnit i brandklasse 2-4 skal funktionsafprøvning og kontrol for følgende brandtekniske</p>

	installationer foretages af et akkrediteret inspektionsorgan, der er akkrediteret i henhold til DS/EN/ ISO/IEC 17020 – Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer
--	---

Paragraf/ tekst: Nr. 29	<p>§ 141, stk. 3, affattes således:</p> <p>»Stk. 3. For bygningsafsnit i risikoklasse 2-4 skal den løbende funktionsafprøvning og kontrol af følgende brandtekniske installationer foretages af et akkrediteret inspektionsorgan, der er akkrediteret i henhold til DS/EN/ISO/IEC 17020 - Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Automatisk brandalarmanlæg, ABA-anlæg. 2) Automatisk brandventilationsanlæg, ABV-anlæg. 3) Automatisk sprinkleranlæg, AVS-anlæg. 4) Automatisk tryksætningsanlæg, ATA-anlæg. 5) Brandmandselevator. 6) Flugtvejs- og panikbelysningsanlæg. 7) Varslingsanlæg.«
Kommentar:	<p>Det virker uhensigtsmæssigt at bestemmelsen fortsat er gældende for risikoklasse, og ikke brandklasse. Mange industri og lagerbygninger kan indplaceres i risikoklasse 1, da max. brandbelastning er 1600 MJ/m² jf. BR18 bilag 1 tabel 2 (meget høj brandbelastning – op til ILK3). Ofte indplaceres de i brandklasse 2, bla. pga</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. størrelse >600 m², og kan således ikke være i brandklasse jf. §493, eller 6. fordi der er installeret automatisk brandventilation på grund af bærende konstruktioner af ubeskyttet stål, eller rum større end 1000 m² – kan ikke være i brandklasse 1 med brandtekniske installationer (ud over simple anlæg) 7. Krav om automatisk brandalarmanlæg jf. § 124 – bygningsafsnit større end hhv. 2000 og 5000 m² 8. Krav om sprinkleranlæg jf. § 123 <p>Mange af bygningerne kan indplaceres i risikoklasse 1 pga. brandbelastning max. 1600 MJ/m², men i brandklasse 2, jf. ovenstående, eller måske 3 hvis ikke de relevant præ-accepterede løsninger følges.</p>

	<p>Af § 124 fremgår det at bestemmelsen er med til at sikre en tidlig alarmering af redningsberedskabet.</p> <p>Af mange tilslutningsbetingelser til redningsberedskaberne, fremgår det at det er en betingelse for alarmoverførsel, at der foretages årlig akkrediteret inspektion af anlæggene. Vi er bekendt med at beredskaberne arbejder på en samlet løsning ift. tilslutningsbetingelser. Det kunne evt. afklares mellem Beredskabsstyrelsen og TBST, om det vil være hensigtsmæssigt at kravet om årlig akkrediteret inspektion fremgår af bestemmelserne i Bygningsreglementet.</p> <p>Fastholdes bestemmelsen i forhold til at det er risikoklassen der sætter rammerne for hvornår der skal foretages akkrediteret inspektion, er det med stor sandsynlighed at mange anlæg ikke bliver serviceret i henhold til gældende bestemmelser – akkrediteret inspektion er en fortrinlig sikring i forhold til opfølgning på om anlæg serviceres og er funktionsdygtige – hvis der er afvigelser bliver beredskaber og kommuner orienteret, og får mulighed for at følge op.</p>
Forslag til ændring:	<p>§ 141, stk. 3, affattes således:</p> <p>»Stk. 3. For bygningsafsnit i brandklasse 2-4 skal den løbende funktionsafprøvning og kontrol af følgende brandtekniske installationer foretages af et akkrediteret inspektionsorgan, der er akkrediteret i henhold til DS/EN/ISO/IEC 17020 - Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer</p>

Paragraf/ tekst: Nr. 32	<p>§177 stk.3</p> <p>I § 177 indsættes efter nr. 2 som nr. 3:</p> <p>Mod vej må højden ikke være over 0,4 x afstanden til modstående vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.</p>
Kommentar:	<p>Denne tilføjelse vil ikke ændre på muligheden for at opføre byggeri i vejskel, såfremt at vejen har en hvis bredde - er man opmærksom på dette?</p> <p>Det kan være svært at få oplyst/udregnet den rette afstand.</p> <p>Det er vigtigt at det defineres hvor modstående vejside regnes fra. Er det fortovs kant eller skel mod vej hos genboen? Og hvad</p>

	hvis der ikke er noget fortov? Dette bør præciseres således det ikke bliver en vurdering fra gang til gang.
Forslag til ændring:	Måske 1,4 x afstand til eget vejskel som ved skrå højdegrænseplan er lige så brugbar. Altså bare tilføje "og vej" i §177 stk. 1. Dette vil dog medføre en del udfordringer i udbyggede området, hvor man før har haft en større frihed mod vej.

Paragraf/ tekst: Nr. 33+34	§178 NR 33 I § 178 nr 4 udgår vej NR 34. I § 178 indsættes efter nr. 4 som nr. 5: Mod vej må højden ikke være over 1,0 x afstanden til nærmeste vejlinje. Er der fastsat en linje for vejens udvidelse, regnes afstanden hertil.
Kommentar:	Et byggeri i 2,4 m højde kan herved komme nærmere skel end 2,5 m. (skure såvel som sommerhuse). Ikke hensigtsmæssigt i sommerhusområder der tilstræber åbenhed. Ændringen af § 178, vil altså også i sommerhus området gøre det muligt at opføre byggeri tættere vejskel end det er tilladt i dag. Igen bør det præciseres hvad der menes med nærmeste vejlinje, er det til skel mod vej eller er det efter fortovet, matrikelstel, udlagt vejareal?
Forslag til ændring:	Måske 1,4 x afstand til nærmeste vejlinje som ved skrå højdegrænseplan er lige så brugbar. Eksempel: $1,4 \times 2,4 = 3,36 \text{ m}$ Altså ændre 1,0 til 1,4

Paragraf/ tekst: Nr. 31	Nr 31 § 177, nr 2, udgår vej § 177 (Nugældende BR18) Ved fritliggende enfamiliehuse, tofamiliehuse med vandret lejlighedsskel og dobbelthuse med lodret lejlighedsskel kan kommunalbestyrelsen ikke nægte at godkende bygningshøjde og afstandsforhold, når følgende betingelser er opfyldt: 1) Maksimal højde er 1,4 x afstand til naboskel og sti.
--	--

	2) Mindste afstand til skel på 2,50 m mod nabo, vej og sti.
Kommentar:	Ændringen ved at fjerne "vej" fra 2) ved § 177 vil gøre det muligt at opfører byggeri i vejskel. Er dette meningen?
Forslag til ændring:	Bevar ordet vej, således det fortsat er en mindste afstand.

Paragraf/ tekst: Nr. 35	NR 35. I § 179, nr. 1 og 2, udgår »vej«. § 179 (nugældende BR18) For opholdsarealer i det fri, der er hævet mere end 0,30 m fra terræn, udestuer, udvendige trapper, altaner, skorstene, tagterrasser, svømmebassiner samt solcelleanlæg eller solfangere og lignende, gælder følgende afstandskrav: 1) 2,50 m fra skel mod nabo, vej og sti ved fritliggende enfamiliehuse, tofamiliehuse og dobbelthuse. 2) 5,0 m fra skel mod nabo, vej og sti ved sommerhuse.
Kommentar:	En ændring her af, vil gøre det muligt at opfører hævede ophold i skelbræmmerne, vil man åbne op for dette og dermed gøre bebyggelsen tættere? Og evt. nabogener i forbindelse med ophold mere markante. Særlig i sommerhusområder er der flere steder kun en udlagt smal vejret.
Forslag til ændring:	Bevar ordet vej, således det fortsat er en mindste afstand.

Paragraf/ tekst: Nr. "Bilag1"	Bilag 1 - Tabel 2 - Risikoklasse
---	----------------------------------

Kommentar:	<p>I risikoklasse 2, er der mulighed for at indplacere bygningsafsnit i anvendelseskategori 2, 3 og 5 i terrænniveau i bygninger med gulv i øverste etage 45 meter over terræn.</p> <p>For anvendelseskategori 6, også i risikoklasse 2, må bygningsafsnit i anvendelseskategori 6 placeres i terrænniveau i bygninger med 9,6 meter over terræn.</p> <p>Der vil være tale om selvstændige bygningsafsnit – hvorfor så forskel i hvor høj bygningen over anvendelsen i terrænniveau må være?</p>
Forslag til ændring:	Ændre til 45 meter til gulv i øverste etage for bygninger med anvendelseskategori 6 i terrænniveau.

Fra: [Lennart Østergaard](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#); [Tania Bach Frydensberg](#)
Emne: Høringssvar - ændring af bygningsreglementet (j.nr. BS0400-00263)
Dato: 5. november 2020 16:40:05
Vedhæftede filer: [image002.png](#)
[image003.png](#)
[Høringssvar vedr. ændring af bekendtgørelse om BR18 - VELTEK Ventilation 05.11.2020-v002.pdf](#)

Kære TBST,

Hermed høringssvar fra VELTEK vedrørende høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18), TBST journalnr. BS0400-00263.

Med venlig hilsen

Lennart Østergaard

Sektionschef

VELTEK

VVS- OG ELTEKNISKE LEVERANDØRERS BRANCHEFORENING

Smedeholm 13A, 1. tv., 2730 Herlev | Telefon +45 33 32 14 00 | Mobil +45 24 23 32 61 | |
los@veltek.dk | www.veltek.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af bygningsreglementet 2018 (BR18)

Afsender:

VELTEK
Smedeholm 13a
2730 Herlev

Lennart Østergaard
Sektionschef
+45 24 23 32 61
los@veltek.dk

Generelle bemærkninger:

Dette høringssvar fra VELTEK Ventilation omhandler ændringerne til kapitel 22 Ventilation.

Generelt har VELTEK forståelse for ændringerne i retning mod teknologineutralitet. Det er dog vigtigt, at TBST formulerer reglerne således, at der ikke utilsigtet åbnes op for tvivlsomme løsninger, hvor gode resultater postuleres, men hvor dokumentationen er mangelfuld, robustheden er lav, og som i praksis risikerer at medføre højere energiforbrug og ringere indeklima.

Eksempelvis lider udsugningsventilation i boliger, f.eks. i kombination med en varmepumpe i afkastluften, ofte under, at beboerne generes af træk og kulde fra friskluftluftventiler, og at disse derfor lukkes. Med lukkede ventiler stiger tryktabet og dermed energiforbruget, eller alternativt opnår boligen ikke det foreskrevne luftskifte til skade for indeklima og sundhed.

Særligt for boliger gælder det, at TBST bør fremme så robuste og autonome løsninger som muligt, idet beboerne ofte ikke har fornøden teknisk indsigt i betjening af løsningerne eller fornøden forståelse for konsekvenserne af fejlbetjening. Dette taler f.eks. imod løsninger der er baseret på manuel åbning og lukning af friskluftventiler.

Desuden bliver det, med et friere løsningsvalg, endnu vigtigere at fastholde et ufravigeligt krav i bygningsreglementets §421 og §451-452 om, at ventilationssystemer skal projekteres og udføres samt driftes og vedligeholdes i henhold til kravene i **DS 447 "Ventilation i bygninger"**, idet DS 447 indeholder et gennemarbejdet sæt af krav der sikrer, at ventilationssystemer fungerer som tiltænkt. Kravene i DS 447 er desuden velafbalancerede for hele byggeriets værdikæde, idet standarden er udarbejdet af en bred skare af interessenter i byggebranchen, inkl. universitetsverdenen, entreprenører, udførende, rådgivere, producenter og TBST selv.

Tekstnære bemærkninger:

Paragraf/ tekst:	§429
Kommentar:	<p>Forbuddet mod anvendelse af befugtningsanlæg til komfortformål er et teknologiforbud, som ikke harmonerer med TBSTs ønske om at gøre bygningsreglementet mere funktionsbaseret.</p> <p>Der er desuden ikke nogen sundhedsmæssige eller energimæssige forhold, der taler for at fastholde dette forbud. Moderne befugtningsteknologier har lavt energiforbrug – og energiforbruget til befugtning af hensyn til komfort vil desuden være omfattet af energirammen (da ventilation er inkluderet).</p> <p>Desuden er der ikke problemer med overholdelse af krav til hygiejne – og under alle omstændigheder stiller bygningsreglementet og DS 447 tilsammen krav om, at der ikke må afgives luftarter, fibre eller andet fra ventilationssystemet, der kan frembyde lugtgener eller sundhedsfare.</p> <p>De nuværende regler medfører desværre – formentlig modsat hensigten – den situation, at befugtningsanlæg i kontorer, skoler og andre bygninger bliver eftermonterede af sundhedshensyn (f.eks. hvis der opstår udbredte indeklimagener blandt personalet pga. meget lave relative fugtniveauer indendørs), og at der i den sammenhæng af pladshensyn anvendes ældre teknologier (f.eks. dampbefugtning), der fylder mindre, men samtidig også er væsentligt mere energikrævende.</p>
Forslag til ændring:	§429 skal slettes

Paragraf/ tekst:	§438
Kommentar:	<i>Når §443 stk.2 åbnes op for forskellige typer af løsninger, bør det som konsekvensrettelse tydeliggøres, at §438 gælder for ventilationsanlæg med udsugning, indblæsning og varmegenvinding. Hermed sikres det, at det er tydeligt, at udsugningsventilation, evt. inkl. varmepumpe i afkastluften, uændret skal overholde §436 punkt 4).</i>
Forslag til ændring:	<i>§438 For ventilationsanlæg med indblæsning, udsugning og varmegenvinding, hvor aggregat og kanalsystem kun betjener én bolig, må det specifikke elforbrug til lufttransport ikke overstige 1.000 J/m³ ved grundluftskiftet. Anlægget skal tilsluttes, så det er muligt at etablere måler til måling af det specifikke elforbrug til lufttransport.</i>

Paragraf/ tekst:	§446
Kommentar:	Når §443 stk. 2 åbnes op for forskellige typer af løsninger (herunder ventilationssystemer, som omfatter naturlig ventilation og en kombination af naturlig og mekanisk ventilation) bliver §446 overflødig, da det allerede via den ændrede §443 stk. 2 bliver muligt at udføre enfamiliehuse med naturlige og hybride ventilationssystemer.
Forslag til ændring:	§446 skal slettes

Fra: [Johny Herman Jensen](#)
Til: [ts Info](#)
Cc: [Michelle Stubberup Jacobsen](#)
Emne: Høringssvar fra VinduesIndustrien - Mrk. BS0400-00263
Dato: 5. november 2020 09:58:04
Vedhæftede filer: [TBST Ophævelse af bekendtgørelse VI.pdf](#)

Hej

Herved høringssvar fra Vinduesindustrien

Med venlig hilsen

Johny H. Jensen
Direktør

Direkte tlf.: 51 21 24 19

E-mail: jhj@vinduesindustrien.dk

VinduesIndustrien

Inge Lehmanns Gade 10

DK-8000 Århus C

Tlf: +45 86205010, e-post: info@vinduesindustrien.dk, Web: www.vinduesindustrien.dk

Aarhus, 4. november 2020

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
info@tbst.dk

(fremsendt 'cc': mstu@tbst.dk)

Mærket j.nr. BS0400-00263 - Høringssvar fra VinduesIndustrien

Om ophævelse af reglerne for overgangsperioden for energikrav til ventilation, vinduer, yderdøre og skyde- og foldedøre

VinduesIndustrien anmoder herved venligst om at forlænge indfasningen af den skærpede kravsætning, gældende for yderdøre uden glas. Anmodningen skyldes, at fyldninger beregnet som 'infill' til rammeprofiler i materialerne plast og alu endnu mangler lidt energioptimering, for at hele yderdøren i referencestørrelsen kan opfylde det skærpede lovkrav på 0,8 W/m²K.

VinduesIndustrien anslår, at disse materialetyper pt. dækker ca. 20-30 % af markedet for rammedøre uden glas.

VinduesIndustrien vil derfor gerne anmode om, at kravet for yderdøre uden glas skærpes til 1,0 W/m²K pr. 1. januar 2021, yderligere til 0,9 W/m²K. pr. 1. januar 2022 og yderligere til 0,8 W/m²K pr. 1. januar 2023.

VinduesIndustriens forslag til omformulering:

Bilag 2

Tabel 1 – Generelle mindstekrav til klimaskærm

Yderdøre uden glas. Referencestørrelse er 1,23 m x 2,18 m 0,8 1,0
- Branddøre dog 1,4 W/m²K.
(Kravet skærpes pr. 01.01.2022 til 0,9 W/m²K og yderligere pr. 01.01.2023 til 0,8 W/m²K).

VinduesIndustrien håber på forståelse for branchens ønske til ovenstående.

Med venlig hilsen

Johny H.Jensen
Direktør